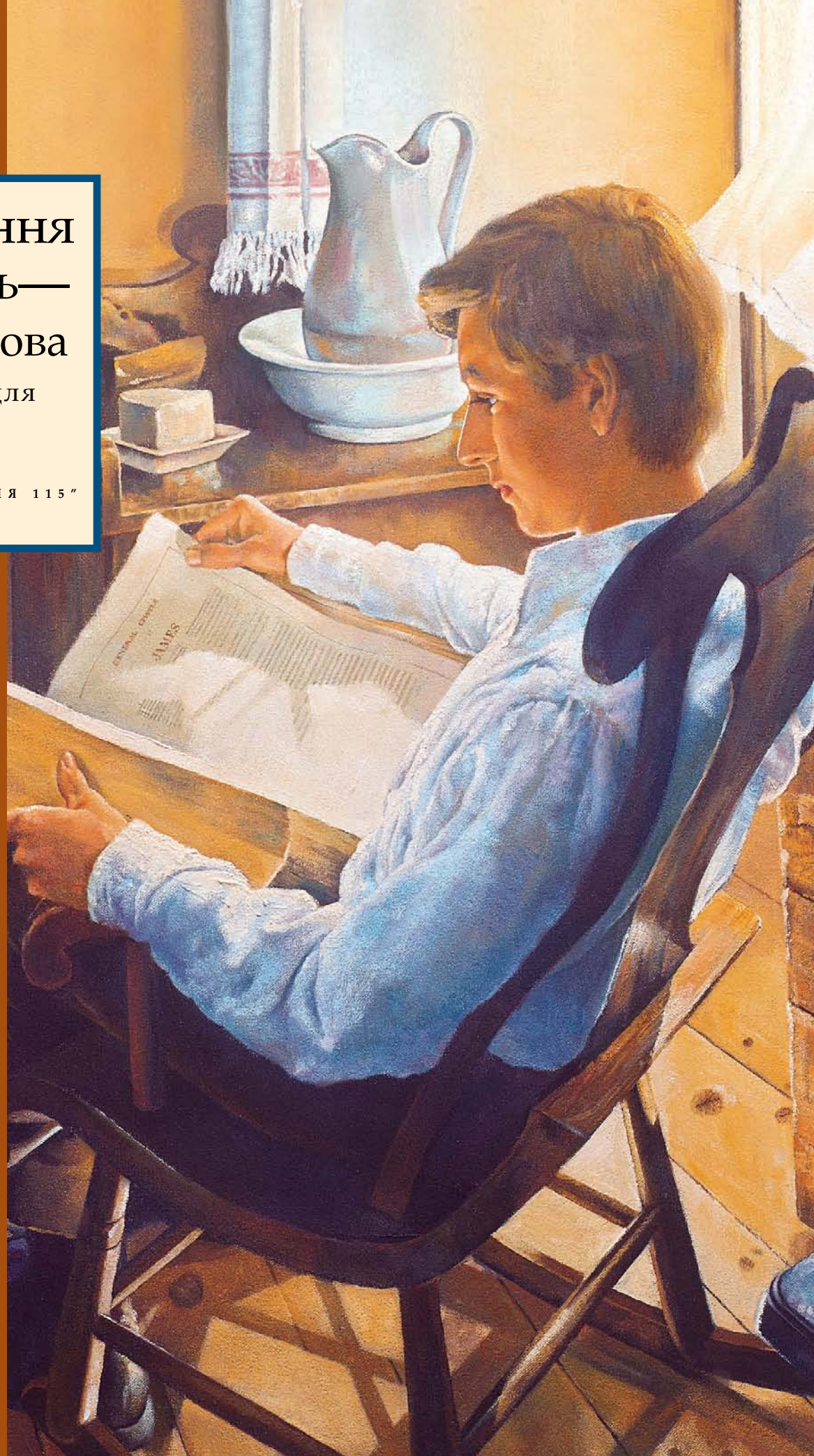

Вивчення
Писань—
сила слова

Посібник для
вчителя

КУРС "РЕЛІГІЯ 115"

Вивчення Писань—сила слова

Посібник для вчителя

Курс “Релігія 115”

Підготовлено
Церковною системою освіти

Видано
Церквою Ісуса Христа Святих Останніх Днів
Солт-Лейк-Сіті, Юта

Переклад цього видання було рекомендовано для використання в системі внутрішньоцерковного навчання релігії та релігійного виховання послідовників Церкви Ісуса Христа Святих останніх днів. Назване навчання не є освітнянською діяльністю і може бути покладене на кожного гідного члена Церкви. Наявність в перекладі термінів («вчитель», «студент», «інститут», «семінарія» і т.п.) обумовлена необхідністю збереження цілісності оригіналу.

Переглянуте видання

© 1992, 2001 by Intellectual Reserve, Inc.

Усі права застережено

Printed in Germany

Текст англійською мовою затверджено: 5/00

Затверджено на переклад: 5/00

Назва оригіналу *Scripture Study — The Power of the Word Teacher Manual*
Ukrainian

Зміст

Передмова	v
Урок 1 Що є Писаннями?	1
Урок 2 Головні труди	4
Урок 3 Навіщо вивчати Писання?	8
Урок 4 Основні складові вивчення Писань	11
Урок 5 Прийоми ефективного вивчення Писань	15
Урок 6 Як робити позначки в Писаннях	19
Урок 7 Допоміжні навчальні матеріали, що містяться в Писаннях святих останніх днів	22
Урок 8 Пророки тлумачать Писання	25
Урок 9 Використовувати Писання, щоб розуміти Писання	27
Урок 10 Вивчення Писань у контексті	30
Урок 11 Знання культурних традицій	34
Урок 12 Літературні стилі Писань	38
Урок 13 Використання символів у Писаннях	41
Урок 14 Використання Писань для вирішення особистих проблем	45
Урок 15 Ісус Христос посідає центральне місце в усіх Писаннях	49
Додаток Приклади символів, що використовуються в Писаннях	54
Бібліографія	58

Передмова

Цей підручник призначено для викладання курсу “Релігія 115”. Для студентів підручником цього курсу служать Головні твори Церкви.

Мета цього курсу—навчити студентів, як читати і розуміти Писання. Ми сподіваємося, що це заохотить студентів вивчати Писання і відчувати себе більш здібними у засвоєнні й застосуванні істин, що в них містяться.

Президент Гордон Б. Хінклі стверджував:

“Я радий тому, що ми ставимо акцент на читанні Писань. Я сподіваюся, що для вас це стане чимось набагато приємнішим за обов’язок, що це переросте у любов до слова Божого. Я обіцяю вам, що під час читання ваш розум буде просвітлено і ви відчуєте духовний підйом. Спочатку може бути й нецікаво, але згодом читання Писань перетвориться на дивовижне пізнання через думки і слова, отримані від Бога” (“The Light within You,” *Ensign*, May 1995, 99).

Цей підручник для вчителя містить 15 уроків, які слід викладати протягом семестру або чверті. Вам потрібно буде проглянути уроки, щоб визначити, скільки часу знадобиться для кожного.

Підручник для вчителя укладено таким чином:

Мета уроку

Мета уроку—це коротке твердження, що визначає ціль уроку й те, що студенти мають засвоїти.

Основні теми

Основні теми—це головні питання для обговорення на кожному уроці.

Поради для вчителя

У розділі “Поради для вчителя” містяться пропозиції стосовно підготовки до уроку та викладення матеріалу.

Додаткові навчальні матеріали

Вказані джерела є додатковими матеріалами, що допоможуть вам краще зрозуміти певні теми уроку.

Завдання для студентів

Ці матеріали містять пропозиції, що допоможуть студентам засвоїти урок і підготуватися до майбутніх уроків.

Мета уроку

Канонізовані Писання—це збірка божественних одкровенень, даних Господом Його пророкам для повчання людей.

Основні теми

1. Бог дав визначення Писань.
2. Сучасні пророки дають нам додаткові Писання.
3. Головні труди—це офіційне зібрання записаних Писань для Церкви.
4. Писання стають складовою Головних трудів, пройшовши процес канонізації.
5. Пророки можуть уточнювати Писання.

Поради для вчителя

1. Бог дав визначення Писань.

- Обговоріть зі студентами Учення і Завіти 68:3–4 і 2 Петра 1:21. Зверніть увагу на таке доктринальне уточнення Президента Гарольда Б. Лі:

“У ще одному великому одкровенні Він [Господь] пояснив те, що святі мають пам’ятати у цей час. Куди ви звернетесь, щоб почути і дізнатися, що Господь хоче від нас сьогодні? Господь знову проголосив:

“І це є зразок для них [Він каже тут про тих, хто є провідниками Церкви], щоб вони говорили так, як їх спонукає Святий Дух.

І те, що вони говоритимуть, спонукувані Святим Духом, буде Писанням, буде волею Господа, буде думкою Господа, буде словом Господа і силою Бога на спасіння” (УЗ 68:3–4)”. (in Conference Report, Oct. 1973, 167; or *Ensign*, Jan. 1974, 126).

2. Сучасні пророки дають нам додаткові Писання.

- Допоможіть студентам зрозуміти, що в Біблії ніде не сказано, що Господь не мав наміру продовжувати відкривати Свій розум і волю людям. Зверніть увагу, як пророк Джозеф Сміт відповів на питання стосовно цього принципу: “Чи містить Біблія те, що дозволяло б вам вірити в сучасне одкровення?”

“А чи містить вона те, що не дозволяє нам у це вірити? Якщо воно є, то ми цього не змогли знайти”.

“...Хіба канонічні Писання не є повними?”

“Якщо вони є повними, тоді в них є один великий недолік—в них про це нічого не сказано” (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, 121).

Для більш детального пояснення зверніться до Об’явлення 22:18–19; Євреям 1:1–2; 2 Тимофію 3:16; ПДС—Лука 16:16; Амос 3:7.

- Обговоріть Уложення віри 1:9, щоб допомогти студентам зрозуміти важливість сучасного пророка. Щоб знайти доказ важливості пророка, зверніться до Учення і Завітів 137–138 та Офіційної декларації 2.

- Можна обговорити наступне висловлювання: Президент Дж. Рубен Кларк молодший, який був радником у Першому Президентстві, сказав: “Лише Президент Церкви... має право отримувати одкровення для Церкви—нові чи доповнюючі,—або авторитетно тлумачити Писання, і це тлумачення стає обов’язковим для Церкви, або будь-яким чином змінює існуючі вчення цієї Церкви. Він є єдиним Божим глашатаєм на землі” (“When Are the Writings,” 12).

- Прочитайте, позначте й обговоріть Учення і Завіти 1:14, 24, 38; 21:1–5.

3. Головні труди—це офіційне зібрання записаних Писань для Церкви.

- Без детального обговорення кожної з книг поясніть, що Головні труди Церкви складають Біблія, Книга Мормона, Учення і Завіти й Дорогоцінна Перлина.
- Поясніть, наскільки важливими є норми і їхнє використання у всіх сферах життя. Корисними будуть приклади, взяті зі спорту, науки та виробництва.
- Скориставшись одним або обома нижчеподаними висловлюваннями старійшини Гарольда Б. Лі, у той час члена Кворуму Дванадцятьох Апостолів, обговоріть, чому Писання називають Головними трудами:

“Як ми можемо визначити істинність чи хибність вчення певної людини? Якщо людина навчає не тому, що міститься в Писаннях, ми можемо це відкинути як здогадку, за винятком того випадку, коли ця людина має право озвучити будь-яке нове вчення, тобто, якщо ця людина

тримає ключі—є пророком, провидцем і одкровенителем, який головує на цій високій посаді. І ніхто більше. Якщо хтось вважає, що може проголосити те, що, на його думку, є новим вченням, то ви можете знати, що це—думка лише цієї людини, і сміливо казати про це, незалежно від посади цієї людини в Церкві. Якщо це суперечить тому, що міститься в Писаннях, ви можете відразу ж сказати, що це хибно. Саме тому ми називаємо Писання чотирма Головними трудами Церкви. Вони є мірилом, яким ми оцінюємо все вчення, і якщо те, чого навчають, суперечить Писанням, то воно є хибним. Це так просто” (“Viewpoint of a Giant,” 6).

“Усе, чого ми навчаємо в цій Церкві, має міститися в Писаннях. Це повинно знаходитися в Писаннях. Ми повинні вибирати наші тексти з Писань. Якщо ми хочемо оцінити істину, ми повинні оцінювати її за допомогою чотирьох Головних трудів, хто б не написав її. Якщо її немає в Головних трудах, ми можемо сміливо вважати її здогадкою, особистою точкою зору людини; і якщо вона суперечить тому, що є в Писаннях, то це не істина. Писання є стандартом, яким ми оцінюємо всю істину” (“Using the Scriptures in Our Church Assignments,” *Improvement Era*, Jan. 1969, 13).

4. Писання стають складовою Головних трудів, пройшовши процес канонізації.

- Поясніть значення слова *канон* і опишіть процес, за яким Писання канонізуються.

Слово *канон* грецького походження. Його перше значення—“палиця для вимірювання рівності”. Зараз це слово використовується як позначення для затверджених зібрань священних книг, що використовуються істинними віруючими в Христа (див. *Bible Dictionary*, “*canon*”, 630–631).

У Церкві слово *канон* стосується затвердженого зібрання священних книг, відомого під назвою Головні труди, офіційно схваленого і прийнятого Церквою. Ці книги є обов’язковими для членів Церкви в питаннях віри й учення.

Процес канонізації можна проілюструвати за допомогою того, що відбулося на квітневій генеральній конференції в 1976 році під керівництвом президента Н. Елдона Теннера, коли до книги Дорогоцінна Перлина було додано два одкровення. Ведучи конференцію, президент Теннер сказав:

“Президент Кімбол попросив мене зачитати дуже важливу резолюцію для вашої підтримки голосуванням:

“На зборах ради Першого Президентства і Кворуму дванадцятьох, що відбулися 25 березня

1976 р. у Солт-Лейкському храмі, було ухвалено рішення додати до книги Дорогоцінна Перлина такі два одкровення:

Перше, видіння цілестіального царства, що було дано Джозефу Сміту;... і друге, видіння, дане Президенту Джозефу Ф. Сміту, де було показано перебування Ісуса Христа в духовному світі.

Пропонується, щоб ми підтримали і ухвалили це рішення і прийняли ці одкровення як складову Головних трудів Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів.

Усі, хто підтримує дане рішення, виявіть це. Ті, хто проти, виявіть це таким самим чином” (in *Conference Report*, Apr. 1976, 29; or *Ensign*, May 1976, 19). У 1979 р. ці два одкровення було внесено до Учення і Завітів, і вони стали розділами 137 і 138.

5. Пророки можуть уточнювати Писання.

- Обговоріть наступні висловлювання: Старійшина Бойд К. Пекер, член Кворуму Дванадцятьох Апостолів, казав:

“Звичайно, що зміни і виправлення були. Кожен, хто займався хоч якимсь дослідженням, знає це. Якщо належним чином подивитися на ці виправлення, то вони будуть свідчити на користь істинності цих книг, а не проти неї.

Пророк Джозеф Сміт був неосвіченим сільським хлопцем. Прочитавши кілька його ранніх листів, ви побачите, що він не був досконалим у правописі, граматиці й способі викладення думок.

Те, що одкровення прийшли через нього у доволі досконалій літературній формі, є нічим іншим, як чудом. Те, що ця форма потім мала удосконалюватися, збільшує мою повагу до них.

Отже, я наголошую, що такі зміни були, головним чином, незначним редагуванням граматики, стилю, пунктуації, зрозумілості тексту. Основоположні речі залишалися незмінними” (in *Conference Report*, Apr. 1974, 137; or *Ensign*, May 1974, 94).

Старійшина Брюс Р. Макконкі, який був членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів, навчав: “З часів першого розподілу Господній народ мав за правило укладати збірник учень, проголошених тими, кого було призначено вести Церкву. Цей збірник видавався як офіційно прийняті Писання. Усі, хто називав себе святими, повинні були прийняти усі ці Писання і вірити в них. Лише одкровення, видіння, пророцтва і розповіді, вибрані й опубліковані для офіційного використання, є обов’язковими для людей у певному й особливому розумінні. Вони входять до Головних трудів Церкви. Вони стають нормою, мірилом, якими визначається

вчення і процедура" ("A New Commandment: Save Thyself and Thy Kindred," *Ensign*, Aug. 1976, 7).

Додаткові навчальні матеріали

Немає.

Завдання для студентів

- Попросіть студентів, щоб вони, готуючись до наступного уроку, назвали одне або два особливі доктринальні вчення з кожної книги Головних трудів.

Мета уроку

Кожен з Головних творів відіграє унікальну роль у повному зібранні канонізованих Писань.

Основні теми

1. Біблія—це збірник давніх рукописних літописів про дім Ізраїля у часи його перебування на Близькому Сході.
2. Книга Мормона—це літопис стосунків Бога із залишком дому Ізраїлевого у давній Америці.
3. Учення і Завіти—це сучасні Писання.
4. Дорогоцінна Перлина—це збірник пророчих Писань, що стосуються різних розподілів.

Поради для вчителя

1. Біблія—це збірник давніх рукописних літописів про дім Ізраїля у часи його перебування на Близькому Сході.

- Знаючи значення слова *Біблія*, студенти зможуть краще зрозуміти, як виникла Біблія. Попросіть учнів дати визначення цього слова, а потім поділіться такою думкою старійшини Джеймса Е. Телмейджа, який був членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів:
“У сучасній мові назва *Свята Біблія* означає збірник Святих Писань, відомих ще як гебрейські Писання, які містять літопис про справи Бога з людським родом. Цей літопис вважається повним, але до нього не включено дуже давні події, що відбувалися у східній півкулі, Слово *Біблія*, хоча й має форму однини, однак походить від грецького іменника у формі множини *Biblia*, що дослівно означає *книги*. ... Слід зазначити, що давнє використання слова *Біблія* головним чином асоціювалося з ідеєю збірника книг. Писання у такому вигляді, як вони зараз є, уклалися з окремих літописів багатьох авторів, які жили в досить різні епохи. І саме узгодженість і єдиноспрямованість, що прослідковуються упродовж усіх цих різних книг, можуть бути потужним доказом їхньої достовірності” (*Articles of Faith*, 237).
- “Путівник по Писаннях” містить багато інформації про появу Біблії (“Біблія”, сс.11–12). Попросіть студентів звернутися до Путівника по Писаннях і відповісти на такі запитання:

1. Скільки часу знадобилося для появи Біблії?
2. Яка різниця між Старим і Новим Завітами?
3. Що означає слово *завіт*?
4. На які основні частини ділиться Старий Завіт?

- Поділіть клас на групи, і нехай кожна група визначить, у чому саме полягає цінність Біблії.

- Прочитайте і обговоріть таке висловлювання Президента Езри Тефта Бенсона:

“Я люблю Біблію: і Старий, і Новий Завіти. Це—джерело великої істини. Вона розповідає нам про життя і служіння Господаря. З її сторінок ми дізнаємося про руку Бога в керівництві справами Його народу із самого початку історії землі. Важко переоцінити вплив Біблії на історію світу. Її сторінки благословили життя багатьох поколінь. ...

Ця священна і свята книга є неоціненною для дітей людських. Саме уривок з Біблії надихнув пророка Джозефа Сміта піти до гаю неподалік від дому й стати на коліна в молитві. Після цього було величне видіння, яким розпочалося відновлення повноти євангелії Ісуса Христа на землі. Тим видінням також розпочався процес появи нових Писань, щоб їм стати в один ряд з Біблією і свідчити злочестивому світові, що Ісус є Христос і що Бог живий і любить Своїх дітей, що Він особисто, як і раніше, здійснює їхнє спасіння і піднесення” (in Conference Report, Oct. 1986, 100–101; or *Ensign*, Nov. 1986, 78).

2. Книга Мормона—це літопис стосунків Бога із залишком дому Ізраїлевого у давній Америці.

- Прогляньте вступні сторінки Книги Мормона. До цих перших сторінок входять титульна сторінка, інформація про появу Книги Мормона і свідчення свідків. Ви також знайдете інформацію про різні пластини, з яких писалася Книга Мормона.

- Наведіть міркування Президента Гордона Б. Хінклі про Книгу Мормона:

“Її проголошення, як і істина,—не підвладне часу і є настільки ж багатограним, як і людство. Це єдина книга, яка містить на своїх сторінках обіцяння про те, що через божественну силу читач може пересвідчитися в її істинності.

Її поява—це вияв чуда. Коли історію про це походження розповідають людині, яка з нею не знайома, то вона здається майже неймовірною. Але книга перед нами: її можна відчутти,

потримати і прочитати. Ніхто не може заперечити її існування.

Усім спробам розповісти про її походження не так, як про це розповідав Джозеф Сміт, бракує змістовності. Це літопис древньої Америки. Це Писання Нового світу, і це так само достовірно як те, що Біблія є Писаннями Старого світу. ...

Розказане в ній—це літопис народів, які давно вже зникли. Вона описує проблеми сучасного суспільства настільки ж актуально, як ранкова газета, але містить більш точні, натхненні й надихаючі поради стосовно вирішення тих проблем.

Я не знаю ніяких інших Писань, які б з такою чіткістю описували трагічні наслідки для суспільств, що прямують курсом, який суперечить заповідям Божим. ...

Немає жодного іншого письмового свідчення, яке б настільки ясно виявляло той факт, що коли люди і народи ходять у страху Божому і в послуху Його заповідям, вони процвітають і зростають, але коли вони зневажають Його і Його слово, тоді настає занепад, який, якщо його не зупинити праведністю, призводить до безсилля і смерті. Книга Мормона—це підтвердження приповіді зі Старого Завіту: “Праведність—люд підіймає, а беззаконня—то сором народів” (Приповіді 14:34).

Книга Мормона не тільки могутньо розповідає про справи, що впливають на наше сучасне суспільство. Велична й хвилююча суть її послання—це свідчення, живе та істинне, про те, що Ісус є Христос, обіцаний Месія. Книга свідчить про Того, Хто ходив курними шляхами Палестини, зцілюючи хворих і викладаючи вчення спасіння; Хто помер на хресті Череповища, Хто на третій день піднявся з могили і явився багатьом; Хто, будучи воскреслою особою, відвідав народ у Західній півкулі” (“The Power of the Book of Mormon,” *Ensign*, June 1988, 4–5).

■ Важливість Книги Мормона для членів Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів є надзвичайною. Президент Езра Теффт Бенсон попросив членів Церкви зосередитися на вивченні цієї книги Писань. Назвіть наступні три причини, якими Президент Бенсон пояснює, чому святі останніх днів повинні постійно вивчати цю книгу протягом життя:

“По-перше, Книга Мормона є ключовим каменем нашої релігії. Це стверджує Джозеф Сміт. Він свідчив, що “Книга Мормона найбільш правильна з усіх книг на світі і є ключовим каменем нашої релігії” (*History of the Church*, 4:461). Ключовий камінь—це центральний камінь арки. Він утримує всі інші камені на своєму місці. Якщо його забрати—арка розвалиться.

Є три пояснення того, чому Книга Мормона є ключовим каменем нашої релігії. Вона—ключовий камінь нашого свідчення про Христа.

Вона—ключовий камінь нашого вчення. Вона—ключовий камінь свідчення.

Книга Мормона є ключовим каменем нашого свідчення про Ісуса Христа, Який Сам є наріжним каменем усього, що ми робимо. Вона свідчить про Його реальність з силою і ясністю. На відміну від Біблії, яка пройшла через покоління переписувачів, перекладачів і розтлінних релігійників, які перекручували частини тексту, Книга Мормона пройшла від автора до читача лише один натхненний крок перекладу. Отже, її свідчення про Господаря є ясним, цільним і сповненим сили. Але вона робить навіть щось більше. Багато хто в сучасному християнському світі відкидає божественність Спасителя. Вони піддають сумнівам Його чудесне народження, Його досконале життя і реальність Його славетного воскресіння. Книга Мормона навчає про все це ясно і безпомилково. Вона також дає найповніше пояснення вченню про Спокуту. Дійсно, ця книга, отримана через натхнення від Бога, свідчить світові, що Ісус є Христос (див. титульну сторінку Книги Мормона).

Книга Мормона є також ключовим каменем учення про Воскресіння. ... Сам Господь сказав, що Книга Мормона містить “повноту евангелії Ісуса Христа” (УЗ 20:9). Це не означає, що в ній містяться всі вчення, всі доктрини, які було відкрито. Скоріше це означає, що в Книзі Мормона ми знайдемо повноту тих положень учення, які є необхідними для нашого спасіння. І їх викладено настільки просто і зрозуміло, що навіть діти можуть навчитися шляхам, що ведуть до спасіння і піднесення. Книга Мормона пропонує так багато всього, що розширює наше розуміння про вчення спасіння. Без неї більшість того, чого навчають інші писання, не здавалося б таким простим і цінним.

І, нарешті, Книга Мормона є ключовим каменем свідчення. Так само, як арка розпадеться, якщо видалити ключовий камінь, так само вся Церква буде стояти або впаде, в залежності від того, істинна Книга Мормона чи ні. ...

Другою важливою причиною того, чому нам слід зосереджуватися на вивченні Книги Мормона—це тому, що її було написано для наших днів. У нефійців ніколи не було цієї книги, так само, як і у ламанійців у давнину. Книга призначалася для нас. Мормон писав наприкінці нефійської цивілізації. Під натхненням Бога, Який бачить усе від початку, він скоротив літописи, що писалися протягом століть, вибираючи історії, промови й події, що будуть для нас найбільш корисними.

Кожен з основних авторів Книги Мормона свідчив, що писав для майбутніх поколінь. ...

Якщо вони бачили наші дні й вибрали саме те, що буде для нас найбільшою цінністю, то хіба це не вказує, як ми повинні вивчати Книгу

Мормона? Ми повинні постійно запитувати себе: “Чому Господь надихнув Мормона (або Моронія, або Алму) включити це у свій літопис? Що я дізнаюся з цього уроку, що допоможе мені жити сьогодні і в цьому сторіччі?”

І приклад за прикладом нам показує, яку відповідь можна отримати на це питання. Наприклад, у Книзі Мормона ми знаходимо зразок того, як готуватися до Другого пришествя. Більша частина книги зосереджена на кількох десятиліттях безпосередньо перед приходом Христа до Америки. Ретельно вивчаючи цей період часу, ми можемо визначити, чому частину людей було знищено через жадливі присуди, які передували Його приходу, і що дало змогу іншим стояти біля храму на землі Щедрій і доторкатися руками до ран на Його руках і ногах.

З Книги Мормона ми дізнаємося, як учні Христа жили в часи воєн. З Книги Мормона ми бачимо злочестивість таємних змов, змальованих дуже наглядно й реалістично. У Книзі Мормона ми знаходимо уроки того, як справлятися з переслідуванням і відступництвом. Ми багато чого дізнаємося про те, як виконувати місіонерську роботу. І в Книзі Мормона більше, ніж будь-де, ми бачимо небезпеку матеріалізму і зосередження наших сердець на речах цього світу. Чи може хтось сумніватися, що цю книгу було призначено для нас і що в ній ми знайдемо велику силу, велику втіху і великий захист?

Третя причина того, чому Книга Мормона має таке велике значення для святих останніх днів, названа в тому ж самому висловлюванні пророка Джозефа Сміта, яке було цитовано раніше. Він сказав: “Я говорив браттям, що Книга Мормона найбільш правильна з усіх книг на світі і є ключовим каменем нашої релігії, і людина буде ближча до Бога, твердо дотримуючись її заповідей, ніж будь-якої іншої книги” (*History of the Church*, 4:461). У цьому й полягає третя причина вивчення цієї книги. Вона допомагає нам наблизитися до Бога. Хіба в глибині наших сердець немає того, що прагне наблизитися до Бога, бути такими, як Він, у нашому повсякденному житті, відчувати Його присутність постійно? Якщо так, тоді Книга Мормона допоможе нам у цьому більше, ніж будь-яка інша книга.

Справа не тільки в тому, що Книга Мормона навчає нас істині, хоч вона дійсно робить це. Справа не тільки в тому, що Книга Мормона свідчить про Христа, хоч вона справді робить і це також. Але є щось більше. В цій книзі є сила, яка почне входити у ваше життя в той самий момент, коли ви почнете серйозно вивчати книгу. Ви знайдете більшу силу, щоб чинити опір спокусі. Ви знайдете силу, щоб уникати обману. Ви знайдете силу, щоб залишатися на тісній та вузькій путі. Писання називають “слова[ми] життя” (УЗ 84:85), і ця істина найбільше стосується

Книги Мормона. Коли ви почнете відчувати голод і спрагу за цими словами, то ваше життя ставатиме дедалі повнішим” (in Conference Report, Oct. 1986, 4–6; or *Ensign*, Nov. 1986, 5–7).

■ Президент Бенсон нагадував, що кожен з головних авторів Книги Мормона писав для майбутніх поколінь. Зверніться до таких віршів, щоб краще це зрозуміти: 2 Нефій 25:21; Кн. Якова 1:3; Енош 1:15–16; Яром 1:2; Мормон 7:1; 8:34–35.

3. Учення і Завіти—це сучасні Писання.

■ Попросіть студентів прочитати вступ на початку Учення і Завітів та обговоріть наступні питання:

1. Чим є Учення і Завіти?
2. Для кого вони призначаються?
3. У чому унікальність Учення і Завітів?
4. Чий голос ми чуємо в одкровеннях, що містяться в Ученні і Завітах?
5. Які умови сприяли появі Учення і Завітів?
6. Якими є основні вчення Учення і Завітів?
7. Чиї свідчення містяться у вступі?

■ Обговоріть наступне висловлювання Президента Гордона Б. Хінклі:

“Учення і Завіти—це унікальна книга серед книг Писань. Вона є конституцією Церкви. ...

Учення і Завіти—це канал спілкування Господа зі Своім народом.

Вражає різнобічність питань, висвітлених у книзі. Серед них—принципи й порядок, що стосуються управління Церквою. Також подані унікальні й вражаючі правила здоров'я з обіцяннями стосовно фізичного й духовного стану. Завіт вічного священства описано так, як не знайти ніде в Писаннях. Проголошено привілеї і благословення, а також обмеження і можливості трьох ступенів слави, виходячи з короткого згадування Павлом слав сонця, місяця і зірок. Про покаяння сказано словами простими і спонукальними. Вказано правильний порядок хрищення. Мовою, зрозумілою для всіх, описано природу Божества, яку теологи намагалися зрозуміти протягом століть. Проголошено Господній порядок фінансування, яким визначається, як слід отримувати й розподіляти кошти для діяльності Церкви. Дано одкровення про роботу за мертвих, щоб благословити синів і дочок Бога всіх поколінь. ...

Мені подобається мова цієї книги. Мені подобається інтонація слів. Я в захопленні від ясності й сили її висловлювань, її способу пояснення доктрини й пророчих обіцань. ...

Це моє свідчення, записане урочисто й з великою вдячністю, про те, що ця видатна книга, яка охоплює так багато питань, що цікавлять і турбують нас, встановлює “порядок і волю Бога”

для цього покоління. У нас є можливість читати її, розмірковувати над нею, радіти її словам по-ради й обіцяння” (“The Order and Will of God,” *Ensign*, Jan. 1989, 2–5).

- Обговоріть вступ до книги, даний Господом у розділі 1 Учення і Завітів, та додаток, розділ 133. Визначте деякі з основних тем Учення і Завітів на основі цих двох розділів.

- Прочитайте наступне висловлювання Президента Езри Тефта Бенсона:
“Крім свідків Книги Мормона, книга Учення і Завітів є найбільшим об’єктивно існуючим свідком і доказом, даним від Господа, того, що Книга Мормона істинна. ...

Учення і Завіти—це сполучна ланка між Книгою Мормона і неперервною роботою відновлення, що здійснюється через пророка Джозефа Сміта і його наступників.

З Учення і Завітів ми дізнаємося про храмову роботу, вічні сім’ї, ступені слави, організацію Церкви й багато інших істин, що стосуються Відновлення. ...

Книга Учення і Завітів веде людей до царства Христа, а саме до Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів, “єдиної істинної і живої церкви на лиці всієї землі” [УЗ 1:30]. Я знаю це.

Книга Мормона є “ключовим каменем” нашої релігії, а Учення і Завіти, з неперервним одкровенням в останні дні,—це її вінцевий камінь” (in Conference Report, Apr. 1987, 105; or *Ensign*, May 1987, 83).

- Обговоріть, яким чином Учення і Завіти є вінцевим каменем нашої релігії.

4. Дорогоцінна Перлина—це збірник пророчих Писань, що стосуються різних розподілів.

- Попросіть студентів звернутися до вступу на початку Дорогоцінної Перлини, а потім поставте такі запитання:

1. Яка роль старійшини Франкліна Д. Річардса в появі цього Писання, яке є складовою Головних трудів?
2. Коли Дорогоцінна Перлина увійшла до Головних трудів Церкви?
3. Які різні книги або фрагменти містяться в Дорогоцінній Перлині?

- Перерахуйте й обговоріть, що саме додає Дорогоцінна Перлина в наше розуміння євангелії. Зверніть увагу на такі приклади:

1. Інформація про Сатану й те, якою істотою він є.
2. План спасіння, як його було відкрито Адаму.
3. Природа й порядок всесвіту.
4. Перше видіння пророка Джозефа Сміта.
5. Друге пришествя Спасителя

Додаткові навчальні матеріали

- Lenet H. Read, “How the Bible Came to Be,” *Ensign*, Jan. 1982, 36–42; Feb. 1982, 32–37; Mar. 1982, 14–18; Apr. 1982, 42–48; історія та розвиток Старого і Нового Завітів.

- *Doctrine and Covenants Student Manual* (Rel. 324 and 325), 1–2.

- James R. Clark, “Our Pearl of Great Price: From Mission Pamphlet to Standard Work,” *Ensign*, Aug. 1976, 12–17; коротка історія появи Дорогоцінної Перлини.

- Boyd K. Packer, in Conference Report, Mar.–Apr. 1990, 47–51; or *Ensign*, May 1990, 36–38; важливість Головних трудів і чого ми можемо з них навчитися.

- Boyd K. Packer, in Conference Report, Apr. 1986, 73–77; or *Ensign*, May 1986, 59–61; Книга Мормона, її важливість і те, що людина має зробити, аби дізнатися, що вона є істинною.

Завдання для студентів

- Цей урок містить багато запитань стосовно походження і значення Головних трудів. Ви можете скористатися ними для повторення розглянутого матеріалу.

- Заохочуйте студентів щодня вивчати Головні труди під час підготовки до наступного уроку. Можете скористатися наступним висловлюванням старійшини Брюса Р. Макконкі, який був членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів, для заохочення студентів читати Писання:

“У наші дні ми маємо Головні труди Церкви. У нас є Біблія, Книга Мормона, Учення і Завіти та Дорогоцінна Перлина. Загалом у цих чотирьох книгах 1579 розділів. На мою думку, не буде великим тягарем, якщо ми ретельно день за днем, постійно будемо читати по три розділи тієї чи іншої книги Головних трудів. І якщо ми будемо наполегливими в цьому, то прочитаємо всі Євангелії менше, ніж за місяць. Увесь Новий Завіт ми прочитаємо за три місяці. За десять місяців ми прочитаємо увесь Старий Завіт, а всю Біблію за тринадцять місяців. Ми подолаємо Книгу Мормона за два і дві третини місяця, Учення і Завіти за півтора місяця, а Дорогоцінну Перлину за п’ять днів. Якщо все підрахувати, то ми прочитаємо всі Головні труди менше, ніж за вісімнадцять місяців і будемо готові розпочати знову” (in Conference Report, Oct. 1959, 51).

Навіщо вивчати Писання?

Урок 3

Мета уроку

Регулярне вивчення Писань приносить багато благословень.

Основні теми

1. Писання багатьма способами служать людству.
2. Писання обіцяють великі благословення тим, хто дотримується вчень, що містяться в них.
3. Пророки цього розподілу описують багато переваг, які мають ті, хто вивчає і любить Писання.
4. Вивчаючи Писання, студенти можуть чути голос Господа.

Поради для вчителя

1. Писання багатьма способами служать людству.

- Прогляньте розділ в Путівнику по Писаннях під заголовком “Цінність Писань” (с. 143–144). Нехай студенти перерахують різні причини, чому члени Церкви повинні читати й вивчати Писання.

2. Писання обіцяють великі благословення тим, хто дотримується вчень, що містяться в них.

- Зробіть робочий аркуш, написавши на ньому наступні посилання, й попросіть студентів проглянути ці уривки та підвести підсумок згаданих у цих уривках обіцянь, пов’язаних з вивченням Писань. Потім попросіть студентів позначити уривки і, за бажанням, прокоментувати їх. Наголосіть, що Господь дотримується Своїх обіцянь (див. УЗ 1:37–38; 82:10).

1. Ісус Навин 1:8
2. Псалми 119:5
3. Лука 24:27–32
4. 1 Нефій 1:12
5. 1 Нефій 15:24
6. 2 Нефій 32:3
7. Кн. Якова 2:8
8. Алма 17:2
9. Геламан 15:7–8
10. Учення і Завіти 11:21–22

3. Пророки цього розподілу описують багато переваг, які мають ті, хто вивчає і любить Писання.

- Прогляньте зі студентами наступні вчення пророків, що стосуються благословень, отримуваних завдяки наполегливому вивченню слова Божого. Ви можете зробити роздатковий матеріал, перерахувавши на аркуші паперу вибрані уривки для обговорення.

Президент Езра Тефт Бенсон сказав: “Брати і сестри, у наш час, як ніколи раніше, нам потрібно більше духовності. Шлях до розвитку більшої духовності—бенкетування словами Христа в такому вигляді, як вони містяться в Писаннях” (in Conference Report, Apr. 1984, 7; or *Ensign*, May 1984, 7).

Президент Спенсер В. Кімбол сказав: “З роками я зрозумів, що, докладаючи всіх зусиль для досягнення цієї особистої цілі—наполегливого і сумлінного [вивчення Писань], ми справді зможемо знайти відповіді на наші проблеми й мир у наших серцях. Ми побачимо, як Святий Дух розширить наше сприйняття, знайдемо нові ідеї, дізнаємося, як розкриваються для нашого розуміння будь-які Писання, і вчення Господа набудуть у наших очах більшого значення, ніж ми уявляли. Внаслідок цього ми будемо мати більшу мудрість, щоб нам керувати собою і нашими сім’ями, щоб ми могли бути світлом і джерелом сили для наших друзів поза Церквою, ділитися євангелією з якими—наш обов’язок” (“Always a Convert Church,” *Ensign*, Sept. 1975, 2–3).

Президент Кімбол також навчав: “Я відчуваю, що, коли я стаю недбалим у своїх стосунках з Божеством і коли здається, що божественне вуху не чує і божественний голос не промовляє, я далеко, дуже далеко. Якщо ж я заглиблююся у Писання, відстань зменшується і духовність повертається. Я відчуваю, що починаю сильніше любити тих, кого я маю любити всім своїм серцем, і розумом, і силою. А коли я їх більше люблю, мені легше прийняти їхню пораду” (*Teachings of Spencer W. Kimball*, 135).

Старійшина Брюс Р. Макконкі, який був членом Кворуму Дванадцятих Апостолів, навчав: “Я гадаю, що люди, які вивчають Писання, відкривають у своєму житті той вимір, якого немає ні в кого іншого і який неможливо здобути жодним іншим чином, окрім вивченням Писань.

Відбувається зростання віри, бажання робити те, що правильно, посилюється відчуття натхнення й розуміння, що приходять до людей, які вивчають євангелію—особливо Головні труди—і хто розмірковує над принципами, що їх не можна досягнути жодним іншим чином” (in David Croft, “Spare Time’s Rare to Apostle,” *Church News*, 24 Jan. 1976, 4).

Пророк Джозеф Сміт сказав: “Я говорив браттям, що Книга Мормона найбільш правильна з усіх книг на світі і є ключовим каменем нашої релігії, і людина буде ближча до Бога, твердо дотримуючись її заповідей, ніж будь-якої іншої книги” (*History of the Church*, 4:461).

Президент Меріон Г. Ромні, який був радником у Першому Президентстві, свідчив: “Я переконаний у тому, що коли в наших сім’ях батьки будуть читати Книгу Мормона з молитвою і регулярно—самі і зі своїми дітьми,—дух цієї великої книги прийде, щоб наповнити собою наші домівки і всіх, хто живе в них. Відчутнішим стане дух благоговіння, зростатимуть взаємоповага й піклування одне про одного. Дух суперечок відійде. Батьки будуть радити своїм дітям з більшою любов’ю та мудрістю. Діти будуть більш сприйнятливими і слухняними батьківській пораді. Праведність зросте. Віра, надія і милосердя—чиста любов Христова—переповнюватимуть наші домівки і наше життя, приносячи спокій, радість і щастя” (in Conference Report, Apr. 1980, 90; or *Ensign*, May 1980, 67).

Старійшина Джозеф Філдінг Сміт, у той час член Кворуму Дванадцятьох Апостолів, казав: “Отже, брати і сестри, якщо ви будете берегти як скарб слово Господа, якщо ви вивчатимете ці одкровення і не лише ті, що містяться в Ученні і Завітах, але й в усіх Головних трудах Церкви, і будете виконувати всі заповіді, записані в них, вас ніхто не зможе обманути в ці неспокійні часи, ви матимете дух проникливості і знатимете, що є істинним, а що хибним, бо ви матимете силу розпізнавати духовну суть людей і розуміти Дух Господа” (in Conference Report, Oct. 1931, 17–18).

Президент Джозеф Ф. Сміт навчав: “Найбільшим свідченням натхненності й божественності Писань є дух, яким вони написані й духовне багатство, яке вони передають тим, хто з вірою і добросовісно їх читає. Таким чином, наше ставлення до Писань має узгоджуватися з метою, заради якої їх писали. Мета Писань—збільшити духовну обдарованість людини і відкрити й посилити зв’язок між нею та її Богом. Щоб цінувати Біблію, як втім і всі інші книги Святого Письма, її слід вивчати всім, хто має до цього духовну схильність і знаходиться в

пошуках духовних істин” (“Reason and the Scriptures,” *Juvenile Instructor*, Apr. 1912, 204).

4. Вивчаючи Писання, студенти можуть чути голос Господа.

■ Прочитайте і обговоріть Учення і Завіти 18:34–36. Стосовно цього уривка старійшина С. Ділворт Янг, який був сімдесятником, пояснював: “Коли я читаю вірш,... я чую голос Господа так добре, наче читаю Його слова, якщо слухаю через Духа” (in Conference Report, Apr. 1963, 74).

Наступна історія старійшини Карлоса Е. Есея, який був сімдесятником, допоможе вам у застосуванні цього принципу:

“Кілька років тому я піклувався про одного юнака, якому було важко зрозуміти й цінувати своє покликання в Церкві. Я з усіх сил намагався звернути його увагу на важливість цих його обов’язків. Я також намагався зіграти на його почутті гумору. Але склалося враження, що розмова ніяк не вплинула на мого співрозмовника. Нарешті, подолавши внутрішню боротьбу, я запитав: “Що необхідно для того, аби переконати тебе, що ти маєш ретельно виконувати покликання?” Хлопець не відповідав. Тоді я додав: “Ти сподіваєшся побачити палаючий куц? Чи чекаєш на прихід ангелів? А може хочеш почути голос прямо з небес?”

Його відповідь була миттєвою: “Саме це мені й потрібно. Я хочу почути голос Бога”.

Спочатку я сумнівався, що юнак каже це серйозно. Однак вираз його обличчя та інтонація голосу переконали, що це так. І тоді я запропонував йому прочитати разом зі мною ці вірші з Писань: “І Я, Ісус Христос, ваш Господь і ваш Бог, сказав це.

Ці слова є не від людей і не від людини, а від Мене; отже, ви засвідчите, що вони від Мене, а не від людини;

Бо це Мій голос, який промовляє їх вам; бо їх дано вам Моїм Духом, і Моєю силою ви можете читати їх один одному; і якби це не було Моєю силою, ви не могли б мати це;

Отже, ви можете свідчити, що ви чули Мій голос і знаєте Мої слова”. (УЗ 18:33–36).

Мій співрозмовник почав розуміти, що Писання є волею, думкою, словом і голосом Господа. (Див. УЗ 68:4).

Я запропонував юнаку дивитися на Бога через Писання. Я попросив, щоб він поставився до щоденного вивчення Писань як до співбесіди з Господом. І я пообіцяв, що він зрозуміє мету і матиме ентузіазм, щоб виконувати своє покликання, якщо буде з вірою читати Писання і розмірковувати над ними” (in Conference Report, Oct. 1978, 78–79; or *Ensign*, Nov. 1978, 52–53).

Додаткові навчальні матеріали

- Howard W. Hunter, in Conference Report, Oct. 1979, 91–93; or *Ensign*, Nov. 1979, 64–65; благословення щоденного вивчення Писань.
- Ezra Taft Benson, “The Power of the Word,” *Ensign*, May 1986, 79–82; благословення, які приходять до тих, хто занурюються в Писання.
- Spencer W. Kimball, “How Rare a Possession—The Scriptures,” *Ensign*, July 1985, 2–5; чому святі останніх днів повинні вивчати Писання.
- Robert J. Matthews, “What Do the Scriptures Say about the Scriptures?” *Ensign*, May 1973, 22–24; що сказали автори Писань про цінність, мету і користь Писань.
- “*Hold to the Rod*,” video presentation 6, “All That Will Hear” (34:24); роль вивчення Писань для отримання особистого одкровення—здатність почути голос Господа.
- “*Hold to the Rod*,” video presentation 11, “A Lamp unto My Feet” (32:20); як користуватися Писаннями, щоб мати провід у житті.
- “*Hold to the Rod*,” video presentation 12, “Look to God and Live” (40:30); Писання як засіб, що допоможе студентам прийти до пізнання Бога.

Завдання для студентів

- Запропонуйте студентам, кожному для себе, намітити цілі для особистого вивчення Писань, основуючись на обіцяннях, даних Господом тим, хто вивчає Писання.

Мета уроку

Сила Святого Духа допоможе прийти до розуміння Писань через вивчення і молитву.

Основні теми

1. Перш за все ми повинні вивчати Писання.
2. Вивчаючи Писання, шукайте проводу Духа.
3. Моліться, щоб розуміти і навчитися слухати відповіді Господа.
4. Щоб розуміти Писання, їх необхідно ретельно вивчати.
5. Розмірковування і глибокі роздуми є важливими для плідного вивчення Писань.

Поради для вчителя

1. Перш за все ми повинні вивчати Писання.

- Обговоріть наступні висловлювання:

Президент Езра Тефт Бенсон сказав: “Завжди пам’ятайте: ніщо не може замінити Писання і слова живих пророків. Саме вони мають бути вашими першоджерелами. Читайте і розміркуйте більше над тим, що сказав Господь, і менше про те, що написали інші стосовно сказаного Господом” (*The Gospel Teacher*, 5).

Президент Меріон Г. Ромні, який був радником у Першому Президентстві, сказав: “Я не знаю більше про євангелію, ніж те, що я дізнався з Головних трудів. Коли я п’ю із струмка, то хочу напитися там, де вода виходить із землі, а не нижче по течії, де в нього заходить худоба. ... Я вдячний за тлумачення інших людей, але коли йдеться про євангелію, то ми повинні знайомитися з тим, що сказав Господь, і ми повинні читати Його слова” (виступ без назви перед координаторами ЦСО, 13 квіт. 1973 р., с. 4).

Президент Гордон Б. Хінклі сказав: “Я читаю наші Писання не з метою отримати більше знань. Натомість для мене це вияв любові до роботи Господа і до Його пророків. ...

Я не надто себе обтяжую читанням трудів з довгими коментарями, що дуже детально пояснюють Писання. Натомість я віддаю перевагу

першоджерелу, смакуючи чисті води основ істини—слова Божого, як його було дано і записано в книгах, які ми приймаємо як Писання. ... Читаючи Писання, ми через Духа можемо бути впевнені, що прочитане нами прийшло від Бога для того, щоб просвітлити, благословити і дати радість Його дітям” (“Feasting upon the Scriptures,” *Ensign*, Dec. 1985, 45)

2. Вивчаючи Писання, шукайте проводу Духа.

- Писання можна зрозуміти лише за допомогою Бога, яку Він дає через Духа. Апостол Павло чітко розумів цей принцип і навчав йому святих у Коринті. Проаналізуйте зі студентами 1 Коринтянам 2:9–16 (як подано на наступній сторінці) і допоможіть їм зрозуміти, що без Духа неможливо здобути правильне розуміння Писань.

- Допоможіть студентам зрозуміти, що їм необхідно розуміти думку і волю Господа під час вивчення Писань. Дайте їм підказку, як цього досягти, що міститься в словах Брюса Р. Макконкі, який був членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів:

“Писання отримано від Бога силою Святого Духа. Людина не є автором Писань. Писання означають лише те, що вони означають для Святого Духа. Щоб тлумачити Писання, ми повинні відчути просвітлення силою Святого Духа. (2 Петра 1:20–21). Необхідно бути пророком, щоб розуміти пророка, а тому кожен вірний член Церкви повинен мати “засвідчення Ісусове”, яке є “дух пророцтва”. (Об’явлення 19:10). “Слова Ісаї,—казав Нефій,—прості для всіх тих, хто сповнений духом пророцтва” (2 Нефій 25:4). Це є підсумком і суттю усього цього питання і кінцем усіх дискусій, що стосуються пізнання думки і волі Господа” (“Ten Keys to Understanding Isaiah,” *Ensign*, Oct. 1973, 83).

- Допоможіть студентам зрозуміти, що особиста гідність є передумовою присутності Духа Господа під час вивчення ними Писань. Дайте їм посилення на Геламан 4:24.

- Зверніть увагу, який вплив може мати Дух Господа на вивчення людиною Писань, пригадавши разом з класом випадок, описаний у Джозеф Сміт—Історія 1:72–74, що стався з Джозефом Смітом і Олівером Каудері.

1 Коринтянам 2

У теперішньому нашому стані ми не здатні зрозуміти велич слави і благословень, які Бог дасть тим, хто любить Його.

Кого стосується слово "ми"?
(Див. 1 Коринтянам 1:1–2).

Слова Бога мають викладатися силою Святого Духа.

Хто навчає справам Божим?

Людина, просвітлена Духом Божим, може судити про справи Божі. Людина без Духа не готова судити людину, яка має Його.

Див. Ісаїя 40:13–14; 55:8–9.

Що означає мати розум Христа?
(Див. УЗ 11:13–14; 68:3–4).

9 Але, як написано:
„Чого око не бачило й вуха не чуло,
і що на серце людині не впало,
те Бог приготував для тих,
хто любить Його!”

10 А нам Бог відкрив це Своїм Духом. — усе бо досліджує Дух, навіть Божі глибини. 11 Хто бо з людей знає речі людські, окрім людського духа, що в нім проживає? Так само не знає ніхто й речей Божих, окрім Духа Божого. 12 А ми прийняли духа не світу, але Духа, що з Бога, щоб знати про речі, від Бога даровані нам. 13 що й говоримо не вивченими словами людської мудрости, але вивченими від Духа Святого, порівнюючи духовне до духовного.

14 А людина тілесна не приймає речей, що від Божого Духа, бо їй це глузота, і вона зрозуміти їх не може, бо вони розуміються тільки духовно. 15 Духовна ж людина судить усе, а її судити не може ніхто.

16 Бо
„хто розум Господній пізнав,
який би його міг навчати?”
А ми маємо розум Христів!

Як пізнається те, що від Бога
(див. також УЗ 76:10)

ПДС, 1 Коринтянам 2:11 додає
„крім тих, хто має Духа Божого”.

Наголосіть на тому, як Бог хоче відкрити нам Свої таємниці (див. також УЗ 76:5–10).

Ми повинні використовувати духовні методи, щоб оцінити те, що від Духа.

Людина, яка все ще знаходиться в “тілесному”, мирському, грішному стані

Тілесна людина вважає те, що від Духа, за глузоту, тому що вона не може відчутти і зрозуміти це зі своєї точки зору (див. Мосія 3:19).

3. Моліться, щоб розуміти і навчитися слухати відповіді Господа.

■ Молитва має бути складовою вивчення Писань, якщо ми хочемо досягнути справи Божі. Обговоріть наступні думки старійшини Говарда В. Хантера, у той час члена Кворуму Дванадцятьох Апостолів:

“Ніщо так не відкриє нам розуміння Писань, як молитва. За допомогою молитви ми можемо налаштувати свої думки на пошук відповідей у дослідженнях Писань. Господь сказав: “Просіть,—і буде вам дано, шукайте—і знайдете, стукайте—і відчинять вам” (Лука 11:9). Христос запевняє нас, що коли ми будемо запитувати, шукати і стукати, Святий Дух спрямує наше розуміння, якщо ми готові й хочемо отримувати” (in Conference Report, Oct. 1979, 91; or *Ensign*, Nov. 1979, 64).

■ Наведіть студентам наступне пояснення того, що означає слухати, у викладі старійшини Бойда К. Пекера, члена Кворуму Дванадцятьох Апостолів:

“Багато років тому Джон Барроуз, натураліст, одного літнього вечора прогулювався у парку, де було багато людей. Серед звуків міського життя він почув пісню пташки.

Учений зупинився і почав слухати! Люди навколо нього не чули пісні. Він озирнувся. Жодна людина не чула співу.

Ученому стало сумно, що люди пропустять щось дуже прекрасне.

Він дістав з кишені монетку і підкинув її вгору. Вона впала на тротуар і задзвеніла. Цей звук не був гучнішим за пісню пташки. Всі озирнулися; це вони могли почути!

Важко почути серед гуркоту транспорту пісню пташки. Але ви можете її почути. Ви можете почути її дуже легко, якщо навчитесь чути її. ...

Важко розрізнити у життєвій метушні той тихий, спокійний голос натхнення. Ви пропустите його, якщо відповідним чином не налаштуєте себе. ...

Ви можете тренувати себе чути те, що ви хочете почути, дивитися і відчувати те, що бажаєте, але це потребує певної підготовки. ...

Я пізнав, що натхнення частіше приходить як відчуття, а не як звук.

Молоді люди, зберігайте свою здатність відчувати натхнення. ...

Господь знає, як пролити у наш розум чисте знання, щоб спонукати нас, скерувати, навчати і застерігати. Ви можете дізнатися про те, що вам потрібно знати, *негайно!* Учіться отримувати натхнення. ...

Найкраще зрозуміти ще в молодості, що духовні речі несумісні з примусом. ...

Деякі відповіді прийдуть через читання Писань, деякі—через почуте від промовців. ...

Ви можете навчатися зараз, у вашій юності, керуватися Святим Духом.

Як апостол я зараз прислухаюся до того самого голосу, який іде з того самого джерела і тим самим способом, як і тоді, коли був хлопчиком. Сигнал зараз набагато чіткіший. ...

Молоді люди, нехай молитва завжди перебуває у вашому серці. Щовечора засинайте з молитвою.

Дотримуйтеся Слова мудрості.

Читайте Писання.

Слухайтеся батьків і провідників Церкви.

Стороніться місць і речей, які, як підказує здоровий глузд, заважатимуть вам отримувати натхнення.

Розвивайте свої духовні здібності.

Навчіться не зважати на завади і перешкоди.

Уникайте сурогатів та підробок!

Навчіться отримувати натхнення і провід від Святого Духа" (in Conference Report, Oct. 1979, 27–30; or *Ensign*, Nov. 1979, 19–21).

- Допоможіть студентам зрозуміти, що молитва, вивчення Писань і дотримання заповідей допоможуть їм навчитися розпізнавати голос Господа, коли Він звертається до них. Нехай студенти пояснять, як уривок з 1 Царів 19:11–12 може стосуватися їх.

4. Щоб розуміти Писання, їх необхідно ретельно вивчати.

- Скористайтеся наступним висловлюванням, щоб звернути увагу студентів на те, що Господь вимагає більше, ніж просто читати Писання.

Господь заповідав: "Дослідіть-но Писання" (Іван 5:39). Президент Меріон Дж. Ромні навчав, що слово *досліджувати* "означає заглиблюватися, вивчати і аналізувати, щоб зрозуміти значення. Дослідження вимагає більше, ніж просто читання або навіть заучування" ("Search the Scriptures," *Improvement Era*, Jan. 1958, 26).

В Ученні і Завітах 1:37 Господь наголошував на важливості дослідження, коли проголосив: "Досліджуйте ці заповіді". Старійшина А. Теодор Таттл, який був сімдесятником, пояснював: "Один з моїх улюблених уривків знаходиться в першому розділі Учення і Завітів—цьому прекрасному розділі цієї прекрасної книги,—де міститься і свідчення про божественність цієї роботи, і дано настанову. У вірші 37 Господь сказав: "Досліджуйте ці заповіді". [Я отримав нове розуміння цього після того, як трохи вивчив іспанську мову. Це означає не просто

досліджувати. Іспанською мовою це виражено наказовою формою і має значення: ви *досліджуйте*. Це не прохання. Я впевнений, що Господь мав на увазі саме це—Він дійсно хоче, щоб ми досліджували, а не лише читали]. "Досліджуйте ці заповіді, бо вони істинні й вірні, і пророцтва та обіцяння, які в них, буде всі здійснено". Нам дано наказ досліджувати Писання" (*Teaching the Word*, 9).

- Прочитайте й обговоріть зі студентами Ездра 7:10.

5. Розмірковування і глибокі роздуми є важливими для плідного вивчення Писань.

- Наголосіть на тому, як важливо збільшувати зусилля, якщо ми дійсно хочемо зрозуміти Боже послання в Писаннях.

Пророк Джозеф Сміт учив: "Речі Божі мають глибинне значення; тому час, досвід і ретельне, глибокодумне та урочисте розмірковування лише допоможуть зрозуміти їх. О людино! Якщо ти хочеш привести свою душу до спасіння, сягнути розумом у височинь аж до самих небес, дослідити й обдумати, що є найтемніша безодня, а також широчинь вічності—тобі потрібно спілкуватися з Богом" (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, 137).

- Поділіться таким досвідом старійшини Бойда К. Пекера, коли він розмірковував над Писаннями. Він читав 2 Тимофію 3:1–7, де Павло описує зло, що існуватиме в останні дні. Старійшина Пекер розповідає:

"Одного разу, дочитавши до цього місця, я почав розмірковувати про все, що підтверджує істинність кожного слова цього пророцтва. Мене охопили глибокий сум і передчуття біди, зловісна безнадія, майже розпач. Я поглянув на сторінку, одне слово виділялося, і, думаю, не випадково. Я тут же прочитав його і зрозумів, що апостол, який пророкував про всі ті біди, сказав у тій же проповіді, що саме убереже від всього цього [див. 2 Тимофію 3:13–17]. ...

Те слово, яке впало мені в око на тій же сторінці—*Писання*" (*Teach the Scriptures*, 5).

Додаткові навчальні матеріали

- Marion G. Romney, in Conference Report, Apr. 1973, 115–19; or *Ensign*, July 1973, 89–91; правила, яких слід дотримуватися, щоб звеличувати покликання священства, і деякі складові, необхідні для розуміння Писань.

-
- “Hold to the Rod,” video presentation 3, “Search the Scriptures: RSVP” (16:30); практичні поради, як читати й розуміти Писання.

Завдання для студентів

- Перерахуйте все засвоєне на цьому уроці, що допоможе у вашому особистому вивченні Писань.
 - Наступний тест допоможе вам оцінити, наскільки ви зрозуміли інформацію, подану на уроці. У вільному місці вкажіть, є твердження правильним чи хибним.
1. Хибно Мабуть, найбільш ефективний підхід до вивчення Писань—це використання книжок, які пояснюють Писання, щоб ви могли засвоїти, що сказали вчені у своїх дослідженнях і тлумаченнях.
 2. Правильно Надто раціональний підхід до вивчення Писань не такий ефективний як той, що розвиває наші духовні здібності й робить наголос на духовних методах.
 3. Правильно Слово *міркувати* у застосуванні до вивчення Писань наголошує на серйозному глибокому обдумуванні, подібному до молитви й розмірковування.
 4. Хибно Немає великої різниці між читанням Писань і дослідженням Писань.

Мета уроку

Ефективного вивчення Писань можна досягнути за допомогою різних навчальних методів.

Основні теми

1. Для вивчення Писань слід дотримуватися чітко встановленого часу.
2. Для покращення розуміння Писань і застосування учень, що в них містяться, можна використовувати багато методів:
 - а. Замінювати антецеденти і синоніми
 - б. Шукати визначення
 - в. Ставити запитання
 - г. Підставляти своє ім'я
 - д. Заучувати вірші напам'ять
 - е. Звертати увагу на означення і слова-зв'язки
 - є. Шукати взірці
 - ж. Слідкувати за примітками автора

Поради для вчителя

1. Для вивчення Писань слід дотримуватися чітко встановленого часу.

■ Поділіться порадою старійшини Говарда В. Хантера, у той час члена Кворуму Дванадцятьох Апостолів, стосовно того, коли нам слід вивчати Писання і як довго ми повинні їх вивчати:

“Багато людей вважає, що найкращий час для вивчення Писань—це ранок, коли після нічного відпочинку розум звільнився від багатьох турбот, що відволікають думки. Інші віддають перевагу вивченню у спокійні години, коли настає кінець роботи й щоденним турботам, і день можна завершити в мирі та спокої, що приходить від спілкування з Писаннями.

“Мабуть, не так важливо, коли саме вивчати Писання, як те, скільки це вивчення триває. Ідеальний варіант—присвячувати годину для вивчення щодня. Але якщо немає змоги відводити стільки часу, півгодини щодня дадуть суттєвий результат. П'ятнадцять хвилин—це небагато часу, але ви здивуєтеся, скільки світла і знання можна здобути і в цьому випадку, вивчаючи такий глибокий предмет, [як Писання]. Важливо не дозволити нічому сторонньому перервати вивчення. ...

Краще відвести для вивчення Писань певний час щодня, ніж призначити для читання певну кількість розділів. Іноді буде так, що вивчення одного вірша займе увесь цей час” (in Conference Report, Oct. 1979, 91–92; or *Ensign*, Nov. 1979, 64).

2. Для покращення розуміння Писань і застосування учень, що в них містяться, можна використовувати багато методів.

а. *Замінюйте антецеденти і синоніми*

■ Використовуйте антецеденти замість займенників або основне значення слова замість синонімів. Антецедент—це слово, замість якого вживається займенник. Коли ми кажемо: “Іван ударив по м'ячу, і той перелетів через паркан”, слово *м'яч* є антецедентом для *той*. В Ученні і Завітах 1:37 “ці заповіді” є антецедентом до *вони* і *них*. У багатьох уривках з Писань можна прояснити значення, використавши антецедент замість займенника або початкове слово замість синонімів, використаних автором. Попросіть студентів прочитати 1 Нефій 2:21–23 і визначити всі антецеденти. Як вони з цим справилися?

Прочитайте їм цей уривок:

“А якщо твої [Нефієві] брати [Ламан і Лемуїл] повстануть проти тебе [Нефія], вони [Ламан і Лемуїл] будуть відсічені від присутності Господа.

А якщо ти [Нефій] будеш дотримуватися Моїх [Господніх] заповідей, ти [Нефій] будеш поставлений правителем і вчителем над своїми [Нефієвими] братами [Ламаном і Лемуїлом].

Бо, дивись, того дня коли вони [Ламан і Лемуїл, а в майбутньому їхні нащадки ламанійці] повстануть проти Мене [Господа], Я [Господь] прокляну їх [Ламана і Лемуїла та їхнє потомство] тяжким прокляттям, і не будуть вони [Ламан і Лемуїл і ламанійці] мати влади над твоїм [Нефієвим] сім'ямом [нефіїцями], якщо ті [нефіїці] також не повстануть проти Мене [Господа]”.

У випадку вживання слів *вони* і *ті* у цьому абзаці ми можемо бачити, як цей метод допомагає зробити зміст більш зрозумілим. У першому випадку нащадки є ламанійцями, у другому—нефіїцями.

■ Синонім—це слово, що має подібне значення з іншим словом. Попросіть студентів розглянути 2 Нефій 3:12. Зазначте, що тут є кілька фраз, які важко зрозуміти, якщо читач не достатньо уважний. Однак уважно читаючи, студенти

можуть вжити більш звичне слово замість не-
знайомого. З використанням синонімів вірш 12
буде звучати так (опускайте антецеденти):

“Отже, плід твоїх стегон [нефійці] писатиме;
і плід стегон Юди [юдеї] писатиме; і написано
плодом стегон твоїх [нефійцями], а також напи-
сане плодом стегон Юди [юдеями] зростеться
одне з одним”.

Ви чітко можете побачити, що писання не-
фійців і юдеїв одного дня об’єднуються. Іншими
словами, Книга Мормона і Біблія об’єднуються.
З використанням синонімів замість антецен-
дентів цей абзац звучатиме так:

“Отже, нефійці писатимуть; і юдеї писати-
муть; Книга Мормона, яку напишуть нефійці, а
також Біблія, яку напишуть юдеї, об’єднуються”.

б. Звертайте увагу на визначення

■ Допоможіть студентам зрозуміти необхід-
ність звертати увагу на визначення, обговорив-
ши такі ідеї:

Ми часто припускаємо, що кожне слово або
фраза мають лише одне значення, не усвідом-
люючи, що Господь і Його пророки часом вико-
ристовують слова або фрази різним чином.
Коли використовується єдине значення слова
чи фрази, це подібно до застосування однакової
ознаки для всього тексту. Наприклад, прочи-
тайте Учення і Завіти 97:21. Там сказано, що
Сіон—це чисті серцем. У свою чергу, це визна-
чення допомагає нам зрозуміти ще один ури-
вок: “Блаженні чисті серцем [Сіон], бо вони
будуть бачити Бога” (Матвій 5:8).

Ще один приклад: Нефій каже, що деякі
люди “топчуть ногами своїми” Бога Ізраїля.
Прочитайте 1 Нефій 19:7. Запитайте студентів:
“Чи ви топчете Бога ногами?” Вони, вірогідно,
скажуть “ні”, вважаючи, що суть цього запи-
тання полягає в тому, чи людина чинить силь-
ний опір Богові. Але в цьому ж вірші Нефій
визначає, що це означає. Він наводить таке по-
яснення: топтати Бога під ногами означає “зне-
важ[ати] Його і не дослуха[тися] до голосу Його
порад”. Коли ми розуміємо це визначення, то
сила уривка змінюється.

Останній приклад показує нам, як важливо
знаходити визначення слів у конкретних урив-
ках. Прочитайте з класом Учення і Завіти 10:55.
Зверніть увагу, що на перший погляд Господь
робить дивовижне проголошення: “Отже, тому
хто належить до Моєї Церкви, не треба боятися,
бо такі успадкують царство небесне”. Очевидно,
що багато членів Церкви все ще не достойні
спасіння, але схоже, що висловлювання охо-
плює всіх, кого внесено в списки. Проблема по-
лягає в тому, що ми намагаємося тлумачити
цей вірш, використовуючи визначення, яке, як
правило, застосовується до слова *церква*. Через
кілька віршів Господь пояснює, що Він має на

увазі: “Той, хто кається й приходиться до Мене,—
ось хто є Моя Церква” (в. 67). Якщо ми вико-
ристовуємо це значення, тобто, що слово *церква*
стосується тих, хто покаялися і прийшли до
Бога, тоді твердження у вірші 55 набирає біль-
ше сенсу. Звичайно ж, це значення не можна
застосовувати до кожного вживання слова *цер-*
ква у Писаннях.

в. Ставте запитання

■ Скажіть класу, що слід постійно намагатися
шукати глибинний зміст у Писаннях. Під час чи-
тання студенти повинні ставити собі запитання.
Наприклад, “Чому вжито саме це слово?” або
“Чому вжито саме цю фразу?” Прочитайте зі
студентами Учення і Завіти 76:25–29 і поставте
такі запитання:

1. Який статус був у ангела, про якого йдеться?
2. Чому його було скинуто? Що означає слово
скинуто?
3. Як його звали до того, як він отримав ім’я
Загибель?
4. Якою була реакція небес, коли Люцифера бу-
ло скинуто?
5. Яке місце хотів посісти Сатана? Чому?
6. Яким чином Сатана планував досягнути
своєї мети?
7. Яким чином пророк Джозеф Сміт і Сідні
Рігдон змогли отримати це видіння про
Сатану?
8. Чому у вірші 27 використано два знаки
оклику?

■ Досліджуючи Писання, ми повинні намага-
тися шукати розуміння (див. 3 Нефій 10:14) і за-
стосування (див. 1 Нефій 19:23). Прогляньте зі
студентами наступні запитання, які можна по-
ставити під час вивчення Писань:

1. Хто це говорить?
2. До кого спрямовано послання?
3. Про що це послання?
4. Коли і де відбувалися події?
5. Якими є ключові слова і фрази?
6. Що вони означають?
7. Чого було навчено про Христа або план спа-
сіння?

Запропонуйте студентам прочитати Геламан
11:1–18. Попросіть їх під час читання знайти
відповіді на якомога більшу кількість поданих
вище запитань. Зверніть увагу, наскільки це
збільшує розуміння.

г. Підставляйте своє ім’я

■ Підставляючи своє ім’я, ви тим самим застосо-
вуєте Писання до себе. Попросіть студентів під-
ставити своє ім’я замість імені особи, до якої йде
звернення в Ученні і Завітах 30:1. Вірш буде зву-
чати так:

“Ось, Я кажу тобі, [ваше ім'я], що ти злякався людину і не покладався на Мене, аби отримати силу, як тобі слід було”.

■ Варіантом цього методу може бути застосування займенника *я* або *мене*. Запропонуйте студентам прочитати причасні молитви, що містяться в Ученні і Завітах 20:77, 79, і підставляти ці два слова у відповідних місцях.

д. *Заучуйте вірші напам'ять*

■ Під час обговорення того, наскільки є цінним заучування Писань, зверніться до такого висловлювання Президента Езри Тефта Бенсона:

“Наш привілей—тримати в пам'яті хороші й величні думки та при потребі застосовувати їх. Коли Ісус постав перед трьома великими спокусами в пустині, Він негайно дав відсіч дияволу за допомогою відповідних уривків з Писань, що зберігалися в Його пам'яті” (“Think on Christ,” *Ensign*, Apr. 1984, 11).

■ Вивчені напам'ять уривки з Писань приносять велику духовну силу. Старійшина Річард Г. Скотт, член Кворуму Дванадцятьох Апостолів, казав:

“Є сила, що може змінити життя за допомогою особливих слів, записаних у Головних трудах. Ця сила зменшується, коли ми переказуємо або змінюємо даний в Писаннях порядок слів. Отже, я пропоную, щоб ви заохочували студентів з точністю цитувати Писання. Усе, що ви робите, заохочуючи студентів заучувати вибрані уривки з Писань з точністю, принесе в їхнє життя силу, що міститься в тих віршах” (“Four Fundamentals for Those Who Teach and Inspire Youth,” in *Old Testament Symposium Speeches*, 1987, 5).

■ Старійшина Скотт також сказав: “Я пропоную вам заучувати напам'ять уривки з Писань, що зворушили ваше серце і наповнили душу розумінням. Коли Писання наводяться в такому вигляді, як їх наказав записати Господь, вони мають внутрішню силу, яка втрачається під час перефразування. Іноді, під час особливих моментів у житті, я подумки звертаюся до Писань, що давали мені силу. Писання дають велике заспокоєння, спрямування і силу, особливо слова Господа” (in *Conference Report*, Oct. 1999, 112; or *Ensign*, Nov. 1999, 87–88).

■ Президент Спенсер В. Кімбол закликав носіїв священства Церкви вивчити напам'ять Уложення віри. Він також розповідав, як завчив їх ще хлопчиком:

“Я замислююся, як багато з вас знають Уложення віри? Скільки з вас, дорослих чоловіків, а також хлопчиків? Чи знаєте ви їх? Чи повторюєте їх ви? Ви завжди готові до проповіді, якщо ви знаєте Уложення віри. І вони є основоположними, чи не так? Я вважаю, що було б чудово, якби всі хлопчики, вивчаючи їх, завчили

їх слово в слово. Це означає, що ви нічого не пропустили і не забули.

Хочете, розповім, як це зробив я? ... Я мав доїти корів. Я вмів друкувати двома пальцями і надрукував усі уложення віри на маленьких картках. Я клав картки у корівнику біля себе, коли сідав на одноногий табурет, і доїв корів. І я повторював і повторював їх, мабуть 20 мільйонів разів. Не знаю. Але в будь-якому випадку, я заявляю, що можу назвати Уложення віри зараз, після багатьох, багатьох років, і я можу назвати їх слово в слово. Я вважаю, що для мене це було найбільш цінним. А чи робитимете це ви, мої прекрасні юні друзі?” (in *Conference Report*, Oct. 1975, 119; or *Ensign*, Nov. 1975, 79).

е. *Звертайте увагу на означення і слова-зв'язки*

■ Означення використовуються, щоб зробити фразу більш виразною або емоційною. Ми часто недооцінюємо їх, коли читаємо Писання. Зверніть увагу студентів, як вилучення означень вплине на добре відомий уривок з Учення і Завітів 121:39: “Ми пізнали з ... досвіду, що це в природі й характері ... людей: як тільки вони отримують ... влади, ... вони починають ... вдаватися до владарювання”.

На противагу цьому погляньте, як, приділивши увагу означенням у наступних уривках, можна краще зрозуміти зміст:

“Блаженні *вбогі* духом, бо їхнє Царство Небесне” (Матвій 5:3; курсив додано). “А як молитесь, не проказуйте *зайвого*” (Матвій 6:7; курсив додано).

Попросіть студентів швидко дати відповідь на таке запитання: “А, І, Б сиділи на трубі. А упало, Б пропало. Що залишилося на трубі?” Більшість людей автоматично скажуть: нічого. Вони здивуються, якщо почують, що І залишилося. Чому? Тому що вони автоматично пропускають сполучники. Те ж саме трапляється, коли ми читаємо Писання. Ми не зважаємо на маленькі слова, що поєднують ідеї в уривку. Коли студенти читатимуть Писання, допоможіть їм зрозуміти важливість таких слів: *і, але, знову, отже, тепер, ось, істинно, тому що, якщо, тоді, таким чином, навіть*. Звертаючи увагу на ці слова і на те, що вони позначають стосунки між поняттями, ми можемо здобути новий рівень розуміння.

Уважно прочитайте зі студентами Ісаї 58:13–14. Зверніть увагу, що у вірші відображено причинно-наслідкові стосунки, про які свідчать *якщо* і *тоді*, використані на початку віршів.

Нехай студенти прочитають Учення і Завіти 46:7–8. Зверніть увагу, яким чином слово *отже* на початку вірша 8 зв'язує застереження, що міститься у цьому вірші, з посланням вірша 7.

є. *Шукайте взірці*

■ У плині життя важливо мати правильні взірці, або зразки, для наслідування. Без наслідування

правильного взірця наше життя не має спрямування і може наповнитися стражданнями. Писання дають надзвичайне обіцяння стосовно взірців. “Я дам вам зразок в усьому, щоб вас не можна було обманути; бо Сатана повсюди на цій землі, і він іде, обманюючи народи” (УЗ 52:14).

Старійшина Марвін Дж. Ештон, який був членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів, дав таке визначення зразка: “Зразок—це взірець для наслідування, проект, план, діаграма чи модель, які скеровують нас у створенні чогось; це також якості або риси, притаманні певній людині” (in Conference Report, Oct. 1990, 23–24; or *Ensign*, Nov. 1990, 20).

Євангелія Ісуса Христа—це Божий взірець праведного життя і вічного життя. У Писаннях є багато зразків. Є зразок молитви, покаяння, здобуття свідчення, розбудови віри, суду, побудови храмів, отримання одкровенень, призначення пророка. Список можна продовжувати і продовжувати. Навіть Сатана має свої взірці, і якщо ми їх знайдемо в Писаннях, то зможемо не впасти у прірву гріха.

Уважний студент помітить у Писаннях, як Господь навчає Своїх пророків, карає Свій народ або як Він чинить зі злочестивими. Цей процес часто подає нам якийсь взірець. Ці взірці мають застосовуватися в наші дні, як вони застосовувалися в житті людей, описаних у Писаннях.

Нехай студенти знайдуть взірці в Писаннях. Після дослідження студентів напишіть список взірців на дошці. Запитайте клас, чого вони навчилися з цього метода вивчення Писань.

Далі подано список уривків з Писань, де містяться взірці. З цих уривків виберіть взірці, що найкраще ілюструють цей метод вивчення Писань і будуть найбільш значущими для ваших студентів.

Уривок з Писань	Взірець
1. Алма 32:28–43	Зміцнення віри і свідчення
2. Мороній 7:16–17	Спосіб судження
3. Алма 30	Методи антихриста
4. 1 Самуїлова 17	Ознаки віри
5. УЗ 9	Одкровення

ж. Слідкуйте за примітками автора

- Часто в Головних трудах пророк, перекладач або той, хто скорочував пластини (наприклад,

Мормон), перериває сюжетну лінію своїм коментарем. Іноді коментар з’являється в кінці історії. Ці дорогоцінні зауваження пояснюють і дають глибше розуміння Писань. Це ніби пророк сказав би: “Просто, якщо ви не зрозуміли суті, то вона полягає ось у чому”.

Часто такий вид коментарів починається ключовими фразами: “і таким чином ми бачимо” або “але ось”.

- Наступні вірші є прикладом того, коли в Писаннях дано коментар: 1 Самуїлова 12:14–15; Алма 30:60; Геламан 12:1. Нехай студенти проглянуть ці уривки, особливо з Книги Мормона, щоб побачити, чи знайдуть вони коментарі автора.

Додаткові навчальні матеріали

- “*Hold to the Rod,*” video presentation 3, “Search the Scriptures: RSVP” (16:30).
- “*Hold to the Rod,*” video presentation 4, “Feast upon the Word” (21:50).

Завдання для студентів

- Підготуйте для студентів роздатковий матеріал з такою табличкою і попросіть їх скористатися вищеподаними методами. Нехай вони розкажуть, як виконали завдання, на наступному уроці.

Метод	Посилання на Писання
Замінювати антецеденти	Мормон 7:9
Звертати увагу на означення	УЗ 121:46
Шукати визначення	Мосія 3:19
Звертати увагу на слова-зв’язки	3 Нефій 12:3–11
Ставити запитання	Мороній 10:4–5
Підставляти своє ім’я	УЗ 93:41–43
Шукати взірці (одкровення)	УЗ 9
Слідкувати за примітками автора	Геламан 12:1

Мета уроку

Якщо робити чіткі позначки в Писаннях, це допоможе краще розуміти і осягати євангелію.

Основні теми

1. Навіщо робити позначки у своєму примірнику Писань?
2. Існують різні методи для позначок у Писаннях:
 - а. Підкреслювання значущих уривків
 - б. Коментар до вірша
 - в. Перехресне посилання
 - г. Переліки віршів

Поради для вчителя

1. Навіщо робити позначки у своєму примірнику Писань?

■ Писання—це знаряддя, що допомагає нам сягнути вічного життя. І як будь-яким знаряддям, Писаннями потрібно користуватися. Той, хто добре володіє знаряддям у своєму ремеслі та використовує його належним чином, знаходиться на шляху до майстерного оволодіння своєю професією. Той, хто таким же чином ставиться до Писань, знаходиться на шляху до розуміння євангелії. Позначки в Писаннях—найбільш корисний спосіб застосування даних нам Богом знарядь, що містяться в Писаннях.

Зачитайте таку пораду старійшини Бойда К. Пекера, члена Кворуму Дванадцятьох Апостолів, стосовно підкреслення Писань:

“Можна робити позначки в Писаннях багатьма способами. Вони можуть дещо відрізнитися відповідно до уподобань кожної особи. Важливо робити підкреслення і певні нотатки на полях, щоб ви могли знайти їх знову.

Я майже ніколи не читаю позичені книги. Я не люблю читати позичені книги, тому що не люблю читати книгу, не підкреслюючи того, що я хочу запам'ятати. Оскільки не можна робити підкреслень у чужій книзі, я вважаю, що якщо книгу варто прочитати, то її варто придбати. Звичайно, винятком є бібліотечні книги, і у цьому випадку процес занотовування є більш довгим.

Отже, робіть підкреслювання та нотатки у ваших книгах, коли ви розмірковуєте над ними.

Я не знаю, скільки годин провів, намагаючись знайти певне місце, яке я знайшов би дуже швидко, якби регулярно звертався до цього за собою. Зараз у мене це виходить набагато краще, ніж раніше” (*Teach Ye Diligently*, 166).

- Попросіть студентів навести причини того, чому важливо робити позначки в Писаннях. Можна написати на дошці такий перелік, а потім доповнити його за допомогою студентів.

Для чого робити позначки в Писаннях

1. Щоб звернути увагу
2. Щоб швидко знайти
3. Щоб Писання стали особистими
4. Щоб було легше навчати з Писань

- Обговоріть наступне висловлювання:

“У випадку з позначками в Писаннях, слово *позначати* означає “вказувати, виділяти, визначати, вирізняти” або “вказувати, виражати чи показувати за допомогою позначки чи символу”. У загальному розумінні, будь-який значок, поставлений у друкованих Писаннях, є позначкою. Такі позначки можуть бути у формі ліній, кружечків, букв, чисел, символів або будь-чого, що може виділити або вирізнити” (*Daniel H. Ludlow, Marking the Scriptures*, 15).

2. Існують різні методи позначок у Писаннях.

а. Підкреслювання значущих уривків

- За допомогою діапроектора покажіть студентам, як зроблено позначки до Учення і Завітів 76:50–70 (що міститься на наступній сторінці).

В Ученні і Завітах 76:50–70 ідеться про членів Церкви, які сягнуть піднесення в цілестіальному царстві (виділено квадратними дужками). Тут Спаситель пояснює вимоги, необхідні для того, щоб прийти у піднесення (виділено підкресленням), а також обіцяння (позначено цифрами). Вірш 57, взятий у рамочку, щоб виділити призначення священства.

Приклад з Учення і Завітів 76 запропоновано, щоб показати кілька способів того, як робити позначки в Писаннях. Зазначте, що кожна людина повинна розробити свою особисту систему позначок, яка найефективніше допомагатиме їй розуміти Писання.

49 І ми чули голос, що говорив: Запишіть це видіння, бо знайте, це є кінець видіння страждань безбожників.

50 І знову (ми) приносимо свідчення—бо ми бачили і чули, і це є свідчення євангелії Христа стосовно (тих) хто вийде у воскресінні праведних—

51 Вони ті, хто сприйняли свідчення Ісуса і повірили в Його ім'я, і кого було хрищено за подобою Його поховання, кого було поховано у воді в Його ім'я, і це згідно з заповіддю, яку Він дав—

52 Щоб, дотримуючись заповідей, вони могли бути омитими й очищеними від усіх своїх гріхів і отримати Святого Духа рукопокладанням того, кого висвячено й запечатано в цю владу;

53 І хто долає вірою, і кого запечатано Святим Духом обіцяння, Якого Батько проливає на всіх тих, хто є праведними та істинними.

54 Вони ті, хто є Церквою Періонародженого.

55 Вони ті, у чий руки Батько віддав усе—

56 Вони ті, хто є святицями й царями, хто отримав від Його повноти і Його слави;

57 І є святицями Всевишнього, за чином Мелхиседека, що був за чином Еноха, що був за чином Єдинонародженого Сина.

58 Отже, як написано, вони є богами, саме синами Бога—

59 Отже, усе є їхнім, чи то життя, чи то смерть, чи теперішнє, чи майбутнє, усе є їхнім, і вони є Христовими, а Христос є Божим.

60 І вони подолають усе.

61 Отже, нехай жодна людина не хвалиться людиною, але краще нехай хвалиться Богом, Який підкорить усіх ворогів під Свої ноги.

62 Ці будуть мешкати в присутності Бога і Його Христа на віки вічні.

63 Це ті, кого Він приведе з Собою, коли прийде у хмарах небесних царювати на землі над своїм народом.

64 Це ті, хто братиме участь у першому воскресінні.

65 Це ті, хто вийде у воскресінні праведних.

66 Це ті, хто прийшов на Гору Сіон і в місто живого Бога, небесне місце, найсвятіше з усіх.

67 Це ті, хто прийшов до незліченного товариства ангелів, до генерального зібрання і церкви Еноха і Періонародженого.

68 Це ті, чий імена записано на небесах, де Бог і Христос є суддями для всіх.

69 Це ті, хто є праведниками, які стали досконалими через Ісуса, посередника нового завіту. Хто виконав цю досконалу спокуту через пролиття Своєї власної крові.

70 Це ті, чий тіла є нестеліальними, чия слава є славою сонця, саме славою Бога, найвищого з усіх, Чию славу символічно описано як славу сонця на тверді небесній.

71 І знову, ми побачили територіальний світ, і слухайте, і знайте, це є ті, хто від територіального, чия слава відрізняється від слави цер-

Ісаї 18:1–2

18 Горе тобі, дзвінокоридний ти краю, що з другого боку річок етіопських, що морем послів посласш на човнах папірусових по поверхні води! Ідть, скороходні послы, до народу високого й блискучезбройного, до народу страшного віддавна й аж досі, до люду пресильного, що топче усе, що річки його землю поперегинали.

2 Нефій 5:5–7

5 І сталося так, що Господь попередив мене, щоб я, Нефій, залишив їх і втік у пустиню, і всі ті, хто пішов би зі мною.

6 Отже, сталося так, що я, Нефій, взяв свою сім'ю, а також Зорама та його сім'ю, і Сама, мого старшого брата, та його сім'ю, і Якова і

Ця земля—Америка (див. Joseph Fielding Smith, in Conference Report, Apr. 1966, 14).

Місіонери

Господь забирає від них свої пророків. Отже, вони втрачають:

1. Священство
2. Літописи
3. Одкровення
4. Право на спасительні обряди
5. Членство у Церкві Ісуса Христа

Нефій описує своє суспільство

Йосипа, моїх молодших братів, а також моїх сестер, і всіх тих, хто пішов зі мною. А всі ті, хто пішов зі мною, були ті, хто повірив попередженням та одкровенням Бога; отже, вони прислухалися до моїх слів.

7 І ми взяли наші намети і всі інші речі, які було можливо для нас узяти, і вирушили в пустиню на багато днів. А після того, як ми мандрували протягом багатьох днів, ми поставили наші намети.

2 Нефій 5:11

11 І Господь був з нами; і ми надзвичайно процвітали; бо ми сіяли насіння, і ми збирали врожай знову рясний. І ми почали вирощувати отари і стада, і тварин усякого виду.

б. Коментар до вірша

■ Зробити коментар до уривка чи вірша—це написати особливе зауваження стосовно певного уривка чи вірша. Приклади цього, що містяться на наступній сторінці, можна використовувати, аби допомогти студентам побачити важливість написання коментарів у Писаннях.

Допоможіть студентам зрозуміти, що коментарі можуть прийти через вивчення учень пророків у наші дні (див. Ісаїя 18:1–2) або через натхнення, яке приходить до них під час вивчення чи спостереження за іншими (див. 2 Нефій 5:5–7, 11).

в. Перехресне посилання

■ Перехресне посилання—це спосіб поєднати два або більше віршів разом. Як правило, існує зв'язок або спільна ідея між двома віршами, які ви хочете зв'язати.

Користуйтеся перехресними посиланнями, щоб з'ясувати незрозумілі уривки, такі як:

1. Матвій 21:22—3 Нефій 18:20
2. Матвій 16:27—УЗ 88:96–98
3. Ісаїя 61:1—УЗ 138:18

Скористайтеся перехресними посиланнями, щоб розширити розуміння того, про що розповідається:

1. Матвій 17:1–3—УЗ 63:20–21
2. Матвій 13:18–2—УЗ 86
3. 1 Коринтянам 15:38–42—УЗ 76

Користуйтеся перехресними посиланнями, щоб утворити ланцюжок з Писань. Наприклад, Учення і Завіти часто називають “голосом попередження”, тому що ця тема прослідковується упродовж усієї книги. Ви можете проілюструвати це, поєднавши в “ланцюжок” кілька віршів. Почніть з Учення і Завітів 1:4 і напишіть на полях наступне посилання, до якого ви хотіли б звернутися. Продовжуйте доти, доки не дійдете до останнього вірша, яким хочете скористатися. На полях біля цього останнього вірша напишіть Учення і Завіти 1:4. Таким чином ланцюжок завершено. Позначте наступні Писання таким чином, як пояснювалося раніше: Учення і Завіти 1:4; 38:41; 63:37, 58; 84:114–115; 88:81; 109:38–46. Завершіть, написавши Учення і Завіти 1:4 на полях біля 109:38–46.

Ви також можете зробити ланцюжок з Писань про загублені книги зі Старого Завіту, використовуючи наступні Писання: Ісус Навин 10:13; 1 Царів 11:41; 1 Хронік 29:29; 2 Хронік 9:29; 12:15; 20:34 (а потім Ісус Навин 10:13).

г. Переліки віршів

■ Складання переліку віршів може бути ефективним навчальним методом. Виберіть один або кілька прикладів, щоб переглянути їх у класі й створити перелік віршів для кожного з них:

1. Якості вибраної пані (див. УЗ 25)
2. Плоди Духа (див. Галатам 5:22–26)
3. Що є милосердям (див. Мороній 7:45–48)
4. З чого складається повна Божа зброя (див. Ефесянам 6:13–18; УЗ 27:15–18).
5. Духовні дари (УЗ 46)
6. Яким має бути належний піст (див. Ісаїя 58:3–12)

Вище подані приклади є переліком необхідних складових, що містяться в одному місці Писань. Є два інші види переліків. Один з них—розрізнений перелік, тобто усі складові не знаходяться в одному місці. Прикладом можуть бути ознаки часів і ознаки істинної церкви.

Другий вид переліку Писань—це перелік, який витікає з іншого. Наприклад, зазначте, що в Посланні до ефесян 5:23–28 апостол Павло дав свою натхненну пораду, що стосунки між Христом і Церквою мають служити взірцем для стосунків між чоловіком і дружиною. Павло детально не обговорює, що це за стосунки, але він має на увазі певні якості та обов'язки. Цей його перелік можна передати приблизно так:

Що Христос зробив для Церкви?

1. Він віддав Своє життя, щоб спасти її.
2. Він показав їй досконалий взірець для наслідування.
3. Він навчав її принципам спасіння.
4. Він використовував Свою силу, щоб благословляти її.

Якою є реакція Церкви на Христа?

1. Дивиться на Нього як на провідника і головуючого авторитета.
2. Наслідує Його приклад.
3. Застосовує Його вчення, щоб знайти радість.
4. Сподівається на Його силу і повноваження, щоб мати спрямування і благословення.

Порівнюючи чоловіка з Христом, а дружину з Церквою, ми можемо отримати глибоке розуміння того, які стосунки мають бути між чоловіком і дружиною.

Додаткові навчальні матеріали

Немає.

Завдання для студентів

- Попросіть студентів ознайомитися з Путівником по Писаннях.

Допоміжні навчальні матеріали, що містяться в Писаннях святих останніх днів

Урок 7

Мета уроку

Допоміжні навчальні матеріали, що містяться у виданнях Головних трудів святих останніх днів, надають неоціненну допомогу для розуміння Писань.

Основні теми

1. Писання святих останніх днів містять цінні допоміжні матеріали.
 - а. Короткий зміст розділів і вступ до них
 - б. Виноски
 - в. Путівник по Писаннях
2. Допоміжні навчальні матеріали сприяють нашому глибшому розумінню Писань.

Поради для вчителя

1. Писання святих останніх днів містять цінні допоміжні матеріали.

■ Поясніть студентам, що в 1993 р. Церква створила новий комплект допоміжних матеріалів, які увійшли до трикнижного видання (Книга Мормона, Учення і Завіти й Дорогоцінна Перлина). Ці матеріали можуть зробити вивчення Писань більш змістовним і продуктивним. Зачитайте слова старійшини Бойда К. Пекера, члена Кворуму Дванадцятьох Апостолів: “Цей труд... з’явиться одного дня як визначна натхненна подія для нашого покоління. Завдяки йому ми виховуємо покоління святих останніх днів, яке знатиме євангелію і знатиме Господа” (Bruce R. McConkie, *Apostle* [address at the funeral of Elder Bruce R. McConkie, 23 Apr. 1985], 4).

а. Короткий зміст розділів і вступ до них

■ Поясніть, що в короткому змісті висвітлюються головні події кожного розділу; він є особливо інформативним і часто містить доктринальні пояснення. Наприклад, запропонуйте студентам звернутися до короткого змісту 14-го розділу в книзі 1 Нефій.

1 Нефій

РОЗДІЛ 14

Ангел розповідає Нефіїві про благаювання і прокляття, які опадуть на Іновірців—Є тільки дві церкви: церква Агнця Божого і церква диявола—Святі Бога в усіх народів переслідуються великою і мерзотною церквою—Апостол Іван напише про кінець світу. Близько 600–592 рр. до р.х.

- Нехай студенти проаналізують короткий зміст одного з розділів у книзі Учення і Завіти. Поясніть, що спочатку подається історична довідка, а після неї короткий зміст. Наприклад:

Учення і Завіти

РОЗДІЛ 29

Одкровення дане через пророка Джозефа Сміта, у присутності шести старійшин, у Фейетті, штат Нью-Йорк, у вересні 1830 року (History of the Church, 1:111–115). Це одкровення було дане за кілька днів до конференції, яка розпочинає 26 вересня 1830 року.

1–8. Христос збирає Своїх вибраних; 9–11. Його пришесть вводить Тисячоліття; 12–13. Дванадцятьох судитимуть весь Гурт; 14–21. Отроки, моровиці і спустошення передуватимуть Другому пришестью; 22–28. Останнє воскресіння і останній суд

ідуть за Тисячоліттям; 29–35. Усі речі є будованими для Господа; 36–39. Диявола та його воїство було вигнано з небес, щоб спокушати людину; 40–45. Подія й Спокута приносять спасіння; 46–50. Мільйони дітей викуплено через спокуту

- Попросіть студентів дати відповідь на такі запитання, проглянувши короткий зміст вказаних розділів:

1. Де юдеїв буде зібрано? (Див. 2 Нефій 9).
2. Коли буде відкрито літописи яредійців? (Див. Етер 4).
3. Ким був Джессі Гаус? (Див. УЗ 81).
4. Хто з очевидців мученицької смерті Джозефа Сміта написав Учення і Завіти 135?
5. Які літописи велися сіменем Адама? (Див. Мойсей 6).
6. Як Авраам отримав знання про сонце, місяць і зорі? (Див. Авраам 3).

б. Виноски

■ Попросіть студентів звернутися до вибраної вами сторінки у трикнижному виданні. Розкажіть їм про переваги системи виносок у Писаннях святих останніх днів. Зазначте, що кожен вірш має окрему виноску і що вони розташовані в алфавітному порядку. Перша виноска в кожному вірші позначена літерою *a*, друга виноска для цього ж вірша позначена літерою *b* і так далі.

■ Покажіть приклади виносок, що вказують на Путівник по Писаннях (ПП), дають пояснення до гебрійських (ГЕБР) понять, дають синоніми до архаїчних або незрозумілих слів (ТОБТО, АБО) і сучасне бачення з перекладу Джозефа Сміта (ПДС).

■ Наступні приклади дають студентам можливість повчитися користуватися допоміжними засобами.

1. Алма 36:18. Яке значення фрази “я у жовчі гіркій”? (“У стані болісного каяття”).

2. Алма 45:10. Алма молодший пророкував, що через чотириста років після приходу Спасителя в Америку нефійці “виродяться у зневірі”. Виноска стосується двох тем у Путівнику по Писаннях (“Відступництво” і “Невіра”). Як ці дві теми допомагають вам краще зрозуміти пророцтво Алми?

3. Що означає “жертвування”? (Див. УЗ 59:12. “Жертвування часом, талантами чи майном заради служіння Богу і ближнім”).

4. Що означає “райська слава”? (Див. Уложення віри 1:10: “умови подібні до тих, що були в Саду Еденському”).

в. Путівник по Писаннях

■ Путівник по Писаннях—це підбірка допоміжних матеріалів, що знаходяться в кінці трикнижного видання. Цей путівник містить алфавітний перелік статей; вибране з перекладу Біблії, зробленого Джозефом Смітом; карти з покажчиками назв місць і фотографій місць, пов’язаних з Писаннями. Кожен з цих розділів описано нижче. (Див. вступ на початку Путівника по Писаннях, де подано більш детальну інформацію).

■ *Алфавітний перелік статей.* Алфавітний перелік статей, який починається на сторінці 6 Путівника по Писаннях,—це словник, що містить визначення сотень понять із Писань. Назвіть разом зі студентами кілька окремих понять. Ви можете назвати такі:

1. Хронологічні таблиці (“Хронологія”, сс. 206–209).

2. Узгодження Євангелій (“Євангелії”, сс. 51–57).

3. Аналіз Павлових послань (“Павлові послання”, сс. 134–135).

Алфавітний перелік статей служить також покажчиком для всіх Головних трудів, у тому числі Біблії. Допоможіть студентам зрозуміти, що вони можуть легко визначити посилання на Писання, звернувшись до ключових слів у алфавітному переліку. А тому що алфавітний перелік укладено тематично, студенти легко можуть скористатися ним, щоб дослідити сотні євангельських тем настільки глибоко, наскільки вони захочуть. Наступні вправи допоможуть студентам познайомитися з алфавітним переліком статей:

1. Попросіть студентів вибрати тему, яку вони обрали б для виступу, якби їх попросили виступити на церковних зборах. Попросіть їх скористатися алфавітним переліком, щоб знайти посилання на Писання, якими вони могли б скористатися, готуючись до виступу.

2. Попросіть студентів звернутися до алфавітного переліку і звернути увагу на розмаїття тематичних статей, присвячених Ісусу Христу.

■ *Вибране з перекладу Біблії, зробленого Джозефом Смітом.* Донесіть до студентів інформацію про “Переклад Джозефа Сміта”, що міститься в алфавітному переліку статей (“Переклад Джозефа Сміта”, с. 139). Поясніть, що багато змін, внесених пророком Джозефом Смітом до Біблії, включено у Путівник по Писаннях, починаючи зі сторінки 223. Нехай студенти звернуться до статей ПДС, Буття 15:9–12; ПДС Матвій 4:1, 5–6, 8–9 та ПДС Дії 9:7 і визначать, які зміни вніс пророк.

Виноски в трикнижному виданні також містять посилання на уривки з перекладу Джозефа Сміта. Прочитайте Учення і Завіти 93:1 і попросіть студентів звернутися до виноски *d*. Попросіть їх прочитати ПДС 1 Івана 4:12 у вибраному, що міститься в Путівнику по Писаннях. Запитайте: Яке додаткове розуміння цього вірша ми отримали з перекладу Біблії, зробленого Джозефом Смітом? (Лише ті, хто вірять у Бога, можуть побачити Його).

■ *Карти і алфавітний покажчик географічних назв.* Розділ, де містяться карти, починається на сторінці 247 в Путівнику по Писаннях. Нехай студенти звернуться до початку цього розділу, щоб знайти коротке пояснення того, як користуватися алфавітним покажчиком географічних назв. Алфавітний покажчик містить назви місць на картах в алфавітному порядку. Попросіть студентів знайти різні міста і землі на карті. Попросіть їх також звернутися до карти 10 і визначити, на якій відстані знаходилася ферма сім’ї Смітів у Манчестері, шт. Нью-Йорк, від Кертленда, шт. Огайо.

■ *Фотографії визначних місць у церковній історії.* Цей розділ містить фотографії місць, згадуваних у Писаннях, як давньої, так і сучасної історії

Церкви. На початку розділу також містяться описи й посилання на Писання, що пов'язані з цими місцями. Нехай студенти проглянуть кілька фотографій тих місць, з якими вони не знайомі, і визначать, що зображено на кожному з них. Попросіть їх знайти фотографію храму Ірода (№ 9). Нехай вони звернуться до опису № 9 під заголовком "Карти і фотографії місцевостей, згадуваних у Біблії" та попросіть їх назвати три події, що відбулися в цьому храмі.

2. Допоміжні навчальні матеріали сприяють нашому глибшому розумінню Писань.

■ Поділіться зі студентами історією, переказаною старійшиною Річардом Г. Скоттом, членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів. Вона показує цінність допоміжних навчальних матеріалів, включених у нові видання Головних трудів Церкви.

"Я пам'ятаю, як нове трикнижне видання було представлено Братам. Старійшина Макконкі представив його. Він підняв книгу і прочитав на форзаці: "Брюсу Р. Макконкі". Далі був підпис: "Від Амелії" і дата, яка була днем його від'їзду на місію. Він сказав: "Я возив ці Писання по всьому світу. Я постійно користувався ними. Вони три рази перепліталися. Я можу сказати вам, на якій саме сторінці у цій книзі знаходиться те чи інше Писання". Потім він додав: "Але я більше не буду користуватися цією книгою. У ній немає тих дуже цінних допоміжних навчальних матеріалів і могутніх засобів для поглибленого вивчення та розуміння, які є в цьому новому томі". Я був глибоко вражений його словами. Наступного дня у мене була нагода зайти до його кабінету. Там був великий стіл, за яким він сидів з книгою в руках і за допомогою лінійки й червоного олівця робив помітки в новому виданні Писань. Що ж, якщо людина, яка знає Писання так добре, як він, вважає за необхідне використовувати нове видання, то і я вирішив зробити так само" ("Spiritual Communication," in *Principles of the Gospel in Practice*, Sperry Symposium 1985, 18–19).

Додаткові навчальні матеріали

■ Boyd K. Packer, in Conference Report, Oct. 1982, 73–77; or *Ensign*, Nov. 1982, 51–53: робота над новим виданням Писань святих останніх днів.

- Boyd K. Packer, "Using the New Scriptures," *Ensign*, Dec. 1985, 49–53; як користуватися новим виданням Писань святих останніх днів.
- Bruce T. Harper, "The Church Publishes a New Triple Combination," *Ensign*, Oct. 1981, 8–19; як користуватися різними допоміжними засобами.

Завдання для студентів

■ У кінці цього уроку проведіть зі студентами таке опитування. Вони можуть працювати разом, щоб виконати завдання. Студентам потрібно буде використовувати допоміжні матеріали в Писаннях.

1. Дайте відповідь на такі запитання про хрищення:
 - а. Що означає слово *хрищення*?
 - б. Які існують докази того, що хрищення проводилося ще до часів Христа?
2. Нижче подано кілька слів з посиланнями на Писання, де ці слова можна знайти. Визначте значення кожного слова. Зверніть увагу на те, як поглиблене розуміння цих термінів розширює значення поданих уривків.
 - а. Еммануїл (2 Нефій 17:14).
 - б. Призначений (див. УЗ 76:48)
 - в. Маган (див. Мойсей 5:31)
 - г. Олам (див. Авраам 3:18)
3. Де ви будете шукати інформацію в Писаннях на такі теми? Наведіть кілька посилань на Писання.
 - а. Останні дні _____
 - б. Пророцтво _____
 - в. Одкровення _____
 - г. Загублені писання _____
4. Прочитайте 1 Нефій 8, а потім, за допомогою виноска, знайдіть все, що ви зможете, про дерево, яке Легій бачив уві сні. Знайдіть, що означає ріка води, жезл із заліза, імла темряви і велика й простора будівля.
5. Визначте, через які штати йшли святі під час своєї міграції на захід зі штату Нью-Йорк до Великого Солоного озера.

Мета уроку

Коментування пророками Головних трудів допомагає розкривати Писання, допомагаючи розуміти їх глибше і чіткіше.

Основні теми

1. Коментування пророками Писань має велике значення.
2. Є різні джерела отримання коментарів від пророків.

Поради для вчителя

1. Коментування пророками Писань має велике значення.

- Одне із завдань сучасних пророків полягає в тому, щоб пояснювати нам значення того, що сказали пророки давнини. Обговоріть зі студентами 2 Петра 1:20–21.
- Обговоріть таке висловлювання старійшини Меріона Дж. Ромні, у той час помічника Кворуму Дванадцятьох Апостолів, де наголошується на важливості тлумачення Писань пророками:
“Досліджуючи Писання, ми повинні пам’ятати про таку фундаментальну істину: вияв волі Батька цьому поколінню не обмежився лише тим, що написано в Ученні і Завітах. Він не залишив нас без проводу, щоб між нами не виникали суперечки з приводу тлумачення тих одкровенень. Він також не залишив нас без знання стосовно Його волі в питаннях сьогодення. Він дав нам сучасних пророків, щоб тлумачити ті одкровення і проголошувати нам Його волю у вирішенні сучасних проблем (in Conference Report, Apr. 1945, 89).”
- Обговоріть наступні висловлювання, зазначаючи, що пророки завжди будуть правильно тлумачити Писання:

Старійшина Меррінер В. Меррілл, який був членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів, сказав: “Біблія—це прекрасна книга, Книга Мормона—це прекрасна книга і Учення і Завіти—це прекрасна книга. Усі вони—слово Господа. Але я скажу вам, що сучасні пророки Церкви цінніші за всі ці книги. Якби ми могли вибирати між книгами і пророками, я вибрав би живих пророків, які мають священство, щоб

направляти мене. Звичайно, добре і треба мати і книги Писань і пророків, тому що сучасні пророки Церкви діють у відповідності з тим, що написано, а їхня порада не буде суперечити словам Господа, сказаним у попередні століття. Але умови, в яких живе людство, змінюються. Порада, яка відповідала умовам святих сорок років тому, може бути не такою слушною в цей час. Це вказує, наскільки важливо нам мати сучасних пророків Бога, щоб вести нас день за днем у здійсненні наших трудів” (in Conference Report, Oct. 1897, 6).

Старійшина Ентоні В. Івінс, у той час член Кворуму Дванадцятьох Апостолів, навчав: “Недостатньо, щоб ми лише поверхнево знали основні принципи євангелії. Недостатньо, щоб ми розуміли лише той розподіл, у який живемо. Але ми повинні звернутися до початку. Ми повинні зрозуміти записане слово Господа в такому вигляді, як воно міститься у цих священних книгах, починаючи від початку і до наших днів. Ми повинні зрозуміти, як узгоджуються всі ці розподіли, а потім ми почнемо розуміти, яким дивовижним чином наша робота вписується в час, місце і спосіб, призначені Господом для її виконання. Робота, яку Він призначив, яку Він здійснив, перебуває у повній відповідності зі словами пророків, які зверталися до людей від самого початку” (in Conference Report, Oct. 1908, 15).

2. Є різні джерела отримання коментарів від пророків.

- Далі подано кілька прикладів, які можуть послужити ілюстрацією тлумачення Писань пророками.

Поділіть клас на групи і дайте кожній групі роздатковий матеріал, що містить пророчий коментар Писань. Попросіть студентів перерахувати пояснення, які вони знайдуть, і пояснити їх класу. Роздатковим матеріалом можуть бути виступи на конференціях, *Church News* і послання Першого Президентства з *Ліягони*.

Матвій 13:24–30. Пророк Джозеф Сміт навчав: “Ми дізнаємося з цієї притчі [про кукіль], що за часів Спасителя з’явилося не лише Царство, яке символізує добре насіння, що принесло плід, але і негативні явища в Церкві, які символізує кукіль, посіяний ворогом; цей кукіль Його учні були б раді повіривати, тобто очистити Церкву, якби на це погодився Спаситель. Але Він, знаючи все, сказав їм: “Ні”. Іншими словами: ви неправі. Церква

тільки-но встановлюється, і якщо застосувати цей грубий метод, то ви можете разом з куколом знищити і пшеницю, тобто Церкву. Отже, краще дати їм рости разом до жнив, тобто до кінця світу, коли настане знищення злочестивих, чого ще не сталося” (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, 97–98).

Авраам 3:22–23. “Бог показав Аврааму “розуми, що були організовані перед тим, як світ був” і під “розумами” ми повинні зрозуміти “духів” осіб (Авраам 3:22, 23)” (“The Father and the Son: A Doctrinal Exposition by the First Presidency and the Twelve,” in James R. Clark, *Messages of the First Presidency*, 5:26; див. також James E. Talmage, *Articles of Faith*, 466).

Дії 10:34–35. Президент Джозеф Філдінг Сміт навчав: “Петро сказав: “Не дивиться Бог на обличчя”, але в кожному народі приємний Йому, хто боїться Його й чинить правду” (*Дії* 10:34–35), що означає таке: Господь пролле Свого Духа на вірних, так що вони самі пізнають істини цієї релігії” (in Conference Report, Apr. 1971, 5; or *Ensign*, June 1971, 4).

Учення і Завіти 29:17. Президент Спенсер В. Кімбол сказав: “Господь навчає, що Він не може прощати людей у їхніх гріхах. Він може спасти

їх від їхніх залишених гріхів. Господь чітко каже: “Моя кров не очистить їх, якщо вони не прислухаються до Мене”. (*УЗ* 29:17). *Прислухатися* у цьому випадку означає приймати й виконувати Його вчення” (“The Gospel of Repentance,” *Ensign*, Oct. 1982, 5).

Мойсей 7:62. Президент Езра Тефт Бенсон навчав: “Книга Мормона—це знаряддя, призначене Богом для того, щоб “вимивати землю, наче потопом, щоб зібрати [Його] обраних”. (*Мойсей* 7:62)” (in Conference Report, Oct. 1988, 3; or *Ensign*, Nov. 1988, 4).

Додаткові навчальні матеріали

- Ezra Taft Benson, “Fourteen Fundamentals in Following the Prophet,” in *Speeches of the Year, 1980*, 26–30.

Завдання для студентів

- Запропонуйте студентам робити біля віршів коментарі з офіційним тлумаченням вчення.

Використовувати Писання, щоб розуміти Писання

Урок 9

Мета уроку

Чотири Головні труди свідчать одне про одного і про роботу, яка полягає в проголошенні спасительних істин євангелії Ісуса Христа.

Основні теми

1. Писання завжди взаємопов'язані.
2. Поєднання книг Писань суттєво поглиблює їхнє розуміння.
3. Писання тлумачать Писання.
4. Писання мають схожу фразеологію.

Поради для вчителя

1. Писання завжди взаємопов'язані.

- Попросіть студентів навести кілька уривків з Писань, що повторюються в кількох Головних трудах. (Наприклад, про духовні дари йдеться в 1 Коринтянам 12; Мороній 10 та УЗ 46. Також Ісає часто цитується у Книзі Мормона). Обговоріть і наведіть приклади того, як пророки в усі віки цитували один одного і використовували приклади один одного.
- Поділіться головними ідеями поданого висловлювання, автором якого є старійшина Ніл А. Максвелл, член Кворуму Дванадцятьох Апостолів:

“У якому б порядку не розмістити кожного з них—Енох, Мойсей, Нефій, Алма, Павло, Мороній чи Джозеф—зв'язок між ними очевидний. Кожен з них мав свою манеру пророкувати, але вона впліталася у зразок божественного візерунку, що прослідковується аж до першоджерела—люблячого Небесного Батька, Який оголосив Свою головну і величну мету: здійснити безсмертя і вічне життя людини. (Мойсей 1:39). Дійсно, усе, що виконує Божество, зосереджено лише на тому, “що на благо світові”. (2 Нефій 26:24.) Хіба псалмопівець не сказав: “Ми люди Його пасовиська й отара руки Його”? (Псалми 94:7). Бог не займається тим, що відволікає Його від головної мети. Якщо ми хочемо, щоб наше око було єдиноспрямованим до Його слави, ми повинні пам'ятати, що Його слава—

здійснювати безсмертя і вічне життя людини” (*Plain and Precious Things*, 27).

“Одним з вражаючих відкриттів для дослідника Писань є частота, з якою з'являються та ж сама істина, ідея, думка та поняття (а часто й виражені тими ж самими словами) у різних книгах Писань. Це стосується не лише головних учень, але навіть менш важливих речей і є свідченням того, що ці постійно повторювані вчення та істини походять від одного Джерела. Не дивно, що вчення всіх пророків узгоджуються між собою.

Їхня повна узгоджуваність є важливим підтвердженням божественності різних книг Писань. Там, де пророки говорять на одну тему, вони однодушні. ...

Писання формують цілісне полотно істин, хоча ці істини було дано в різних місцях і в різних розподілах” (*Things As They Really Are*, 84–85).

- Наведіть кілька прикладів уривків з Писань, які здаються першоджерелом, а насправді є цитатою з раніше даних Писань. Допоможіть студентам зрозуміти, що Бог є автором усього Писання і що Його пророки стоять разом як свідки загального послання. Кілька прикладів наведено нижче:

1. УЗ 133:48—Ісає 63:2
2. УЗ 89:20—Ісає 40:31
3. Євреям 1:5—Псалми 2:7
4. Євреям 1:7—Псалми 104:4
5. Євреям 1:8–9—Псалми 45:6–7
6. УЗ 58:45—Повторення 33:17

- Покажіть, що у багатьох випадках один пророк вказує на виповнення пророцтва, зроблено-го іншим пророком.

Пророцтво	Запис про виповнення пророцтва
Ісає 7:14	Матвій 1:22–23
Осія 11:1	Матвій 2:14–15
Ісає 9:1–2	Матвій 4:13–16
Ісає 53:12	Марк 15:28
Ісає 61:1	Лука 4:16–21
Псалми 40:10	Іван 13:18–30
Псалми 21:19	Іван 19:24

2. Поєднання різних книг Писань суттєво поглиблює їхнє розуміння.

■ Скористайтеся наступним висловлюванням старійшини Ніла А. Максвелла, щоб навчати студентів, що означає поєднувати Писання: “Поєднуйте Писання, так щоб вірші певної тематики зі Старого Завіту поєднувалися з віршами з Книги Мормона, Учення і Завітів, Дорогоцінної Перлини та Нового Завіту, а також зі словами сучасних пророків. Книги Писань Церкви потрібні одна одній так само, як члени Церкви потрібні одне одному. І вони допомагають одне одному так само, як і члени Церкви.

Іноді мені здається, що ми викладаємо Писання відокремлено одне від одного, якщо ж ви будете використовувати їх комплексно і застосовувати цей метод поєднання, то не лише досягнете більш ефективного викладання, але й вочевидь побачите узгодженість і відповідність усіх книг Писань. Ви побачите, як і очікувалося, потужний концептуальний взаємозв’язок, що прослідковується по всіх Писаннях, іноді навіть з використанням тих самих слів, тому що вони походять від одного джерела” (“The Old Testament: Relevancy Within Antiquity,” in *A Symposium on the Old Testament*, 8–9).

■ Далі наведено таблиці, де подано приклади поєднання Писань. Перелік не є вичерпним, але його мета—показати, яке знання можна отримати, використовуючи всі Головні труди для дослідження певної доктринальної теми. Читаючи ці посилання разом зі студентами, попросіть їх робити перехресні посилання.

Страждання Христа під час спокути

Лука 22:44	Виступив кривавий піт.
УЗ 19:16–19	Ісус Христос відстраждав це за всіх. Ці страждання змусили Його тремтіти через біль, кровоточити кожною порою і страждати тілом і духом.
УЗ 18:11	Христос зніс смерть у плоті; Він перестраждав біль усіх людей.
Мосія 3:7	Він вистраждав більше, ніж під силу людині. Кров виступила з кожної пори.
Ісаїя 53:5	Він був уражений за наші гріхи і мучений за наші провини.

Закон Мойсея і Христос

Галатам 3:24	Закон був виховником, щоб привести людей до Христа.
2 Нефій 11:4	Закон Мойсея було дано, щоб довести істинність приходу Христа.
2 Нефій 25:24–26	Закон Мойсея було дано, щоб допомогти людям вірити в Христа.
Кн. Якова 4:4–5	Закон Мойсея вказував на Христа.
Алма 25:16	Закон Мойсея служив, щоб зміцнити віру в Христа.
Алма 34:14	Усе значення закону полягало в тому, щоб указувати на жертву Сина Божого.

3. Писання тлумачать Писання.

■ Часто тлумачення певного уривка з Писань дається в іншому місці Писань. Наприклад, прочитайте зі студентами Матвій 13:3–9, де Ісус розповідає притчу про сіяча. Попросіть їх знайти тлумачення притчі, подане далі в цьому ж розділі (див. вв. 19–23). Ви можете попросити студентів звернутися до переказу цієї ж притчі в Марк 4 і Лука 8:1–18. Зазначте, що усі три перекази трохи відрізняються.

■ Сучасні Писання часто дають ключ, що відкриває значення важких уривків з Біблії. Попросіть членів класу вивчити Писання, подані в таблиці, що є прикладом того, як святі останніх днів розширюють розуміння різних уривків з Біблії:

Відкрій Біблію

Буття 2:7	УЗ 88:15	Визначення душі
Ісаїя 11:1–5, 10	УЗ 113:1–6	Визначено пагінчик, пень і корінь
Ісаїя 52:7–10	Мосія 15:13–18	Визначено благосвічників
Матвій 13:24–30	УЗ 86:1–7	Подальше пояснення значення притчі про пшеницю і кукіль
Об’явлення	УЗ 77	Відповіді на запитання стосовно книги Об’явлення

4. Писання мають схожу фразеологію.

- Запитайте студентів, як знайомство з фразеологією Писань може допомогти їм зрозуміти якийсь уривок з них. Допоможіть студентам побачити, що є багато уривків з Писань, де використовуються фрази з інших уривків. Багато з них пов'язані виносками, але багато й ні. Намагаючись зрозуміти певну фразу, буде корисним звернутися до Путівника по Писаннях, щоб знайти подібну або близьку до неї фразу в іншому місці. Порівнюючи два висловлювання у їхньому контексті, можна прийти до глибшого розуміння початкового уривка. Писання святих останніх днів часто надають особливу допомогу, коли потрібно пролити світло на уривки з Біблії. Наприклад, попросіть студентів звернутися до Ісаї 24:5, а потім до Учення і Завітів 1:12–15. Нехай вони також звернуться до Ісаї 24:20 і Учення і Завітів 88:87–96.
- Нехай студенти звернуться до прикладів уживання мови Нового Завіту, що міститься у Книзі Мормона, проаналізувавши наступну таблицю. Зазначте, що Книга Мормона відкриває широкі двері для нашого розуміння цих уривків з Нового Завіту.

Мова Нового Завіту, що міститься у Книзі Мормона

Іван 10:14–16	Інші вівці	3 Нефій 15:16–24
Римлянам 11:16–24	Оливне дерево	Кн. Якова 5
Об'явлення 3:12	Новий Єрусалим	Етер 13
Іван 1:29	Агнець Божий	1 Нефій 13:40
Матвій 5	Заповіді блаженства	3 Нефій 12

Додаткові навчальні матеріали

Немає.

Завдання для студентів

- Як 2 Нефій 29:6–14 і Мормон 7:8–9 ілюструють спосіб, у який Писання працюють разом?
- Виберіть тему з Путівника по Писаннях. Потім поєднайте кілька уривків з Писань разом, що допоможуть вам зрозуміти обрану тему. Намагайтеся використовувати всі чотири Головні труди.

Мета уроку

Ми розуміємо Писання краще, коли вивчаємо їх у контексті.

Основні теми

1. Важливо помістити вірш з Писань у відповідний контекст.
2. Є різні рівні контексту.
3. Уникайте перекручування Писань.

Поради для вчителя

1. Важливо помістити вірш з Писань у відповідний контекст.

■ Слова, фрази, речення, абзаци і навіть більші уривки, наприклад, розділи і книги, можуть бути частиною цілого, так само як тканина складається з окремих ниток, зітканих разом. Отже, значення окремих уривків тексту слід розуміти у контексті всієї роботи, як, наприклад, значення слова—у реченні або речення—в абзаци тощо. У такому випадку початкова мета розгляду контексту—правильно визначити намір і мету автора. Звертаючись до окремих уривків без належного розгляду контексту, можна неправильно зрозуміти й витлумачити їхнє значення. У релігії використання уривка з Писань окремо від його контексту для доведення упередженої думки називається доказовим цитуванням.

Наведіть студентам простий приклад використання контексту в Писаннях. Прикладом того, як контекст впливає на значення уривка, є різні ситуації, у яких Ісус використовував просту приказку “Якою мірою будете міряти, такою відміряють вам”. Напишіть на дошці три наступні посилання і попросіть студентів визначити тему за допомогою контексту цього уривка:

1. Матвій 7:2 (суд)
2. Марк 4:24 (див. вв. 21–25; прислухатися до вчень Христа)
3. Лука 6:38 (давати)

2. Є різні рівні контексту.

■ У писаних текстах є різні рівні контексту, на які слід зважати. Є три рівні контексту, важливі для вивчення Писань: безпосереднє оточення, контекст розділу або книги і контекст в межах євангелії.

Безпосереднє оточення. Розгляньте безпосереднє оточення слова, фрази, речення або уривка. Важливо, щоб дослідники Писань розуміли, до кого спрямовано послання. Висловлювання, що адресовані одній особі чи групі, часто не можна застосовувати таким же чином до інших. Уривки, вказані в таблиці в кінці цієї сторінки, ілюструють це. Зверніть увагу на те, яке непорозуміння може виникнути, якби хтось подумав, що кожний уривок можна застосовувати в усіх випадках.

Посилання	Спрямовано до	Неправильне послання	Що малося на увазі
3 Нефій 13:25	Дванадцятьох нефійських учнів	Нікому не потрібно непокоїтися про потреби життя.	Вони повинні весь свій час присвячувати Господу.
1 Коринтянам 7:25–38; ПДС, 1 Коринтянам 7:29	Тих, кого покликано на служіння	Краще бути неодруженим, ніж одруженим.	Для місіонерів легше або краще бути неодруженими.
Матвій 28:19	Одинадцятьох апостолів	Будь-який послідовник Христа може христити.	Можуть христити лише ті, хто мають повноваження.

Зміст розділу або книги. Беріть до уваги більш широкий контекст розділу в книзі.

Дослідники Писань повинні взяти до уваги, що окремі книги Писань, написані авторами під натхненням Святого Духа, не лише мають мету, але і логічно та узгоджено укладені. Отже, уривки в певній книзі слід вивчати і розуміти в контексті всієї книги. Наприклад, Павлові твердження в Римлянам 3:28 і Галатам 2:16 повідомляють, що людина виправдовується вірою, а не “ділами” закону. Однак уважне вивчення обох книг, написаних одним автором, показує, що коли Павло використовував слово “закон”, у багатьох випадках він мав на увазі закон Мойсея, а не євангелію Ісуса Христа. Він не засуджував послух принципам і обрядам євангелії, але він детально пояснив, що для отримання спасіння недостатньо бути послухними уставам закону Мойсея чи євангелії загалом без заступництва і сили Ісуса Христа. Ви можете навести приклади інших понять, які можна належним чином зрозуміти в контексті всієї книги певного автора.

Зміст євангелії. Подумайте про євангельський контекст загалом.

Церковні провідники неодноразово радили членам Церкви вивчати всі чотири Головні труди. Наші провідники запровадили чотирирічний курс вивчення цих трудів. Мета цієї програми—ознайомити святих з усіма книгами Писань. Нас також заохочують глибоко вивчати важливі уривки на певні теми, щоб ми мали доступ до всього, що Господь відкрив з цього питання. Багато вчень і уривків з Писань можна правильно розуміти лише в контексті всієї євангельської картини, так само, як і окремі фрагменти картини набирають значення лише тоді, коли дивитися на картину в цілому. Старійшина Даллін Х. Оукс, член Кворуму Дванадцятих Апостолів, радив студентам семінарії:

“Писання не подають доктринальні теми в зрозумілому, упорядкованому наборі правил. ... У більшості випадків учення з Писань стосовно різних євангельських тем потрібно добирати з багатьох джерел, кожне з яких не містить усієї повноти матеріалу з даної теми. ...

Якщо нам доведеться здобувати повноту розуміння євангельського принципу з того, що згадується лише в одному джерелі, наприклад, Старому Завіті, то ми частково можемо прийти до хибного розуміння і спіткнутися, як і багато цирих послідовників Ісуса під час періоду, який ми називаємо відступництвом. Саме це і викликало необхідність відновлення євангелії в нашому розподілі. З тим відновленням з’явилася

Книга Мормона, ще одне свідчення про Ісуса Христа, і потік одкровенень, призначених для потреб сьогодення. ...

Точне і повне розуміння євангелії Ісуса Христа вимагає від нас використання всіх Писань, доступних нам. Це пояснює, чому Господь заповідав: “Дослідіть-но Писання” (Іван 5:39). Це також допомагає зрозуміти, чому небезпечно приходити до твердого висновку з приводу якогось вчення, покладаючись лише на один уривок з Писань” (“Studying the Scriptures,” 5–6).

■ За допомогою ланцюжка з Писань покажіть, як подані нижче важкі для розуміння вірші з Писань можна правильно тлумачити в загальному євангельському контексті:

Важкі для розуміння вірші з Писань	Ланцюжки з Писань
Ефесянам 2:8–9	2 Нефій 25:23; УЗ 59:2; 93:11–14; 2 Нефій 10:24–25; Мосія 4:8–10; Іван 15:1–11; Ефесянам 2:8–9
Іван 1:18	ПДС, Іван 1:18–19; ПДС, 1 Івана 4:12; УЗ 67:11–12; Даниїл 10:5–10; Мойсей 1:11; УЗ 84:21–22; Іван 1:18
Матвій 21:22	3 Нефій 18:20; Мормон 9:21; УЗ 88:64; Матвій 21:21–22

Перехресні посилання (подані у виносках і Путівнику по Писаннях) є одним з найкращих допоміжних засобів для того, щоб побачити дані принципи у контексті євангелії в цілому. Президент Томас С. Монсон, радник у Першому Президентстві, під час всесвітньої церковної супутникової трансляції в 1985 р. наголошував на цінності нових допоміжних джерел для вивчення Писань:

“Я хочу показати вам, яким благословенням для кожного святого останніх днів у вивченні євангелії є новий Topical Guide [і Путівник по Писаннях]. Якось Президент Гарольд Б. Лі відкрив один з підручників однієї з наших допоміжних організацій і прочитав мені посилання, в якому автор пропонував свою точку зору стосовно значення одного з уривків, процитованого з Нового Завіту. Президент Лі сказав: “Якби лишень автор знав свої Учення і

Завіти, то він знав би, що Господь сказав пізніше, пояснюючи цю біблійну історію". Зараз ми легко можемо уникнути такої плутанини, оскільки перехресні посилання в Topical Guide [і Путівнику по Писаннях] розроблено для того, щоб вирішувати такі проблеми. Упевненість прийшла на зміну сумнівам. Знання взяло гору над домислами" (" 'Come, Learn of Me,' " *Ensign*, Dec. 1985, 47–48).

3. Уникайте перекручування Писань.

■ Зазвичай словники визначають слово *перекручувати* як "спотворювати", "нав'язувати" або "схилити до неприродного чи неналежного використання". Перекручувати Писання—це спотворювати їх або нав'язувати неправильне їхнє тлумачення. У наступному висловлюванні старійшина Меріон Дж. Ромні, у той час член Кворуму Дванадцятьох Апостолів, вказав на різницю між перекручуванням і дослідженням Писань:

"Слово *досліджувати* [Писання] означає з'ясувати, вивчати і перевіряти, щоб розкрити значення. Досліджувати—це не просто читати або навіть запам'ятовувати.

Коли Ісус сказав юдеям: "Дослідіть-но Писання", Він звертався до чоловіків, які пишались своєю обізнаністю в Писаннях. Вони протягом життя читали й запам'ятовували їх. Вони могли і справді цитували величезні уривки з Писань на захист своїх відступницьких правил і ритуалів. Однак їм так і не вдалося розкрити істинне послання Писань. ...

"Ця історія з життя і вчення Ісуса [Іван 5:39] детально показує різницю між дослідженням і перекручуванням Писань та демонструє жахливі наслідки їхнього перекручування. Дослідження Писань для того, щоб дізнатися, чого вони навчають згідно із заповідями Ісуса, дуже відрізняється від пошуків, мета яких знайти уривки, що їх можна підігнати для виправдання упередженого висновку. "Бачите,—каже Алма,—писання перед вами; якщо ви перекручуватимете їх, це приведе до вашого власного знищення". (Алма 13:20)" ("Search the Scriptures," *Improvement Era*, Jan. 1958, 26).

У багатьох уривках з Писань нас застерігають про небезпеку: хибні вчення (які часом названо "закваскою"), викривлення прямого шляху Господнього, традиції людські, приписи людські, навчання наукам людських заповідей, приватні тлумачення, легковажне ставлення до Писань і перекручування Писань. Далі подано кілька уривків, що стосуються цього. Ви можете вибрати кілька, щоб прочитати, обговорити і зробити позначки усім класом.

Перекручування Писань

2 Петра 3:16
Алма 13:20–23
Алма 41:1, 9
Учення і Завіти 10:63

Викривлення прямого шляху Господнього

2 Нефії 28:15
Алма 30:22, 60
Моронії 8:16

Навчання наукам людських заповідей

Матвій 15:9
Колосянам 2:22
Титу 1:14

Самі Писання містять велику кількість прикладів перекручування або переплутування Писань. Далі подано кілька уривків, які можуть вам допомогти ілюструвати, як Писання було перекручено і які це мало наслідки:

1. *Кн. Якова 2:22–3:5*. Люди виправдовували аморальність на основі прикладів зі Старого Завіту. Зауважте, що Яків пояснює в *Кн. Якова 2:34; 3:1–5*, що заповідь про моногамію було дано батькові Легію; отже, вони нехтували вченням сучасного пророка, віддаючи перевагу вченню пророків минулого.
2. *Мосія 12:20–21*. Священики Ноя використовували слова з книги Ісаї 52:7–10, щоб виправдати їхнє неприйняття Авінадія, тому що, на їхній погляд, він не відповідав опису Ісаї про послання Господнього. Авінадій звинуватив їх у "перекручуванні" шляхів Господа (див. *Мосія 12:25–27*).
3. *Алма 12:20–21*. Антіона скористався уривком з книги Буття 3:22–24 про херувима і палаючий меч, щоб поставити під сумнів Воскресіння.
4. *Матвії 4:6*. Сатана скористався словами з Псалма 90:11–12, щоб спокушати Ісуса.
5. *Матвії 15:5; Марк 7:11*. Фарисеї потурали порушенню п'ятої заповіді шанувати батьків, віддаючи гроші на храм і називаючи це даром.

■ Старійшина Бойд К. Пекер, член Кворуму Дванадцятьох Апостолів, заохочував нас осягати всю повноту євангелії, наводячи таку аналогію: "Євангелію можна порівняти з клавіатурою піаніно—всією клавіатурою з повним набором клавіш, на яких навчена людина може грати безмежну кількість мелодій: баладу—щоб

виразити любов; марш—щоб підбадьорити; спокійну мелодію—щоб заспокоїти; гімн—щоб надихнути і безмежну кількість інших мелодій, що підійдуть до будь-якого настрою і задовольнять будь-яку потребу.

Як же буде недалекоглядно вибрати лише одну клавішу і безкінечно, монотонно барабанити по ній, утворюючи один звук, нехай навіть два чи три, у той час як можна грати на всій клавіатурі з її безмежними можливостями” (in *Conference Report*, Oct. 1971, 9; or *Ensign*, Dec. 1971, 41).

Додаткові навчальні матеріали

- Bruce R. McConkie, “Ten Keys to Understanding Isaiah,” *Ensign*, Oct. 1973, 78–83; загальний вірєць для вивчення Писань у контексті.

Завдання для студентів

Немає.

Мета уроку

Вивчати головні твори з огляду на культурні традиції описаного в них народу, щоб краще розуміти Писання.

Основні теми

1. Ми повинні прагнути зрозуміти час і місце появи Писань.
2. Розуміння культури сприяє розумінню Писань.
3. Існують способи покращити розуміння того, як культурні традиції впливали на Писання.

Поради для вчителя

1. Ми повинні прагнути зрозуміти час і місце появи Писань.

■ Поясніть студентам, що під час вивчення Писань вони мають намагатися поринути в час і місце їх написання. Головні твори містять писання багатьох пророків, які жили в різних культурах у період, що охоплює тисячі років. Кожен автор Писань писав так, як його спонукав Святий Дух, однак текст набував форми під впливом образів і культурних традицій, характерних для автора. Щоб зрозуміти Писання, ми повинні подумки “увійти в їхній світ” і докласти всіх зусиль, щоб побачити все очима автора.

Пророк Нефій писав: “Нема такого іншого народу, який розуміє те, що було сказано до Юдеїв так, як вони, якщо тільки їх не навчено у спосіб Юдеїв” (2 Нефій 25:5). Цей принцип також застосовується до писань людей з інших культур. Однак, особливо важливо зрозуміти древню юдейську культуру, оскільки дуже багато наших Писань були написані саме представниками цієї культури. Навіть у сучасних Писаннях часто використовуються фрази та вислови, що походять з юдейської культури.

Один письменник, пояснюючи східну природу Біблії, сказав: “Часто люди, які живуть на Заході, забувають про те, що Писання виникли на Сході і що всі автори Писань насправді були жителями Сходу. Оскільки це так, то резонно було б сказати, що Біблія—це книга Сходу. Але дуже багато людей схильні читати Писання через призму традицій і звичаїв жителів Заходу,

замість того щоб дивитися на них очима жителів Сходу. ...

Багато уривків з Писань, важких для розуміння жителям Заходу, легко пояснюються, якщо є знання традицій і звичаїв народів, що населяли землі, описані в Біблії” (Fred H. Wight, *Manners and Customs of Bible Lands*, 7).

■ Прочитайте наступне висловлювання людини, яка жила серед народу, що мешкає на землі, описаній у Біблії:

“Манери, звичаї, традиції—все, що ми можемо віднести до суто національного, громадського або традиційного,—абсолютно відрізняються від ваших манер, звичаїв і традицій, так само, як схід відрізняється від заходу. Вони сидять, коли ви стоїте; вони лежать, коли ви сидите; вони роблять для голови те, що ви робите для ніг; вони використовують вогонь там, де ви використовуєте воду; ви голите бороду, вони голять голову; ви піднімаєте капелюха, вони торкаються грудей; ви використовуєте губи, коли вітаєтесь, вони торкаються лоба або щоки; фасад вашого будинку дивиться на вулицю, фасад їхнього будинку дивиться у внутрішній двір; ви *виходите на вулицю*, щоб прогулятися, вони *піднімаються на дах*, щоб подихати свіжим повітрям; ви осушуєте свою землю, а вони потерпають без води; ви виводите своїх дочок у людні місця, вони не випускають своїх дружин і дочок з дому; жінки у вас ходять по вулицях з відкритим обличчям, їхні жінки завжди закривають обличчя” (W. Graham, *The Jordan and the Rhine*, in James M. Freeman, *Manners and Customs of the Bible*, 5).

2. Розуміння культури допомагає розуміти Писання.

■ Скористайтеся наступними прикладами, які показують, як важливо хоч трохи розуміти культуру народу, описаного в Писаннях:

“Хто на покрівлі, нехай той не сходить узяти речі з дому свого” (Матвій 24:17; курсив додано).

“І сталося надвечір, і встав Давид із ложа свого, і *проходжувався на даху* царського дому” (2 Самуїлова 11:2; курсив додано).

Як правило, в західних культурах дахи будинків не пристосовані для того, щоб по них проходилися. Однак у країнах, описаних у Біблії, будинки будувалися так, щоб на даху можна було багато чого робити. Зазвичай у країнах, описаних у Біблії, дахи були пласкими і на них спали (див. 1 Самуїлова 9:25–26), зберігали

запаси (Ісус Навин 2:6), збиралися в хвилини радості (Ісаїя 22:1), робили публічні проголошення (див. Матвій 10:27; Лука 12:3) і поклонялися та молилися (див. Софонія 1:5; Дії 10:9). Як правило, на дах вели двоє сходів—одні з дому, а інші з вулиці. Не було нічого незвичайного в тому, що людина, наприклад Давид, прогулювалася по даху ввечері або якщо хтось був на даху в час небезпеки.

“А Петро *перед домом сидів на подвір’ї*. І приступила до нього служниця одна та й сказала: “І ти був з Ісусом Галілеянином!”

А він перед всіма відкрікся, сказавши: “Не відаю я, що ти кажеш”...

А коли *до воріт* він підходив, побачила інша його та й сказала приявним там людям: “Оцей був з Ісусом Назарянином” (Матвій 26:69–71; курсив додано).

На Сході в будинках, де налічувалося більше однієї кімнати, кімнати були розділені подвір’ям. Нові кімнати добудовувалися навколо подвір’я. Фасад будинку на Сході виходить у двір, а не на вулицю. Коли людина знаходиться у подвір’ї, то насправді знаходиться в будинку, але не в кімнатах будинку.

Часто в подвір’ї стояли ємності (див. 2 Самуїлова 17:18–19), і як правило там розпалювали багаття (див. Іван 18:15–18).

3. Існують способи покращити розуміння того, як культурні традиції впливали на Писання.

- Є багато усього, що можуть робити студенти, аби краще розуміти ті аспекти в Писаннях, що пов’язані з культурою, особливо під час вивчення Біблії. Поділіться зі студентами наступними ідеями і обговоріть кілька прикладів з Писань, що містяться в даних пропозиціях.

Вивчайте пояснення й тлумачення культурних традицій, що містяться в Писаннях.

Іноді в Писаннях подається пояснення слів або навіть тлумачення способу мислення або традицій народів, описаних у Писаннях. Прикладом цього може бути розповідь про те, як Боаз придбав ділянку землі, що належала Ноомі. У книзі Рут 4:8 сказано, що Боаз “зняв свою сандалю”. У вірші 7 дано пояснення того, чому він так зробив. Передача майна у власність підтверджувалася обміном однієї сандалі. Цей символ дуже підходить до цього виду угоди, оскільки власник цього майна тепер має право ходити по ньому у своєму взутті.

Користуйтеся Путівником по Писаннях

Алфавітний перелік статей у Путівнику по Писаннях є великою допомогою в розумінні багатьох аспектів біблійної культури. Незнайомі

вам слова часто мають важливе значення, яке ви можете відкрити завдяки використанню Путівника по Писаннях. Алфавітний перелік містить багато інформації про людей, місця й речі, що зустрічаються в Біблії. В ньому також міститься багато таблиць, які поєднують інформацію та аналізують її.

1. Путівник по Писаннях містить детальні пояснення закону Мойсея, а також довідкову інформацію про групи людей, наприклад, самарян, фарисеїв і саддукеїв.
2. Ще одне цінне джерело інформації міститься під заголовком “Хронологія” в Путівнику по Писаннях. Прогляньте таблиці часової відповідності подій в Старому і Новому Завітах по відношенню до подій в Книзі Мормона.

Вивчіть історичний контекст і ситуацію певного уривка з Писань.

Знання історичного контексту і ситуації, в якій розгортаються події, описані в Писаннях, допомагає зрозуміти ці уривки. Прикладом цього може послужити історія повернення юдеїв з Вавилонського полону. Єремія пророкував про цей полон (див. Єремія 25:11; 29:10), Ісаїя пророчески описав роль Кіра в поверненні юдеїв (див. Ісаїя 44:24–28), книги Ездри і Хроніки описують реакцію Кіра на пророцтво Ісаї, а також повернення юдеїв на батьківщину (див. 2 Хронік 36:22–23; Ездра 1:1–2:1), і нарешті, Неемія, Огій та Захарія розповідають про відбудову храму й стін Єрусалима після повернення юдеїв.

Щоб зрозуміти послання цих авторів Писань, вам слід зрозуміти історичні факти стосовно завоювання Єрусалима Вавилонянами і наступне заволодіння Перською імперією Вавилонського царства (див. Путівник по Писаннях, “Асирія”, с. 9; “Вавилон”, с. 19; “Єрусалим”, с. 61–62 і “Навуходоносор”, с. 116).

Щоб здобути відповідне бачення перших розділів Книги Мормона, необхідно дещо знати про події, що призвели до повалення царства Юдеї вавилонянами (див. 1 Нефій 1:4; 2 Царів 24–25).

Вивчайте культури, що впливали на людей, зображених у Писаннях.

Господь навчав Авраама, готуючи його до перебування в Єгипті (див. Авраам 3:15). Знання єгипетської культури може допомогти нам зрозуміти життя Авраама серед єгиптян і його спілкування з ними.

Те ж саме стосується Йосипа, Мойсея та інших. Люди, описані у Біблії, постійно взаємодіяли з оточуючими та відчували вплив великих імперій та культур навколишніх народів. На дітей Ізраїля сильний вплив мали народи Ханаану, Єгипту, Моаву, Сирії, Аммону та інші. Ізраїльське царство було захоплене Асирією. [Жителі] Юдейського царства потрапили в

полон до Вавилону, де відбувалося пророче служіння Єзекіїла та Даниїла. Ісус народився в культурному середовищі, над яким повністю домінувала Римська імперія і де відчувався сильний вплив як греків, так і римлян.

Джозеф Сміт здійснював свою роботу, живучи в Америці дев'ятнадцятого століття, тому Учення і Завіти містять багато посилань на аспекти тогочасної культури. Писання можна краще зрозуміти, вивчаючи звички і звичаї народів, серед яких жив і з якими взаємодіяв Божий народ і Його пророки. (Наприклад, див. Путівник по Писаннях, "Єгипет", с. 58; "Моав", с. 108; "Наву, Іллінойс (США)", сс. 115–116; "Римська імперія", с. 161).

Вивчайте географію, кліматичні умови та пори року земель, задуваних у Писаннях.

Часто образи в Писаннях нав'язані навколишнім середовищем. Наступні приклади ілюструють цей факт і підкреслюють, як важливо бути обізнаними з елементами довкілля, що знайшли відображення в Писаннях.

1. "Ви світло для світу. Не може сховатися місто, що стоїть на верховині гори" (Матвій 5:14).

Палестина—це земля багатьох пагорбів, тому в біблійні часи міста, як правило, будували на вершині пагорбів, а не в долині, таким чином не займаючи дорогоцінні сільськогосподарські угіддя. Коли вночі запалювали світло, такі міста можна було бачити здалеку.

2. "А Він відповів і промовив до них: "Ви вчора кажете: "Буде погода,—червоніє бо небо" (Матвій 16:2).

"Червоний захід сонця... вказує на наявність східного вітру і є ознакою того, що можна очікувати теплої погоди" (G. M. Mackie, *Bible Manners and Customs*, 26).

3. "Від дерева ж фігового навчиться прикладу: коли віття його вже розпукується, і кинеться листя, то ви знаєте, що близько вже літо" (Матвій 24:32).

"Фігове дерево пізніше вкривається листям, ніж мигдаль, абрикос чи персик. Тому коли на ньому з'являються ніжні листочки, а потім вони розпускаються і набувають яскравішого кольору, це є ознакою, що літні дні не за горами" (Mackie, *Bible Manners and Customs*, 51).

Користуйтеся виносками у виданні Писань святих останніх днів.

Як уже обговорювалося в уроці 7, виноска в Писаннях святих останніх днів пояснюють значення і допомагають зрозуміти слова, ідіоми тощо. У поданих далі посиланнях наведено кілька прикладів пояснення понять, пов'язаних з культурою народу. Зверніться до них і зазначте, як виноска поглиблює розуміння певного поняття.

1. 1 Нефій 21:20a—тісне
2. 3 Нефій 17:1a—час вже поруч
3. Учення і Завіти 25:7a—висвячено
4. Учення і Завіти 106:1a—Фрідом
5. Авраам 1:6a—бог Елкени

Співвідносьте цінність речей, наведених в Писаннях, з їхньою вартістю у ваш час.

Прочитайте, як приклад, притчу про немилосердного боржника в Матвій 18:23–35. Коли ви знаєте, як співвідносяться талант і пенс, то притча набирає набагато глибшого значення. Хоча цінність таланту і змінювалася протягом біблійних часів, і були різні види талантів (наприклад, звичайний срібний, срібний гебрійський і золотий), все ж можна зробити порівняння боргів. Звичайний римський талант складався з шести тисяч динаріїв (пенсів). Іноді словом *талант* просто називають велику суму грошей, не вказуючи самої суми.

Образно, десять тисяч талантів—це неймовірний борг. Якщо сприймати цю притчу дослівно, то немилосердний боржник був винен 60 млн. пенсів, а його співтовариш заборгував йому сто пенсів. Борг немилосердного боржника в шістсот разів перевищував той борг, що завинили йому. Якщо вважати пенс денною зарплатнею (див. Матвій 20:2), то цей співтовариш заборгував трохи більше, ніж тримісячну зарплатню, а немилосердний боржник заборгував зарплатню за 165 тис. років.

Додаткові навчальні матеріали

- Stephen Ricks and Shirley Smith Ricks, "Jewish Religious Education in the Meridian of Time," *Ensign*, Oct. 1987, 60–62; погляд на систему освіти, що існувала в юдейських домівках і громаді.
- Richard D. Draper, "Home Life at the Time of Christ," *Ensign*, Sept. 1987, 56–59; суспільні порядки, традиції та обстановка давніх близькосхідних домівок за часів Христа.

Завдання для студентів

- В Євангелії від Марка читаємо, що "фарисеї ж негайно пішли та з іродіями раду зробити на Нього [Ісуса],—як Його погубити" (Марк 3:6). Фарисеї та іродіани були ворогами, але коли йшлося про переслідування Спасителя, схоже, що вони подолали свої розбіжності. Прочитайте пояснення, що міститься в статті "Фарисеї" в Путівнику по Писаннях. Як знання про якість, притаманні людям, що належали до цієї групи, та їхні стосунки з іродіями, прояснює, до якої

міри Ісус зазнавав спротиву під час Свого служіння?

■ У книзі Ісаї 1:1 сказано, що послання адресовано до Юдеї і Єрусалима, однак у вірші 10 сказано: "Послухайте слова Господнього, содомські князі,... народе гоморрський". Міста Содом і Гоморра були зруйновані Богом задовго до часів, коли жив Ісаї. Зверніться до наступних Писань. Знаючи, як жили люди в Содомі й Гоморрі до свого знищення, а також народ Юдеї за часів Ісаї, поясніть вірш Ісаї 1:10.

Подібним же чином поясніть значення Об'явлення 11:8, де йдеться про "велик[е] міст[о],... де й Господь наш був розп'ятий [Єрусалим]", яке названо Содом, та Єгипет (див. також Буття 13:13; 18:20; Ісаї 3:8–9; Єремія 23:14).

■ В Єзекіїль 37:15–20 ідеться про записи Юди та Йосипа, де їх названо "кусок дерева", але Ісаї та Єремія використовують слова "таблиця" і "звій" (див. Ісаї 8:1; Єремія 36). Зважаючи на ситуацію Єзекіїля, в якій він писав цей розділ, поясніть, чому він написав "кусок дерева" замість "звій" чи "таблиця" (див. Єзекіїль 1:1, 37:16). Писати на дерев'яних табличках було звичайною практикою у Вавилоні за часів Єзекіїля.

■ Якщо Ісус народився у Віфлеємі (див. Лука 2:4, 11), то чому ж в Алма 7:10 сказано, що Він народиться в "Єрусалимі, що є землею наших прабаб'ків"? (Див. Путівник по Писаннях, "Віфлеєм", с. 29)

Мета уроку

Автори Писань використовували такий стиль мови, який додавав краси, сили й снаги їхньому посланню.

Основні теми

1. Літературні прийоми в Писаннях мають цінність і мету.
2. В Писаннях застосовано різні види літературних прийомів.

Поради для вчителя

1. Літературні прийоми в Писаннях мають цінність і мету.

■ Автори Писань використовували багато літературних прийомів, записуючи Писання. Часто вживався такий літературний прийом, як художні образи. Художні образи вживаються для того, щоб досягти певної мети або підкреслити значення. Намагаючись зрозуміти Писання, важливо розпізнавати художні образи.

Автори Писань використовували художні образи, щоб зробити своє послання більш красивим, сильним та енергійним. Одні використовували ці засоби, щоб приховати значення від читача, інші—для гіперболізації чи порівняння. Поясніть студентам, чому використовувалися художні образи.

■ Зверніть увагу студентів на те, що в Писаннях зустрічається багато літературних прийомів. Поясніть, що автори Писань могли виражати натхнення і одкровення, отримані ними, найкращою мовою, застосовуючи всю свою майстерність. Отже, в Писаннях зустрічається велика кількість літературних прийомів.

2. В Писаннях застосовано різні види літературних прийомів.

■ Поясніть і покажіть на прикладах, що в Писаннях використано багато різних літературних прийомів і мовних зворотів. Деякі з них описано нижче.

■ *Проза.* Більшість Головних трудів написано прозою. Прозою, у широкому розумінні цього слова, називаються всі форми записаного чи

усного вираження думки, що не мають повторюваної ритмічної схеми. Проза має логічний порядок. Ідеї, виражені прозою, не просто перелічуються, а поєднані між собою. Кожен автор має свій стиль прози. Він виявляється в способі викладення думок і структури речень.

Можна навести приклад прози, прочитавши з Буття 1:1–5. Зверніть увагу на логічний порядок ідей та спосіб їхнього поєднання. Одна думка виходить з іншої.

■ *Поезія.* Поезія—це ритмічне висловлювання. Поезія буває різних видів, і її можна знайти в кожному з головних трудів. Однак в Писаннях поезія не завжди представлена у форматі поезії, тому її не завжди легко розпізнати. “Лагідна відповідь гнів відвертає, а слово вразливе гнів підіймає” (Приповісті 15:1). Читачеві може здатися, що це не поезія, але це поетична форма, що має назву паралелізм. В Писаннях міститься багато поетичних форм, але найбільш уживаною є паралелізм.

Паралелізм—це форма поезії без розміреного ритму чи рими. Паралелізму більше притаманний ритм думок, ніж рима звуків чи співзвучність слів. Хоча існує кілька видів паралелізму, найбільш поширеними є такі: *повторення* тих самих думок, але іншими словами; застосування *контрасту* і *посилення* початкової думки.

1. Повторення

- а. “Пробудіться, *п’яниці*, і *плачте й ридайте* за виноградним соком усі, хто вина *напивається*” (Йоїл 1:5; курсив додано).
- б. “Горе тому, хто *відкидає із зневагою ділля Господа*; так, горе тому, хто *заперечуватиме Христа і Його справи!*” (3 Нефій 29:5; курсив додано).
- в. “І тоді будуть вони *плакати* через свої *беззаконня*; тоді будуть вони *голосити*, тому що вони *переслідували* свого царя” (УЗ 45:53; курсив додано).

2. Контраст

- а. “*Лагідна відповідь гнів відвертає, а слово вразливе гнів підіймає*” (Приповісті 15:1; курсив додано).
- б. “Час *родитись* і час *помирати*, час *садити* і час *виривати* посаджене” (Еклезіяст 3:2; курсив додано).

3. Посилення

- а. “Ось Господь *нищить землю й пустошить її*, й обертає поверхню її, а мешканців її *розпорошує*” (Ісаїя 24:1; курсив додано).

- б. “Бо, сказав він, я покаюся у моїх гріхах, і був викуплений Господом; бачите, я народився від Духа” (Мосія 27:24; курсив додано).
- в. “Земля мучилася і породила свою силу; І істину встановлено в її утробі; І небеса посміхалися їй; І її зодягнено славою її Бога; Бо Він стоїть посеред Свого народу” (УЗ 84:101; курсив додано).

Коли ми розуміємо взаємозв'язок (повторення, контраст чи посилення) між думками, що містяться у рядках вірша з Писань, то можемо сприймати уривок як одну думку і таким чином краще зрозуміти істинне значення певного уривка.

■ **Порівняння.** Порівняння, як правило вводиться словами *як* або *подібно*. Наприклад, “Бо ось настає той день, що палає, як піч” (Малахія 4:1). Мета порівняння—надати схожості двом несхожим речам. Важливою якістю порівняння є стислість. За допомогою порівняння можна багато сказати лише кількома словами. (Ви можете більш детально зупинитися на порівнянні зараз або в уроці 13).

Порівняння часто зустрічаються по всіх Писаннях. Ось кілька прикладів застосування: Псалми 1:3; 1 Петра 2:25; Лука 13:21. Попросіть студентів позначити порівняння і визначити, що з чим порівнюється. Запитайте студентів, про що вони дізналися з кожного порівняння.

■ **Метафора.** Метафора—це переносне вживання слова на основі аналогії. Наприклад, “Ви—сіль землі” (Матвій 5:13). Метафора має бути виразною, короткою і цікавою. (Ви можете більш детально зупинитися на метафорі зараз або в уроці 13).

Приклади метафори в Писаннях знаходяться в Повторенні 32:4; Іван 10:11; 15:1; 2 Нефій 9:41; Учення і Завіти 76:85. Попросіть студентів визначити метафори. Запитайте їх, яке переносне значення має кожна з них.

■ **Гіпербола.** Гіпербола—це навмисне перебільшення для наголошення чогось. Наприклад, “Верблюдові легше пройти через голчине вушко, ніж багатому в Боже Царство ввійти” (Матвій 19:24).

Прочитайте з класом такі гіперболи. Обговоріть перебільшення і його значення.

1. “Коли праве око твоє спокушає тебе,—його вибери, і кинь від себе: бо краще тобі, щоб загинув один із твоїх членів, аніж до геєнни все тіло твоє було вкинене” (Матвій 5:29; курсив додано).
2. “Куди ми підемо? Брати наші розслабили наше серце, говорячи: Народ той більший та вищий від нас, міста великі й уміцнені аж до неба, і навіть велетнів ми бачили там” (Повторення 1:28; курсив додано).

■ **Ідіоми.** Ідіоми—це слова або фрази, які мають значення у певній культурі, але не мають сенсу, якщо їх розуміти буквально.

Ідіоми можуть здаватися дивними людині, яка не знайома з певною культурою або мовою. Такі фрази, як “Тягнути лямку”, “постукати по дереву”, “дістати гарбуза”, “у голові маки цвітуть” є прикладом кількох ідіом, що використовуються у нашій культурі. Просто уявіть, якими безглуздими здаються ці вирази людині, яка не знайома з цією культурою.

Щоб зрозуміти приховане значення ідіоми, варто докласти зусиль. Прекрасним джерелом є віноски. Видання Писань святих останніх днів містять дуже корисні коментарі до більшості ідіом. Також уважне прочитання ідіоми в контексті розділу і книги поглибить її розуміння. Ще один спосіб—вивчати культуру, до якої належав автор.

Далі подано ідіоми, які клас може прочитати і обговорити. Буде корисно, якщо студенти перепишуть кілька з цих ідіом, щоб краще їх зрозуміти.

1. “До шкіри моєї й до тіла мого приліпилися кістки мої, ще біля зубів лиш зосталася шкіра моя” (Йов 19:20; курсив додано).
2. “А дня першого в тиждні, як учні зібралися на ламання хліба, Павло мав промову до них, бо вранці збирався відбути, і зтягнув своє слово до півночі” (Дії 20:7; курсив додано).
3. “І сталося, що коли він сказав ці слова, він більше не міг говорити, і він спустив дух” (Кн. Якова 7:20; курсив додано).

Попросіть студентів навести приклади ідіом, які використовуються зараз.

■ **Персоніфікація.** Персоніфікація—це коли ідеям, тваринам або предметам надаються людські якості.

Використовуючи наступні уривки з Писань, попросіть студентів визначити, що було персоніфіковано і яким чином персоніфікація посилює розуміння:

1. “І сказав Господь: “Що ти зробив? Голос крові брата твого взиває до мене з землі” (Буття 4:10; курсив додано).
2. “Із неба войовано,—зорі з доріг своїх битих воювали з Сісерою” (Суддів 5:20; курсив додано).
3. “А Господь у Своїм храмі святім,—мовчи перед обличчям Його уся земле” (Авакум 2:20; курсив додано).

■ **Притчі.** Притча—це повчальна історія, що відповідає на певне запитання чи навчає моралі. Слово *притча* грецького походження. В притчі описано два явища з метою порівняння. Притчі часто використовувалися, щоб приховати справжнє значення того, про що навчали.

Таким чином, ті, хто не готові прийняти чи зрозуміти певний принцип, сприймуть притчу як цікаву історію.

Коли Ісуса запитали, чому Він розмовляє притчами, Він відповів, що деякі люди готові й бажають отримати “таємниці Божого Царства”, а інші—ні (див. Лука 8:10). Можете скористатися наступним висловлюванням старійшини Брюса Р. Макконкі, який був членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів, що допоможе зрозуміти використання притч. Він сказав, що притчі “можуть бути поясненням євангельського принципу; вони можуть за допомогою дійових осіб дуже живо й переконливо проілюструвати деякі євангельські істини; але їхня мета не полягає в тому, щоб розкривати доктрину. Окремо взяті, вони не зможуть вказувати людині шлях до вічного життя. Притчі можна до кінця зрозуміти лише тоді, коли є знання доктрини, про яку в них ідеться” (*Mortal Messiah*, 2:241).

Що, згідно зі старійшиною Макконкі, є дороговказом до кращого розуміння притч?

Додаткові навчальні матеріали

■ “Hebrew Literary Styles,” in *Old Testament: Genesis–2 Samuel* (Rel. 301 student manual), 302–306; різні види паралелізмів, образність через метафори і використання дуалізму в гебрейських літописах.

Завдання для студентів

- Є багато прикладів паралелізмів у книзі Приповістей. Нехай студенти проглянуть Приповісті 3 і знайдуть кілька з них.
- Ви можете дати студентам копії поданих нижче переліків і попросити їх підібрати посилення до певного літературного прийому.

Літературний прийом і його визначення

- А. *Порівняння*: співставлення на основі подібності—заява, що одна річ подібна до іншої.
- Б. *Метафора*: переносне вживання слова на основі аналогії, твердження, де про одну річ кажуть за допомогою іншої, спираючись на їхню подібність або певні стосунки між ними.
- В. *Гіпербола*: навмисне перебільшення, мета якого привернути увагу.
- Г. *Персоніфікація*: коли тварин або речі наділяють людськими якостями, наприклад, коли щось неживе, про що йде мова, діє, наче наділене людським розумом.

Посилання на Писання

- ___ Повторення 1:28
- ___ Матвій 26:26
- ___ Матвій 9:36
- ___ Ісая 14:8
- ___ 2 Самуїлова 1:23
- ___ Джозеф Сміт—Історія 1:32
- ___ Матвій 5:13
- ___ Псалми 1:4

(Відповіді)

1. В	5. В
2. Б	6. А
3. А	7. Б
4. Г	8. А

Мета уроку

Використання символів у Писаннях допомагає нам краще зрозуміти і оцінити послання Господа до нас, що міститься в Писаннях.

Основні теми

1. У чому полягає цінність викладання за допомогою символів?
2. Коли шукати символи.
3. Є ключі до розуміння символів, що містяться в Писаннях.

Поради для вчителя

1. У чому полягає цінність викладання за допомогою символів?

■ Використання символів у Писаннях допомагає нам краще зрозуміти і оцінити послання Господа до нас, що міститься в Писаннях. Зверніться до наступних висловлювань під час обговорення зі студентами деяких причин того, чому символи так широко застосовуються в Писаннях:

Абстрактні поняття можна краще викладати за допомогою символів. Більшість абстрактних понять буде легше зрозуміти, якщо під час їхнього викладання буде наведено певні асоціації. Наприклад, принцип віри важко зрозуміти на основі самого лише визначення. Однак, якщо знайти асоціацію з нашого повсякденного життя, то принцип віри буде набагато легше зрозуміти. Наприклад, коли Алма навчав зорамійців, то порівнював виявлення віри в слово Боже з насінням, яке проростає. Ще приклад: Господь порівнює те, що Він узяв на Себе гріхи світу, з чоловіком, який запламував свій одяг, топчучи виноград у чавилі (див. УЗ 133:48).

Символи можуть бути зрозумілими у будь-яку історичну епоху, в будь-якій культурі та будь-якою мовою. Коли при викладанні принципів використовуються образи рослин, тварин або явищ природи, то вони не обумовлені ні певною мовою, ні часом або народом і можуть долати бар'єри у спілкуванні, які часто виникають через відмінності, пов'язані з часовими епохами чи культурами. Порівняння нестійкої віри людини з морською хвилею (див., наприклад, Якова 1:6), передає те ж саме послання будь-якому народові в будь-якій

час. Коли Геламан розмовляв зі своїми синами, то сказав їм: "Пам'ятайте, що на камені нашого Викупителя, Який є Христос, Син Бога, ви повинні побудувати свій фундамент" (Геламан 5:12; курсив додано). Цей символ, незалежно від століття чи культури народу, подає чітку картину того, що необхідно, аби залишатися впевненими і стійкими.

Завдяки візуальній природі символу, він, як правило, надовше залишається у пам'яті, ніж описання або пояснення того ж поняття, але без наведення символу. Мороній написав на частині свого одягу: "В пам'ять нашого Бога, нашої релігії, і свободи, і нашого миру, наших жінок, і наших дітей" (Алма 46:12; див. також вв. 11–13, 21, 36). Він скористався цим як прапором, і цей прапор став символом свободи нефійського народу). Подібні прапори були встановлені на кожній башті по тій землі.

Символи можуть використовуватися, щоб відкрити або приховати духовні істини в залежності від духовної зрілості кожної людини. Спаситель, наприклад, звертався до людей притчами, тому що серед Його слухачів були такі, які і не хотіли, і не готові були прийняти Його вчення.

Використання символів спонукає до пошукової роботи дослідника Писань. Людина, яка розуміє, що за очевидним значенням уривків з Писань криється щось більше, відчує спонукання досліджувати, міркувати, шукати й молитися про ці уривки, щоб глибше осягнути й краще оцінити їхнє пророче послання.

2. Коли шукати символи.

■ Запитайте студентів: "Як дізнатися, чи є певний уривок символічним, чи його потрібно сприймати буквально?"

Допоможіть студентам зрозуміти, що не завжди легко визначити, коли уривок слід сприймати символічно, а коли буквально; в дійсності, багато уривків мають як пряме, так і символічне значення. Однак є підказки.

Зазначте, що ключовими словами або словосполученням, що натякає на символізм, є такі: *як, подібний до і т. д.* Вони часто зустрічаються в Писаннях. Нехай студенти відкриють Матвій 13:31, 33, 44 і позначать слова або словосполучення, за допомогою яких проводиться порівняння.

Ви можете шукати символічний зміст, коли те, про що йде мова, здається неприродним або, навіть, неможливим:

Йоїл 2:8. “Коли на списа упадуть, то не зра-
няться”.

Об’явлення 1:16. “З уст Його меч обосічний ви-
ходив”.

Об’явлення 12:3. “Ось змії червоноогняний, ве-
ликий, що мав сім голів та десять рогів, а на його
головах сім вінців”.

Природні речі також використовуються як
символи. Коли щось описується дуже детально
або наполегливо підкреслюється, шукайте в
цьому певний символ, хоча цей уривок також
може сприйматися і буквально.

Ілюстрацією цього є уривок з Вихід 25–30, де
йдеться про побудову скинії і того, що в ній. Ще
один приклад—обряди євангелії, які дуже де-
тально описані і представляють собою важливі
євангельські вчення і поняття.

3. Є ключі до розуміння символів, що містяться в Писаннях.

■ Скористайтеся наступними настановами, що
допоможуть студентам краще зрозуміти символі-
зм у Писаннях. Ви можете прочитати і обгово-
рити посилання на Писання.

Визначте, чи дають Писання пояснення символу. В
Об’явленні 1:12, 16 ідеться про сім свічників і сім
зір у видінні, яке бачив Іван у видінні. У вірші 20
ці символи пояснюються. Свічники символізу-
ють сім церков (філій Церкви) в місцевості, де
жив Іван на час отримання одкровення, а сім зір
символізують “ангелів” (ПДС каже “слуг”), або
провідників священства, у тих сімох філіях (див.
також Об’явлення 2:1, 8, 12, 18; 3:1, 7, 14). Учення і
Завіти 77 дає багато інших підказок для розумін-
ня учень і символів книги Об’явлення.

Іноді в Писаннях розповідається про ангелів,
які пояснюють символи пророкам, або пророки
розповідають, що за допомогою Духа Господа
вони зрозуміли про символи. Нефій, наприклад,
отримав настанову стосовно символів у видінні
про дерево життя, яке бачив і він, і його батько.
Прочитайте 1 Нефій 8:2–35, щоб знайти розповідь
про видіння Легія. Нефій прагнув отримати й
отримав видіння про ті ж самі речі (див. 1 Нефій
11:3–9). Пізніше ангел розтлумачив символи цьо-
го видіння. Прочитайте 1 Нефій 11:21–25, 36;
12:16–18, де міститься це пояснення. Прочитайте
також 1 Нефій 15:21–30, де Нефій пояснює те, що
побачив у видінні, своїм братам.

Розглядайте символ у контексті. Певний сим-
вол може використовуватися, щоб представля-
ти різні поняття. Прикладом цього може бути
залізо. У різні часи цей образ використовувався
як символ чогось твердого, незламного, непро-
никного (див. Левит 26:19; Повторення 28:23;
Єзекіїль 4:3; Об’явлення 9:9), тяжких страждань
чи гніту (див. Повторення 4:20; 28:48; 1 Царів

8:51; Псалми 107:10; Єремія 11:4; 28:14; 1 Нефій
13:5), сили (див. Повторення 33:25; Даниїл
2:40–42; 7:7; Михей 4:13; УЗ 123:8), постійності,
витривалості (див. Йов 19:24; Єремія 17:1), гор-
дині або впертості (див. Ісаїя 48:4; 1 Нефій 20:4)
і жужіль або щось менш цінне (див. Ісаїя 60:17;
Єзекіїль 22:18).

Символи також можна використовувати, щоб
представляти близько споріднені поняття, що
використовувалися у різні часи. Наприклад,
кров символізує життя (див. Буття 9:4), спокуту
(див. УЗ 27:2; Мойсей 6:60), гріх (2 Нефій 9:44) і те,
що є смертним або земним (див. 1 Коринтянам
15:50). Контекст є важливим для визначення зна-
чення символу.

Звертайтеся до вчень сучасних пророків. У своїх
коментарях до Писань пророки час від часу
дають пояснення, яких не знайти в самих
Писаннях. Наприклад, Джозеф Сміт порівню-
вав писання пророка Даниїла (див. Даниїл 7)
та Івана (див. Об’явлення 4–5) і сказав: “Даниїл
не бачив справжнього ведмеда чи лева, а лише
образи або обриси тих тварин. У перекладі
слід було вживати слово “образ” замість слова
“тварина” кожного разу, коли тварини згадува-
лися пророками [Старого Завіту]. А Іван бачив
справжніх тварин на небесах, і це показує, що
тварини там справді існували і не були образа-
ми того, що на землі” (*Teachings of the Prophet
Joseph Smith*, 291).

*Розуміння природи того, що використовуються
як символи, сприяє розумінню їх духовного значення.*
Коли Іван розповідає про своє видіння небес,
він згадує чотирьох тварин, кожна з яких мала
“шість крил” і була “повна очей” (Об’явлення
4:8). В Ученні і Завітах пояснюється, що це слід
розуміти фігурально: “Їхні очі є уособленням
світла та знання, тобто вони сповнені знанням;
а їхні крила є уособленням сили рухатися, діяти
тощо” (УЗ 77:4). Це пояснення узгоджується з
природою використаних символів. Очима ми
сприймаємо світло, а завдяки світлу ми бачимо
й отримуємо знання. Крила птаха дають йому
змогу долати ті обмеження в русі, що тримають
людину на землі.

Ці два приклади є типовими прикладами
символів, що використовуються в Писаннях.
Пророки не вибирали символи навмання.
Природні якості й використання речей було
визначальним для їхнього символічного вико-
ристання з метою навчання.

*Користуйтеся допоміжними засобами, які є в
Писаннях.* Допоміжні засоби у виданнях Писань
святих останніх днів були підготовлені під керів-
ництвом Кворуму Дванадцятьох Апостолів. Вони
містять цінні коментарі та пояснення, а також
тлумачення. Наприклад, у короткому змісті до

2 Нефія 15 дім Ізраїля названо виноградником Господнім. У короткому змісті до 2 Нефія 23 також пояснюється, що “руйнування Вавилона як руйнування при Другому пришестві”.

Розширюйте своє розуміння євангелії і оцінюйте можливі тлумачення у світлі всієї картини євангельського вчення. Ви повинні розуміти основоположні духовні істини, перш ніж зможете зрозуміти символи, що стосуються цих істин. Якщо люди не розуміють Спокути Христа і того, як вона впливає на закони справедливості та милості, то вони не зможуть зрозуміти значення багатьох аспектів закону жертви і жертвоприношень у законі Мойсея.

Писання взаємопов’язані. Слова, фрази і поняття, що містяться в одному уривку, часто зустрічаються в іншому уривку, маючи подібне значення. Отже, важливо вивчати Писання та інші слова пророків постійно, щоб уривки з Писань і вчення пророків постійно “взаємодіяли” у вашому розумі. Посилання в Об’явленні 2:27 на “залізний жезл”, наприклад, набагато легше зрозуміти, якщо пов’язати його з розумінням видіння Легія та Нефія про дерево життя. Нефій пояснював, що “жезл з заліза... це було слово Бога” (1 Нефій 11:25).

В євангелії все узгоджується. Істина не суперечить істині. Всі правильні тлумачення символів і образів у Писаннях узгоджуються з істинними євангельськими вченнями. Цей принцип може служити показником тлумачення символів. Приклад цього можна знайти в одкровенні Івана. Іван розповідає про жінку, яка мала народити дитину, а дракон був готовий пожертвувати дитину, коли вона народиться. “І дитину вродила вона чоловічої статі, що всі народи має пасти залізним жезлом” (Об’явлення 12:5). Жінка є символом Церкви Бога, що узгоджується з постійно згадуваною в Писаннях темою молоді (завітний народ) і нареченого (Христос). Дитина чоловічої статі є символом тисячолітнього царства Бога.

Старійшина Брюс Р. Макконкі, який був членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів, писав: “Учені світу, що досліджують Біблію, вважають, що дитина чоловічої статі—це Христос. Цей висновок є умоглядним, хоч виглядає і переконливим. На його хибність вказує той факт, що не Церква породила Христа. Він є Творцем Церкви. Серед учених-святих останніх днів, які досліджують Писання, часто вважається, що дитина чоловічої статі—це священство. На перший погляд і це умоглядне припущення є переконливим. Однак і його слід відкинути через ту саму причину. Священство з’явилося не завдяки Церкві, а Церква з’явилася завдяки силі священства” (Doctrinal New Testament Commentary, 3:516).

Думайте, розмірковуюйте і моліться про Писання і символи, що в них містяться. Старійшина Брюс Р.

Макконкі навчав: “Усі Писання явилися силою Святого Духа... Їх слід і можна тлумачити лише тією ж силою. ... Ніхто не зможе досягнути істинного значення Писань іншим шляхом, як тільки через одкровення від Того Одкровителя, Який відкрив їх з самого початку, Який є Святим Духом” (Doctrinal New Testament Commentary, 3:356). Якщо ви дійсно хочете зрозуміти Писання і символи, використані в них Господом, тоді ви прикладете зусилля, щоб знайти настанови від Господа через Його Духа (див. УЗ 136:32–33). Спаситель з радістю просвітлить наш розум і відкриє Свої істини тим, хто служить Йому (див. УЗ 76:5–10).

Можна обговорити наступне висловлювання пророка Джозефа Сміта:

“Кожного разу, коли Бог дає видіння образу, тварини або якогось зображення, Він завжди зобов’язаний дати одкровення або тлумачення значення цього видіння, інакше ми не зобов’язані вірити в це видіння або нести відповідальність за віру в нього. Не бійтеся осуду за те, що ви не знаєте значення видіння чи образу, якщо Бог не дав одкровення чи тлумачення їх” (Teachings, 291).

Шукайте Христа в символах Писань. Ви можете лише коротко згадати про цю тему, оскільки вона буде розглянута в уроці 15.

Додаткові навчальні матеріали

- Gerald N. Lund, “Understanding Scriptural Symbols,” *Ensign*, Oct. 1986, 22–27; шість настанов, що допоможуть зрозуміти метафоричну мову Писань.
- *Old Testament Media*, presentation 12, “Scripture Symbolism” (item 53058).
- Додаток, “Приклади символів, що використовуються в Писаннях” (див. с. 52 цього посібника).

Завдання для студентів

- Нижче подано кілька слів та вказано символічне вживання цих слів. Для кожного слова в переліку студенти мають знайти щонайменше одне посилання в Писаннях, де це слово використовується з указаним символічним значенням. Студентам потрібен буде Путівник по Писаннях або інші посилання.

1. *Кольори*
Пурпуровий або червоний: царська влада
Чорний: біда, горе
2. *Частини тіла*
Плечі: нести, зносити
Серце: душа людини, почуття
Стегна: дітонародження, нащадки

-
3. *Тварини*
Змій: злий, обманщик
Лев: сила, царська влада
Сарана: спустошення, руйнування
 4. *Одяг*
Бути одягнутим—мати певні якості або бути в певних умовах
Одягнутий у праведність: гідний
Одягнутий у сором: провина
Одягнутий у веретище: смирення, сум
 5. *Їжа*
Молоко: процвітання
Плід: результат, наслідок
 6. *Корисні копалини*
Глина: ламкість (слабкий або такий, що легко розбивається)
Срібло: великої цінності, але меншої за золото
 7. *Природні стихії*
Вогонь: очищення Святим Духом, знищення зіпсованості
Вітри: горе, спротив
 8. *Предмети*
Ярмо: полон, тягарі
Ключі: повноваження
 9. *Місця*
Сіон: праведні
Содом і Гоморра: злочестиві
 10. *Обряди*
Хрищення: очищення
Укладання шлюбу: завітні стосунки з Богом
 11. *Дії*
Рукопокладання: передача влади чи повноважень
Омовіння ніг: смирення, очищення від впливу світу
 12. *Числа*
Один: єдність—те, що є найбільш важливим
Три: Божество, президентство
 13. *Природа*
Трава: тлінність
Пісок: марнотність, величезна кількість

Використання Писань для вирішення особистих проблем

Урок 14

Мета уроку

Писання дають відповіді стосовно особистих труднощів і потреб.

Основні теми

1. Слово Бога має силу.
2. Писання містять відповіді на наші запитання.
3. Писання містять взірці та приклади, що спрямовують нас у повсякденному житті.
4. В Писаннях можна знайти втіху в часи випробувань, бід та спокус.

Поради для вчителя

1. Слово Бога має силу.

- Поділіться наступною порадою Президента Езри Тефта Бенсона:

“Ми живемо в добу великих випробувань. Ми живемо у час, про який Господь сказав так: “Мир буде забрано з землі, і диявол матиме владу над своїм власним володінням” (УЗ 1:35). ... Сатана веде війну проти членів Церкви, які мають свідчення і намагаються дотримуватися заповідей. І в той час як багато членів Церкви залишаються вірними і сильними, деякі сумніваються. Деякі відпадають. ...

Це і є відповіддю на таке велике випробування нашого часу. Слово Бога, що міститься в Писаннях, у словах живих пророків і в особистому одкровенні, має силу зміцнювати святих і озброювати їх Духом, щоб вони могли протистояти злу, міцно триматися за добро і знаходити радість у цьому житті. ...

Президент Гарольд Б. Лі навчав регіональних представників:

“Ми переконані, що члени Церкви голодують за євангелією у її чистому вигляді, сповненої істинами та принципами. ... Здається, що є люди, які забули, що найпотужнішою зброєю, даною нам Господом для боротьби зі злом,—є Його висловлювання, прості й зрозумілі вчення про спасіння, вміщені в Писаннях. ...

Найкраще, що ви можете зробити—це зануритися в Писання. Ретельно досліджуйте їх. Бенкетуйте словами Христа. Вивчайте доктрину. Оволодівайте принципами, що там містяться.

Це, як мало що інше, неймовірно покращить якість вашого служіння. Це, як мало що інше, дасть вам неймовірне натхнення під час служіння. ...

Коли члени Церкви, особисто і сім'ями, будуть занурюватися в Писання регулярно і постійно, то все інше, що стосується активності [місія, храмовий шлюб, відвідування причасних зборів] автоматично вирішується. Свідчення зростуть. Зобов'язання будуть краще виконуватися. Сім'ї буде укріплено. Прийде особисте одкровення. ...

Успіх у праведних справах, сила уникати обману і протистояти спокусі, скерування у щоденному житті, зцілення душі—все це лише кілька з обіцянь, даних Господом тим, хто прийде до пізнання Його слова. ...

Я раджу вам поновити зобов'язання вивчати Писання. Занурюйтеся в них щоденно, щоб мати поруч силу від Духа” (“The Power of the Word,” *Ensign*, May 1986, 79–82)

- Старійшина Л. Том Перрі, член Кворуму Дванадцятьох Апостолів, казав: “Ми дуже вдячні за Писання, де містяться Господні настанови для Його дітей. Вони допомагають нам краще розуміти визначений Ним курс як вірний орієнтир, що спрямовує нас у цей період нашого земного випробування (in Conference Report, Apr. 1993, 110; or *Ensign*, May 1993, 90).

- Поясніть, що пророки Книги Мормона знали, що слово Бога “мало велику силу вести людей робити те, що було справедливим” (Алма 31:5). Вони також знали, що слово “мало сильніший вплив на свідомість людей, ніж меч або щось інше”. Отже, вони намагалися проповідувати слово всім. Життя тих людей, що прислухалися, мінялося назавжди. Ми також повинні відчути силу Бога в нашому житті.

- Обговоріть таку пораду старійшини Бойда К. Пекера, члена Кворуму Дванадцятьох Апостолів: “Якою б великою не була проблема, перед якою ми постаємо, ми можемо мати захист, якщо знаємо одкровення” (*Teach the Scriptures*, 7).

2. Писання містять відповіді на наші запитання.

- Обговоріть важливість наступного висловлювання Президента Гарольда Б. Лі:

“Я наполягаю на тому, що нам необхідно навчати наш народ шукати відповіді в Писаннях. От якби кожен з нас був достатньо мудрим, щоб сказати, що ми не можемо дати відповідь на будь-яке запитання, якщо не знайдемо доктринальної відповіді в Писаннях! ... На жаль, так багато з нас не читає Писань. Ми не знаємо, що в них міститься, а, отже, ми робимо припущення стосовно того, що повинні знайти в самих Писаннях” (“Find the Answers in the Scriptures,” *Ensign*, Dec. 1972, 3)

■ Поділіться наступним поясненням старійшини Далліна Х. Оукса, члена Кворуму Дванадцятих Апостолів, де йдеться про те, як Писання можуть допомогти відповідати на запитання:

“Писання можуть також допомогти нам отримати відповіді на дуже конкретні особисті запитання. Звичайно ж, є очевидним, що Писання не містять всеосяжного переліку конкретних відповідей на кожне запитання, яке ми можемо поставити стосовно певної теми. Писання—це не телефонний довідник чи енциклопедія.

Ми часто чуємо, як кажуть, що в Писаннях є відповіді на всі наші запитання. Чому це так? Справа не в тому, що в Писаннях містяться конкретні відповіді на кожне запитання—і навіть на кожне доктринальне питання. Тому-то в Церкві й існує неперервне одкровення, що Писання *не* мають конкретних відповідей на всі можливі питання. Ми кажемо, що Писання дають відповідь на кожне запитання, тому що Писання можуть *скерувати* нас до отримання будь-якої відповіді на всі запитання. ...

Читання Писань допоможе нам отримати свідчення про євангелію Ісуса Христа. Вони також допоможуть нам бути готовими до отримання натхненної відповіді на будь-яке доктринальне чи особисте запитання незалежно від того, чи пов'язане це питання безпосередньо з тим, що ми вивчаємо в Писаннях. Це велика істина, яку багато хто не розуміє. Я знову повторюю її: навіть якщо Писання не містять жодного слова, яке відповідає на наше конкретне особисте запитання, молитовне вивчення Писань допоможе нам отримати таку відповідь. І це тому, що вивчення Писань зробить нас сприйнятливими до Святого Духа, який, як сказано в Писаннях, нас “попровадить до цілої правди” (Іван 16:13), і силою Якого ми можемо “пізнати правду про все” (Мороній 10:5).

Ми також побачимо, що певний вірш, промовлений з іншою метою в зовсім іншу епоху, завдяки тлумаченню Святого Духа донесе до нас дуже особисте послання, необхідне у цей час” (“Studying the Scriptures,” 19–21).

■ У відповідності з цим зауваженням старійшини Оукса, можна розглянути ще один принцип, що допомагає шукати провід в Писаннях. Цей

принцип заохочує нас зберігати, як скарб, у своєму розумі слова життя, щоб їх можна було пригадати за допомогою Духа Божого, коли виникне необхідність.

Кажучи старійшинам Церкви про їхній обов'язок навчати євангелії по цілому світу, Господь сказав: “І не турбуйтеся задалегідь, що вам говорити; але постійно зберігайте в душі, як скарб, слова життя, і буде вам дано в той самий час ту частину, яку буде відміряно кожній людині” (УЗ 84:85). Ця настанова має багато додаткових застосувань у щоденному житті. Постійно пропускаючи слова Святого Письма через свій розум, ми навчаємося любити і засвоювати певні уривки, що “промовляють” до серця й розуму. Такі думки раптово з'являються в нашій свідомості, коли ми того не очікуємо, і дають спрямування, розуміння або застереження.

■ Запропонуйте студентам допомогти вам скласти список поточних проблем, що стоять перед людством. Виберіть одну проблему і дайте студентам час у класі, щоб дослідити її, або дайте їм домашнє завдання розшукати вчення з Писань, що можуть допомогти у вирішенні цієї проблеми, якщо їх застосовувати в житті. Нехай студенти поділяться знахідками і обговорять їх.

3. Писання містять взірці та приклади, що спрямовують нас у повсякденному житті.

■ Чудові чоловіки і жінки, такі як Йосип, Мойсей, Даниїл, Рут, Йов, Алма, полководець Мороній та Джозеф Сміт, показують нам приклад для наслідування у житті. Нехай студенти назвуть, чого саме навчають ці святі. Яким чином вони показують нам взірець, допомагаючи нам?

1. Йосип (моральна чистота)
2. Мойсей (смирнення, лагідність)
3. Даниїл (смівливість)
4. Рут (вірність)
5. Йов (терпіння)
6. Нефій (послух)
7. Алма (покаяння)
8. Полководець Мороній (свобода)
9. Джозеф Сміт (витривалість)

■ Допоможіть студентам зрозуміти, що опис життя святих, що міститься у Писаннях, дає сили нам у вирішенні наших особистих питань. Прочитайте й обговоріть статті з Путівника по Писаннях про Даниїла, Давида, Естер, Єремію, Йова, Йосипа (сина Якова), Павла і Петра.

■ Шукайте історії з життя пророків і провідних авторитетів цього розподілу, які можуть бути позитивним взірцем для наслідування.

4. В Писаннях можна знайти втіху в часи випробувань, бід та спокус.

- Обговоріть, як Павло справлявся із самотністю, перебуваючи у в'язниці й знаючи, що його життя скоро закінчиться (див. 2 Тимофію 4:6). Можливо, хтось би здався, переживаючи такі важкі часи, але не Павло. Він був повністю впевнений у тому, що прожив хороше життя і що його нагорода у прийдешньому житті буде славетною (див. вв. 7–8). Щоб мати силу пережити такі важкі часи, Павло попросив Тимофія прийти до нього і принести деякі речі, серед яких плащ Павла і книги, “особливо пергаменові” (в. 13). Пергаменти, вірогідно, були примірниками Писань.
- Прочитайте або перекажіть наступну історію старійшини Меріона Д. Хенкса, який був сімдесятником:

“Якось один чоловік прийшов на Храмову площу і став біля входу в офіс, бажаючи увійти. Побачивши його, я зрозумів, що у нього є гостра потреба в чомусь, і я з сумом мушу признатися, що першою моєю думкою було те, що ця потреба фінансового характеру. Таке тут часто трапляється. Тож я дивився на нього з легкою підозрою, а потім, підійшовши до дверей, запросив його увійти і в ту ж мить зрозумів з виразу його обличчя, що його проблема немає нічого спільного з фінансами. Його погляд був тьмяним, що вказувало на пережитий сильний стрес.

Він не був членом Церкви, але його дружина була прекрасним президентом Початкового товариства. У нього і цієї жінки була чудова одинадцятилітня дочка. Батьки цього чоловіка жили у східній частині країни, і на маленькій нараді сім'я прийняла, за його словами, чудове рішення, що найкращим різдвяним подарунком, який вони зможуть зробити його батькам,—це послати татка до них в гості, оскільки він давно не бачився зі своєю сім'єю, а найкращий подарунок, який вони могли отримати на різдво—це приїзд єдиного сина. Отже, хоч і без особливого бажання, він взяв на себе це зобов'язання і поїхав до своїх батьків. Перебуваючи там, він отримав повідомлення з дому, що дружина потрапила в автокатастрофу. Дівчинка загинула. Її тіло повністю згоріло в пожежі, що виникла внаслідок аварії.

Звичайно, для нього це стало страшним шоком. Він був по дорозі додому і оскільки мав кілька годин між рейсами в Солт-Лейк-Сіті, то прийшов на Храмову площу в пошуках заспокоєння. Він сидів навпроти мене, і я намагався навчати його. Я не можу сказати, що часто бував настільки ж пригніченим, оскільки ніколи не переживав такої травми. Я говорив про вічність, я говорив про воскресіння, я говорив про необхідну нам віру, про силу і підтримку Господа.

Але він залишався байдужим. Я почав впадати у розпач. Він сидів, і оскільки почувався незатишно, був готовий встати й піти. Я почав молитися. Моя молитва, а я повторював її так багато разів у подібних ситуаціях, була такою: “Господи, допоможи мені зараз. Господи, допоможи мені зараз”. І з певної причини, яку я добре знаю і яку, я сподіваюся, ви також приймете, я відкрив цю книгу—можливо, я мав це зробити раніше, до того, як прийшло натхнення, але я цього не зробив—на таких словах з розділу 11 у книзі Алми:

“Дух і тіло будуть знову возз'єднані у своїй досконалій формі; і кінцівки, і суглоби будуть відновлені до їхньої належної структури...” (Алма 11:43).

Я звернувся до Алми 40 і прочитав ще трохи про воскресіння, що “навіть волосину з голови не буде загублено” (див. Алма 40:23). Я нарешті побачив, що щось змінилося. З нашої розмови я зрозумів, що найбільше він непокоївся через свою прекрасну маленьку дівчинку—і у мене також були маленькі дівчатка; я знаю, що відчував батько, принаймні я вважаю, що можу уявити це,—найбільше йому не давала спокою думка про те, що він ніколи її більше не побачить, що краса і досконалість її короткого життя зникли навіки, і що йому не було на що надіятися. Але він сидів і слухав, а я знову повторив просте лікування. Ми читали це як слово від Господа. Він прийняв прочитане як слово від Господа. Він сидів у одному із затишних куточків біля дверей і довго все перечитував. Коли я відвозив його в аеропорт, його погляд більше не був тьмяним. Він плакав, можливо вперше. Він почав розмовляти і реагувати на сказане йому. Отже, ми обговорили принципи, яких я намагався навчати раніше.

Через кілька місяців я почув його голос біля прохідної. Я нічого не знав про нього з того часу, як ми вперше зустрілися. Поруч з ним стояли двоє чоловіків непривабливої зовнішності. Виявилось, що це брати його дружини, які народилися в Церкві. Його примірник Книги Мормона був відкритий на 11 розділі книги Алми, і він читав їм ті чудові слова, свідчив про їхню істинність, розповідав, що досліджуючи літописи він зрозумів, що вони є словом Бога. Він купив їм книгу і послав їх додому читати її, тих чоловіків, які були народжені у вірі.

Я подумав тоді, а після того ще багато разів, про це висловлювання: той, хто не буде читати, не кращий за того, хто не вміє читати” (*Seeking “Thick” Things*, 5–6).

- Ісус шукав сили в Писаннях. Невдовзі після хрищення Дух повів Його в пустиню, щоб побути з Богом (див. ПДС, Матвій 4:1). Після того як Ісус постився 40 днів і 40 ночей диявол спокушав Його скористатися Своєю божественною силою неналежним чином і вклонитися

Сатані. Прочитайте Матвії 4:1–40 разом з класом і допоможіть їм зрозуміти, як Ісус скористався Писаннями, щоб протистояти спокусі.

■ Нефій також шукав сили в Писаннях. У 1 Нефій 17 написано, що Господь наказав Нефію побудувати корабель. Він писав: “Коли мої брати побачили, що я збираюся будувати корабель, вони почали ремствувати на мене, кажучи: Наш брат дурний” (в. 17). Нефій дуже засмутився, а його братам це додало сміливості й вони продовжували переконувати його повернутися до Єрусалима. Але Нефій почав цитувати їм Писання. Це дало йому міць і силу протистояти бентежним словам своїх братів.

Додаткові навчальні матеріали

- “*Hold to the Rod*,” video presentation 7, “The Power of the Word” (38:10).
- “*Hold to the Rod*,” video presentation 1, “Hold to the Rod” (20:00); Новий Завіт є дійсно ефективним.
- Ezra Taft Benson, “The Power of the Word,” *Ensign*, May 1986, 79–82; як Писання можуть зміцнити нас проти зла і принести силу Духа в наше життя.

■ Harold B. Lee, “Find the Answers in the Scriptures,” *Ensign*, Dec. 1972, 2–3; Писання і висловлювання Президентів Церкви є джерелом, до якого ми повинні звертатися за відповіддю на наші запитання.

Завдання для студентів

- Писання наближають нас до Христа. Наближаючись до Нього, ми усвідомлюємо, що через Нього і Його слово ми можемо знайти рішення наших проблем. Розгляньте Алма 7:11–12. Чому Христос може запропонувати нам рішення наших проблем?
- На цьому уроці ви вивчали, як Ісус використовував Писання, щоб протистояти спокусі. Ісусу упродовж Його земного існування Писання завжди допомагали виконувати Його земне призначення. Вони будуть робити це і для нас. Інші приклади використання Ісусом Писань знаходяться в Лука 4:16–21; 24:13–32; 3 Нефій 23:7–14.
- Нефій проголосив: “Прислухайтесь до слів пророка... і прикладіть їх до себе” (1 Нефій 19:24). Як ми можемо прикладати Писання до себе?

Ісус Христос посідає центральне місце в усіх Писаннях

Урок 15

Мета уроку

Усі Писання дано для того, щоб свідчити про Христа і зосереджувати нашу увагу на Його роботі й місії.

Основні теми

1. Під час вивчення Писань ми повинні зосереджуватися на Христі.
2. Писання свідчать про місію Христа.
3. Усі пророки свідчать про Христа.
4. Усе, що від Бога, нагадує про Христа.

Поради для вчителя

1. Під час вивчення Писань ми повинні зосереджуватися на Христі.

■ Обговоріть зі студентами, чому важливо зосереджуватися на Ісусі Христі під час вивчення Писань. Хоча Писання містять багато цікавих тем для вивчення, немає нічого важливішого за вивчення того, Хто є Спаситель і що Він зробив для людства. Наголосіть, що якщо студенти хочуть досягнути цієї мети, то найкращим джерелом знань про Спасителя є Головні труди.

Наступне висловлювання старійшини Говарда В. Хантера, у той час члена Кворуму Дванадцятьох Апостолів, може допомогти класу зрозуміти це: “Я вдячний за Головні труди, завдяки яким, віддано навчаючись, можна здобути більше знання про Ісуса Христа. Я вдячний, що крім Старого і Нового Завіту Господь через пророків Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів додав інші Писання, отримані через одкровення, як додаткове свідчення про Христа—Книгу Мормона, Учення і Завіти та Дорогоцінну Перлину. Я знаю, що всі вони є словом Божим. Ці книги свідчать, що Ісус є Христос, Син живого Бога” (“Conference Report, Oct. 1979, 93; or *Ensign*, Nov. 1979, 65).

■ Прочитайте Іван 17:3. Зазначте, що для отримання вічного життя людині потрібно пізнати Батька і Сина. Іван 5:39 пояснює, як ми можемо прийти до пізнання Батька і Сина—

ми повинні досліджувати Писання (див. також ПДС, Лука 11:53).

2. Писання свідчать про місію Христа.

■ Коли студенти вивчають Писання, просіть їх звертати особливу увагу, з якою місією Христос прийшов до людей. Підкресліть такі аспекти стосовно місії Спасителя:

1. Він встановив на землі царство Боже (див. Ефесянам 4:11–16; 3 Нефій 12:1; Марк 3:13–19).
2. Він навчав плану спасіння (див. 3 Нефій 11:31–40; Матвій 4:23–24; Мосія 3:5–6; Дії 10:34–43).
3. Він спокутував людство (див. Іван 3:16–17; Матвій 26–27; 2 Нефій 10:25; Алма 7:11; Уложення віри 1:3).
4. Він розпочав роботу для померлих (див. 1 Петра 3:18–19; 4:6; Мойсей 7:38–39; УЗ 76:73; 138:29–35).

■ Попросіть учнів скласти перелік уривків з Писань із кожного з Головних трудів, що визнають місію Ісуса Христа. Ви можете поділити клас на групи і попросити студентів дослідити Путівник по Писаннях, стаття “Ісус Христос”, щоб знайти уривки стосовно місії Спасителя.

3. Усі пророки свідчать про Христа.

■ Намалюйте на дошці наступну таблицю і всім класом обговоріть та позначте всі посилання. Студенти мають зрозуміти, що пророки у всі віки свідчили про Христа.

■ Попросіть клас звернутися до статті “Ісус Христос” в Путівнику по Писаннях. Зверніть

їхню увагу на те, що є дуже багато посилань, що стосуються Спасителя. Прогляньте теми зі студентами, щоб вони могли побачити багато аспектів характеру й роботи Христа, відображених у посланнях. Це вказує на те, що Ісус Христос є основоположною темою в усіх Писаннях.

4. Усе, що від Бога, нагадує про Христа.

- Прочитайте і обговоріть 2 Нефій 11:4 та Мойсей 6:63. Допоможіть студентам зрозуміти, що все свідчить про Спасителя.
- Щоб далі розвинути думку про те, що все нагадує про Христа, зверніться до наступних позицій:

1. Закон Мойсея свідчить про Христа.

Головною метою закону Мойсея—з усіма його вченнями, церемоніями та обрядами—було вказувати дітям Ізраїля на Христа і на Його спокуту. Вивчаючи будь-який аспект закону Мойсея, вам слід шукати в ньому вчення і образ Спасителя. Якщо ви зрозумієте життя і роботу Спасителя, то ви зможете краще зрозуміти закон Мойсея, який було призначено, щоб свідчити про Христа і вести людей до Нього. Прочитайте Галатам 3:24; Кн. Якова 4:4–6; Алма 34:13–15, де про це сказано.

2. Євангельські обряди свідчать про Христа.

Принесення в жертву тварин. Адам отримав заповідь приносити жертви Господу, і йому було сказано, що це є “подобною жертви Єдинонародженого від Батька” (Мойсей 5:7). Ця практика тривала серед завітного народу аж до закінчення служіння Христа, коли жертвоприношення було замінено обрядом причастя. Порівняйте уривки на с. 50 цього підручника. Це показує, що обряд жертвоприношення був подобною жертви Сина Божого. Позначте ці уривки у своїх Писаннях і знайдіть до них перехресні посилання.

Причастя. Обряд причастя, запроваджений Господом на останній вечері, служить постійним нагадуванням святим про Спокуту Ісуса Христа. Це також дає нам можливість часто поновлювати укладений нами завіт наслідувати Його приклад і дотримуватися Його заповідей. Цей обряд повертає нас до часів здійснення Спокути, тоді як у давнину жертвоприношення вказувало на те, що в майбутньому спокуту буде здійснено.

Пасха ← Ісус Христос → Причастя

Прочитайте, позначте і зробіть перехресне посилання 1 Коринтянам 11:23–29 і 3 Нефій 18:1–11.

Хрищення. Вивчіть Павлові розмірковування в Римлянам 6:3–11 про взаємозв'язок між похованням і Воскресінням Спасителя та завітом, який укладають святі під час хрищення.

3. Окремі люди й географічні місця свідчать про Христа.

Мелхиседек, цар Салиму. Ім'я Мелхиседек означає “цар праведності” або “мій цар є праведним”. Павло назвав Мелхиседека “цар правди” і “цар миру” (Євреям 7:1–2). Мелхиседек став великим, бо наслідував Єгову—Христа—в Його доземному житті. Ісус Христос є великим царем праведності і миру (див. Єремія 23:5–6; Ісаія 9:6–7), з Якого Мелхиседек брав приклад.

Йосип, проданий у Єгипет, пізніше врятував Ізраїль. Є багато спільного між Йосипом і Христом; життя Йосипа послужило прообразом життя і служіння Спасителя. Ось кілька з багатьох таких паралелей:

- Йосипа батько любив “над усіх синів своїх” (Буття 37:3). Ісус є Улюбленим Сином Батька (див. Матвій 3:17).
- Як Йосипа, так і Ісуса зрадили і продали брати (див. Буття 37:26–27; Матвій 26:14–16).
- Йосип був хибно звинувачений дружиною Потіфара (див. Буття 39:13–18). Ісуса хибно звинуватили перед синедріоном (див. Матвій 26:57–66).
- Обоє були спасителями Ізраїля. Йосип врятував сім'ю свого батька від голоду і смерті, забезпечивши їх хлібом (див. Буття 45:4–7). Ісус, Який є хлібом життя (див. Іван 6:35), віддав Себе, щоб спасти Ізраїль від духовної смерті.
- Брати Йосипа поклонилися йому, що стало виповненням пророчого сну Йосипа (див. Буття 37:5–8; 43:26). Колись усі поклонялися Христу і визнають Його владу (УЗ 76:110).

Ісус Навин привів Ізраїль до обіцяної землі. Знаменно, що Ісус Навин, а не Мойсей, привів Ізраїль до обіцяної землі. Так само, як Ісус привів Ізраїль до обіцяної землі, так і Ісус веде вірних ізраїльтян до їхнього вічного обіцяного спадку.

Давид, цар Ізраїля. Ім'я Давид означає “улюблений”. У часи Старого Завіту Давид був царем у період найбільшого розквіту Ізраїля. Його царство було тільки прообразом царювання Ісуса, “Улюбленого Сина” (Джозеф Сміт—Історія 1:17) Батька. Ісус прийде знову і як другий “Давид” зацарює на троні Ізраїля навіки (див. Єзекіїл 37:24–25; Ісаія 9:6–7).

Віфлеєм. Назва Віфлеєм означає “дім хліба”. На виконання давнього пророцтва, Ісус

Обряд жертвоприношення

Ісус Христос

Левит 1

3 „Якщо жертва його — цілопалення з худоби великої, то нехай принесе його, самця безвадного; нехай приведе його до скинії заповіту, щоб він був уподобаний перед лицем Господнім.

Лука 1

35 І Ангол промовив у відповідь їй: „Дух Святий зліне на тебе, і Всевишнього сила обгорне тебе, через те ти й Святий, що народитись, буде Син Божий!

Євреям 4

15 Бо ми маємо не такого Первосвященника, що не міг би співчувати слабостям нашим, але випробуваного в усьому, подібно до нас, окрім гріха.

Мойсей 5

5 І Він дав їм заповіді, щоб вони „поклонилися Господу Богу їхньому і приносили жертву „перворідних від своїх отар для жертвоприношення Господу. І Адам був „послушний заповідям Господа.

УЗ 93

21 А тепер, істинно Я кажу вам, Я був від „початку з Батьком, і Я є „Персонародженим;

Вихід 12

46 В самому домі буде вона їстися, не внісеш із дому назвни того м'яса, а костей його не зламаєш.

Іван 19

32 Тож прийшли вояки й поламали голінки першому й другому, що розп'ятий з Ним був. 33 Коли ж підійшли до Ісуса й побачили, що Він уже вмер, то голінок Йому не зламали.

Левит 1

11 і заріже його на боці жертівника на північ, перед Господнім лицем. І покроплять сніи Ааронові, священник, кров'ю його на жертівника навколо.

Лука 22

44 А як був у смертельній тривозі, ще пильніш Він молився. І піт Його став, немов кашлі крові, що спливали на землю...

Мосія 3

7 І ось, Він витерпить „спокуси, і біль у тілі, „голод, спрагу і втому, навіть більше, ніж людина може „витерпіти, якщо це не до смерті; бо знай, „кров виступить з кожної пори, таким великим буде Його „страждання за злочестивість і мерзоти Його народу.

УЗ 38:4

4 Я є Той, Хто взяв „Сіон Еноха в Моє власне лоно; і істинно, Я кажу, усі ті, хто „повірили в Моє ім'я, бо Я є Христос, і в Моє власне ім'я, через „кров, яку Я пролив, благав Я перед Батьком за них.

Вихід 12

8 І нехай їдять тісі ночі те м'ясо, спечене на огні, та опрісноки. Нехай їдять його на гірких травах.

Матвії 26

26 Як вони ж споживали, Ісус узяв хліб, і поблагословив, поламав, і давав Своім учням, і сказав: „Прийміть, споживайте, це — тіло Моє“.

Христос, Хто є “хлібом життя” (Іван 6:35, 48), народився у Віфлеємі (див. Михей 5:2; Матвій 2:4–6; Лука 2:15–16).

4. *Предмети в Писаннях свідчать про Христа.*

Ліягона. Книга Мормона навчає, що так само як Ліягона вела сім'ю Легія до обіцяної землі, так і слово Христа вестиме Господніх дітей до царства небесного. Прочитайте, як Алма пояснює символізм Ліягони в Алма 37:38–46.

5. *Природні явища свідчать про Христа.*

Світло і темрява. Коли Ісус, Хто є “Світло для світу” (Іван 8:12), народився у світ, ознакою цього в Америці було те, що день, ніч і день не було темряви (див. Нефій 1:15, 19). Коли “Світло для світу” померло, настала непроглядна темрява як у Єрусалимі, так і в Америці (див. Матвій 27:45; 3 Нефій 8:19–23).

Господь давав воду з каменя. Коли ізраїльтяни йшли пустинею після виходу з Єгипту, їм не вистачало води. Мойсей ударив по скелі, і з неї пішла вода, щоб не дати людям померти від спраги. Це фізичне явище було подобою духовної реальності і свідчить про спасительну силу Господа. Прогляньте уривки з Писань у нижчеподаній таблиці, де вказано паралелі.

Фізичні явища за часів Мойсея

1. Ізраїль блукав у пустині Сін (див. Вихід 17:1).
2. Їм потрібна була вода для підтримки фізичного життя (див. Вихід 17:1–3).
3. Мойсей ударив по скелі, звідки потекла вода і спасла людей від смерті (див. Вихід 17:5–6); 1 Нефій 17:29).

Спасіння, яке дає Ісус Христос

1. Люди блукають у гріховному світі (див. УЗ 84:49).
2. Людям потрібна “жива вода” від Ісуса Христа, що веде до вічного життя (див. 4:14).
3. Господь є “каменем”, на якому всі ми повинні будувати (див. Геламан 5:12). Його було уражено в Гефсиманії і на Череповищі, щоб врятувати нас від духовної смерті (див. Ісаїя 53:4–5; Матвій 26:31).

Додаткові навчальні матеріали

- Dallin H. Oaks, in Conference Report, Oct. 1988, 75–80; or *Ensign*, Nov. 1988, 65–68; дає відповідь на запитання “Що ви думаєте про Христа?” (Матвій 22:42).
- Ezra Taft Benson, “Think on Christ,” *Ensign*, Mar. 1989, 2–4; вплив наших думок на наш характер і як запитання до Господа: “Що, за Твоєю волею, я маю робити?” може вплинути на наше життя.
- Ezra Taft Benson, in Conference Report, Apr. 1988, 97–99; or *Ensign*, May 1988, 84–85; уся Церква може “прийти до Христа”.
- Dallin H. Oaks, in Conference Report, Oct. 1987, 75–79; or *Ensign*, Nov. 1987, 63–66; Ісус Христос є і “світлом” і “життям” для світу.
- Lenet Hadley Read, “All Things Testify of Him: Understanding Symbolism in the Scriptures,” *Ensign*, Jan. 1981, 4–7; є кілька символів в Писаннях, що свідчать про Ісуса Христа.

Завдання для студентів

Наступні вправи можна використовувати як завдання для студентів або як вправи для поглибленого вивчення в класі.

- Поясніть, як кожне з указаних понять з Писань свідчить про Христа і Його роботу або представляє Христа. Уривок, вказаний у дужках, допоможе зрозуміти пророче послання з Писань, яке вони доповнюють.
1. Причастя—див. Матвій 26:26; 3 Нефій 18:1–11 (Мороній 6:6).
 2. Манна—див. Вихід 16:4, 14–15, 31, 35 (Іван 6:30–35).
 3. Виноградина—див. Іван 15:1–8.
 4. Йона і кит—див. Йона 1:11–17 (Матвій 12:40; УЗ 20:23).
 5. Адам—див. 1 Коринтянам 15:45 (Мойсей 1:34; 1 Коринтянам 15:20, 47).
 6. Первосвященики—див. Євреям 5:1–3 (Євреям 4:14; 9:23–28).
 7. Агнець—див. Вихід 12:3–7 (Ісаїя 53:7; Іван 1:36; 1 Петра 1:19–20; Об’явлення 13:8).
- Одна з найвеличніших історій, де проводяться паралелі з життям Спасителя, міститься у Старому Завіті. Це історія про те, як Авраам приносив у жертву свого сина Ісака (див. Кн. Якова 4:5). Прогляньте Буття 22:1–14 і знайдіть подібності між кожним епізодом, що стосується Авраама та Ісака в нижчеподаній таблиці та у відповідних подіях з життя Христа:

Авраам та Ісак

- А. Потрібно було пролити кров Ісака (див. Буття 22:10).
- Б. Ісак ніс дрова для жертвоприношення (див. Буття 22:6).
- В. Жертвоприношення відбулося на землі Морія, або Єрусалим (див. Буття 22:2; 2 Хронік 3:1).
- Г. Ісак був єдиним завітним сином Авраама (див. Буття 22:2).
- Д. Авраам любив Бога і був готовий принести в жертву свого сина (див. Буття 22:12).
- Е. Ісак не чинив спротиву; він був готовий пожертвувати собою добровільно (див. Буття 22:9).

Ісус Христос

- див. Іван 19:34;
Лука 22:44
- див. Іван 19:17
- див. Марк 15:22
- див. Іван 3:16
- див. Іван 3:16
- див. Лука 22:42

(Відповіді)

- А. Було пролито кров Ісуса.
- Б. Христос ніс хрест.
- В. Христос пожертвував Собою в Єрусалимі.
- Г. Ісус є Єдинонародженим Сином Бога.
- Д. Бог любив світ і добровільно пожертвував Своім Сином.
- Е. Христос добровільно виконав волю Батька.

Приклади символів, що використовуються в Писаннях

Додаток

Писання переповнені символами. Як уже згадувалося в розділі 11, звичне використання або функції предмета є ключем до того, що може цей предмет символізувати. Пам'ятайте також про те, що один предмет може символізувати одне в одному контексті, а інше в іншому контексті.

Далі наведено кілька прикладів використуваних у Писаннях символів, які упорядковані по категоріях. Те, що використовується як символи, перераховується разом з прикладами того, що вони символізують. Потім цитуються уривки з Писань, щоб проілюструвати використання кожного символу. Прочитайте кожен уривок, щоб зрозуміти символи у відповідному контексті.

Дії

■ Схилити голову. Покірливість.

“І той чоловік нахилився, і вклонився Богові аж до землі” (Буття 24:26).

“А вони відказали: “Таразд рабові твоєму, батькові нашому. Ще він живий. І вони схилилися, і вклонилися до землі” (Буття 43:28).

Див. також Буття 24:48; Вихід 4:31; 12:27; 34:8; 1 Хронік 29:20; 2 Хронік 20:18; 29:30; Неемія 8:6.

■ Розривати свій одяг. Сум, страждання, скрушене серце.

“І роздер Яків одіж свою, і зодягнув веретище на стегна свої, і багато днів справляв жалобу по синові своєму” (Буття 37:34).

“А Мордехай довідався про все, що було зроблено. І роздер Мордехай одіж свою, і зодягнув веретище та посипався попелом, і вийшов на середину міста, та й кричав криком сильним” (Естер 4:1).

Див. також Буття 37:29; Суддів 11:35; 2 Самуїлова 3:31; 13:19.

Тварини

■ Агнець. Смирення.

“Він гноблений був та понижуваний, але уст Своїх не відкривав. Як ягня був проваджений Він на заколення, й як овечка перед стрижами своїми мовчить” (Ісаїя 53:7).

“І ось, я хотів би запитати вас, мої улюблені браття, як саме Агнець Божий виповнив усю праведність, будучи хрищеним водою?

“...Він смирився перед Батьком, і свідчить Батькові, що Він буде послухним Йому у виконанні Його заповідей” (2 Нефій 31:6–7).

■ Кінь. Війна, завоювання.

“І вигублю Я колесниці з Єфрема, і коня з Єрусалиму, і військовий лук знищений буде. І народам Він мир сповістить” (Захарія 9:10).

“І я глянув,—і ось кінь білий, а той, хто на ньому сидів, мав лука. І вінця йому дано, і він вийшов, немов переможець, і щоб перемогти. ...

І вийшов кінь другий,—червоний. А тому, хто на ньому сидів, було дано взяти мир із землі та щоб убивали один одного. І меч великий був даний йому. ...

І я глянув,—і ось кінь чалий. А той, хто на ньому сидів, на ім'я йому Смерть, за ним же слідом ішов Ад. І дана їм влада була на четвертій частині землі забивати мечем, і голодом, і мором, і земними звірми” (Об'явлення 6:2, 4, 8).

“І побачив я небо відкрите. І ось білий кінь, а Той, Хто на ньому сидів, зветься Вірний і Правдивий, і Він справедливо судить і воює” (Об'явлення 19:11).

■ Воли. Робота, служіння, постійність, витривалість.

“Бо каже Писання: “Не в'яжи рота волів, що молотить”, та “Вартий працівник своєї нагороди” (1 Тимофію 5:18).

“І зробив він лите море...”

Воно стояло на дванадцятьох волах,—три обернені на північ, і три обернені на захід, і три обернені на південь, і три обернені на схід. А море на них зверху” (1 Царів 7:23, 25).

“Де немає биків, там ясла порожні, а щедрість врожаю—у силі вола” (Приповісті 14:4).

Частини тіла

■ Голова. Влада правити або повноваження керувати.

“Всякому чоловікові голова—Христос, а жінці голова—чоловік, голова ж Христові—Бог” (1 Коринтянам 11:3).

“Він [Христос]—Голова тіла, Церкви” (Колосянам 1:18).

■ Рука [або рамено]. Влада, міць, здатність.

“А тільки Господа, що вивів вас із єгипетського краю великою силою та витягненим раменом, Його будете боятися” (2 Царів 17:36).

“Могутнє рамено Твоє, рука Твоя сильна” (Псалми 89:14).

“Я не покладу мою надію на рамено плоті. ... Проклятий той, хто покладає свою надію на людину або робить плоть раменом своїм” (2 Нефій 4:34).

- **Схилене, зігнуте коліно.** Покірливість.
“Усяке коліно вклонятися буде Мені” (Ісаїя 45:23).
“Бо написано: “Я живу, каже Господь, і схилиться кожне коліно передо Мною” (Римлянам 14:11).

ОДЯГ

- **Плащ.** Праведність.
“Зодягавсь я у праведність, і вона зодягала мене, немов плащ та завій” (Йов 29:14).
“Він зодягнув мене в... одягу праведності” (Ісаїя 61:10).
“Праведні матимуть досконалі знання їхнього задоволення, і їхньої праведності, будучи зодягнені в непорочність, так, саме в мантию праведності” (2 Нефій 9:14).
- **Пояс.** Сила. Бути підперезаним означає бути обдарованим здатністю виконувати або підтримувати щось.
“І станеться поясом клубів Його—справедливість, вірність же—поясом стегон Його!” (Ісаїя 11:5).
“І на нього хітона твого одягну, і підпережу Я його твоїм поясом” (Ісаїя 22:21).
“Ти ж для бою мене підперізуєш силою” (2 Самуїлова 22:40).
Див. також 1 Самуїлова 2:4; Псалми 17:33, 40; 64:6–7; 92:1.

- **Нагота.** Вина, стид, нечистота.
“Отже, ми будемо мати досконалі знання всієї нашої провини, і нашої нечистоти, і нашої наготи; а праведні матимуть досконалі знання їхнього задоволення, і їхньої праведності, будучи зодягнені в непорочність, так, саме в мантию праведності” (2 Нефій 9:14).
“Того часу сказав був Господь через Ісаю, Амосового сина, говорячи: “Иди, і розв’яжеш верету з-над стегон своїх, і здіймеш взуття зо своєї ноги!” І він зробив так,—ходив нагий та босий.
І Господь говорив: “Як ходив Мій раб Ісаїя нагий та босий три роки,—це ознака та чудо про Єгипет та про Етіопію,— так поведе цар асирійський полонених Єгипту й вигнанців з Етіопії, юнаків та старих, нагих та босих, навіть з озадком відкритим. Сором Єгипту!” (Ісаїя 20:2–4).

Кольори

- **Білий.** Чистота, праведність.

“Багато хто будуть очищені, і вибіляться” (Даніїл 12:10).

“Вони праведні навіки; ...одяг їхній вибілений” (1 Нефій 12:10).

Див. також Об’явлення 3:4–5; Мормон 9:6.

- **Червоний.** Гріх, спокута.
“Коли гріхи ваші... будуть червоні, немов багрянниця,—то стануть мов вовна вони! (Ісаїя 1:18).
“І Господь буде червоним у Своєму вбранні” (УЗ 133:48; Ісаїя 63:2).

- **Червоний.** Війна, смерть, страждання.
“Щит хоробрих його зачервонений” (Наум 2:3).
“І вийшов кінь другий,—червоний. А тому, хто на ньому сидів, було дано взяти мир із землі, та щоб убивали один одного” (Об’явлення 6:4).

- **Зелений.** Життя, благополуччя.
“Господь—то мій Пастир, тому в недостатку не буду,—
на пасовиськах зелених оселить мене” (Псалми 23:1–2).

“Благословенний той муж, що покладається на Господа, що Господь—то надія його!

І він буде, як дерево те, над водою посаджене, що над потоком пускає коріння своє, і не боїться, як прийде спекота,—і його листя зелене” (Єремія 17:7–8).

Їжа

- **Хліб.** Засоби підтримки життя (фізичного або духовного).

“Я—хліб живий, що з неба зійшов: коли хто споживатиме хліб цей, той повік буде жити” (Іван 6:51).

“Дійсно, Він каже: “Прийдіть до Мене, і ви скуштуєте від плоду дерева життя; так, ви будете їсти і пити хліб і воду життя вільно” (Алма 5:34).

- **Сіль.** Незіпсованість, витривалість або збереження якості.

“І кожну жертву, жертву хлібну, посолиш сіллю. І хлібної жертви твоєї не позбавиш соли заповіту Бога твого,—на кожній жертві твоїй принесеш соли” (Левит 2:13).

“Ви—сіль землі” (Матвій 5:13).

Див. також УЗ 101:39–40; 3 Нефій 12:13.

Мінерали

- **Золото.** Слава, велика цінність.

“[Двадцять чотири старці] на головах своїх мали вінці золоті (Об’явлення 4:4).

“Бо Ти його випередив благословеннями добра, на голову йому поклав корону зо щирого золота” (Псалми 21:4).

“Його [великого міста Єрусалима] мур був збудований з яспису, а місто було—щире золото, подібне до чистого скла. ...

А дванадцять брам—то дванадцять перлин, і кожна брама зокрема була з однієї перлини. А вулиці міста—щире золото, прозорі, як скло” (Об’явлення 21:10, 18, 21).

Див. також УЗ 110:2; 137:4).

■ **Мідь.** Сила, витривалість.

“Його кості—немов мідяні оті рури, костомати його—як ті пруття залізни” (Йов 40:18).

“Ставай та молоти, дочко Сіону, бо Я ріг твій залізом учиню, а копита твої вчиню міддю” (Михей 4:13).

■ **Мідь—відполірована або очищена.** Слава.

“І вони сяяли, як ніби блискуча мідь” (Єзекііль 1:7).

“А тіло його—як топаз, а обличчя його—як вид блискавки, а очі його—як огняне полум’я, а рамена його та ноги його—ніби блискуча мідь” (Даніїл 10:6).

“А ноги Його подібні до міді, розпалені, наче в печі” (Об’явлення 1:15).

Числа

■ **Сім.** Цілий або завершений, повнота.

“А якщо й тоді підете проти Мене, і не схочете бути слухняними Мені, то Я семикратно збільшу над вами удара Свого згідно з вашими гріхами” (Левит 26:21).

“І хоча б сім раз денно він провинивсь проти тебе, і сім раз звернувся до тебе, говорячи: “Каюся”,—вибач йому!” (Лука 17:4).

Див. також Левит 4:17; Ісус Навин 6:4; 2 Царів 5:14; Лука 11:26; Об’явлення 15:1.

Предмети

■ **Жертівник.** Поклоніння, жертва, завіти або дім Божий, де укладаються завіти.

“Того дня серед краю єгипетського буде жертівник Господу, і стовп при границі його Господеві” (Ісаїя 19:19).

“Тому, коли принесеш ти до жертівника свого дара, та тут ізгадаєш, що брат твій щось має на тебе,—

залиши отут дара свого перед жертівником, і піди, примирись перше з братом своїм,—і тоді повертайся, і принось свого дара” (Матвій 5:23–24).

“І коли п’яту печатку розкрив, я побачив під жертівником душі побитих за Боже слово, і за свідчення, яке вони мали” (Об’явлення 6:9).

Див. Алма 17:4; Псалми 118:27; Ісаїя 56:7; 60:7; Об’явлення 8:3; УЗ 135:7.

■ **Корона, вінець.** Правління, піднесення.

“А він вивів царевого сина, і поклав на нього корону та нараменники. І зробили вони його царем” (2 Царів 11:12).

“А ті, хто отримають її з вірою і чинитимуть праведність, отримають вінець вічного життя” (УЗ 20:14).

“Тоді Його буде увінчано вінцем Його слави, щоб сидіти Йому на престолі Своєї влади, щоб царювати на віки вічні” (УЗ 76:108).

Див. також 1 Коринтянам 9:25; Якова 1:12; 1 Петра 5:4; Об’явлення 2:10; 4:4; УЗ 29:12–13; 66:12; 81:6.

Предмети природного походження

■ **Скеля.** Твердість, міцність, а звідси—одкровення Христа і Його євангелія.

“На скелі оцій побудую Я Церкву Свою,—і сили адові не переможуть її” (Матвій 16:18).

“Я є Месія, Цар Сіону, Скеля Небес” (Мойсей 7:53).

“І пили всі той самий духовний напій, бо пили від духовної скелі, що йшла вслід за ними, а та скеля—був Христос!” (1 Коринтянам 10:4).

“Будуй на Моїй скелі, якою є Моя євангелія” (УЗ 11:24).

Див. також 1 Самуїлова 2:2; Псалми 31:2–3; Матвій 7:24–25; Лука 6:48; 2 Нефій 28:28; Кн. Якова 7:25; Геламан 5:12; 3 Нефій 11:39–40; 18:12–13; УЗ 6:34; 10:69.

■ **Вода.** Очищення, звільнення від гріхів, символ євангельського послання.

“І покроплю вас чистою водою,—і станете чисті” (Єзекііль 36:25).

“Щоб її освятити, очистивши водяним купелем у слові” (Ефесянам 5:26).

“А хто питиме воду, що Я йому дам, прагнути не буде повік” (Іван 4:14).

Див. також Іван 7:37; Числа 8:7; 19:19–20; Левит 15:13.

Обряди

■ **Хрищення.** Поховання і воскресіння, народження.

“Отож, ми поховані з Ним хрищенням у смерть, щоб, як воскрес Христос із мертвих славою Отця, так щоб і ми стали ходити в обновленні життя.

Бо коли ми з'єдналися подобою смерті Його, то з'єднаємось і подобою воскресення,

знаючи те, що наш давній чоловік розп'ятий із Ним, щоб знищилось тіло гріховне, щоб не бути нам більше рабами гріха" (Римлянам 6:4-6).

"Ви були з Ним поховані у хрищенні, у Ньому ви й разом воскресли через віру в силу Бога, що Він з мертвих Його воскресив" (Колосянам 2:12).

Див. також УЗ 128:12-13.

■ **Помазання олією.** Посвячувати, освячувати, сповнювати Святим Духом і Його силою.

"І понадягаєш їх на брата свого Аарона та на синів його з ним. І помажеш їх, і рукоположиш їх, і посвятиш їх,—і будуть вони священиками Мені" (Вихід 28:41).

"Чи хворіє хто з вас? Хай покличе пресвітерів Церкви, і над ним хай помоляться, намастивши його оливою в Господнє Ім'я,

і молитва віри вздоровить недужого, і Господь його підійме" (Якова 5:14-15).

Див. також Вихід 30:30; 40:9-11; 1 Самуїлова 9:16; 16:13; Псалми 23:5.

Місця

■ **Вавилон.** Гріх, мирське.

"Всі гордовиті і ті, що чинять злочестиво, будуть наче стерня; і Я спалю їх, бо Я є Господь Саваот; і Я не пощажу нікого, хто залишиться у Вавилоні" (УЗ 64:24).

"Вони не шукають Господа, щоб установити Його праведність, але кожна людина йде своїм власним шляхом і за образом свого власного бога, чий образ є подобою світу і чия суть є суттю ідола, що зістариться й загине у Вавилоні, саме у Вавилоні великому, який паде" (УЗ 1:16).

"Вийдіть з-посеред народів, саме з Вавилона, з-посеред злочестивості, що є духовним Вавилоном" (УЗ 133:14).

(Див. також Ісая 48:20; Захарія 2:7; Об'явлення 14:8; 16:19; 17:5; 18:2; УЗ 35:11; 86:3.)

Бібліографія

- Benson, Ezra Taft. "Fourteen Fundamentals in Following the Prophet." In *Speeches of the Year*, 1980. 1981.
- . *The Gospel Teacher and His Message*. Address to religious educators, 17 Sept. 1976.
- Clark, J. Reuben, Jr. "When Are the Writings or Sermons of Church Leaders Entitled to the Claim of Scripture." Address to seminary and institute personnel, 7 July 1954.
- Clark, James R., comp. *Messages of the First Presidency of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*. 6 vols. 1965–75.
- Doctrine and Covenants Student Manual* [Rel. 324 and 325]. 1981.
- Freeman, James M. *Manners and Customs of the Bible*. 1972.
- Hanks, Marion D. *Seeking "Thick" Things*. Brigham Young University Speeches of the Year, 26 Mar. 1957.
- Horton, George A., Jr. *Keys to Successful Scripture Study*. 1989.
- Kimball, Spencer W. *The Teachings of Spencer W. Kimball*. Edited by Edward L. Kimball. 1982.
- Lee, Harold B. "Viewpoint of a Giant." Address to religious educators, 18 July 1968.
- Ludlow, Daniel H. *Marking the Scriptures*. 1980.
- Mackie, G. M. *Bible Manners and Customs*. n.d.
- Maxwell, Neal A. *Plain and Precious Things*. 1983.
- . "The Old Testament: Relevancy Within Antiquity," in *A Symposium on the Old Testament*. 1979.
- . *Things As They Really Are*. 1978.
- McConkie, Bruce R. "The Bible, a Sealed Book," in *Supplement, a Symposium on the New Testament*, 1984. 1984.
- . *Doctrinal New Testament Commentary*. 3 vols. 1965–1973.
- . *The Mortal Messiah: From Bethlehem to Calvary*. 4 vols. 1979–1981.
- McConkie, Joseph Fielding. *Gospel Symbolism*. 1985.
- Oaks, Dallin H. "Studying the Scriptures" Unpublished Thanksgiving devotional to seminaries of Salt Lake and Davis counties, 24 Nov. 1985.
- Old Testament: Genesis–2 Samuel* [Rel. 301 student manual]. 2nd ed. 1981.
- Packer, Boyd K. *Teach the Scriptures*. Address to religious educators, 14 Oct. 1977.
- . *Teach Ye Diligently*. 1975.
- Scott, Richard G. "Spiritual Communication," in *Principles of the Gospel in Practice*, Sperry Symposium 1985. 1985.
- Smith, Joseph. *History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*. 7 vols. 2d ed. rev. Edited by B. H. Roberts. 1932–1951.
- . *Teachings of the Prophet Joseph Smith*. Selected by Joseph Fielding Smith. 1976.
- Talmage, James E. *The Articles of Faith*. 12th ed. 1968.
- Tuttle, A. Theodore. *Teaching the Word to the Rising Generation*. Address to seminary and institute personnel, 10 July 1970.
- Wight, Fred H. *Manners and Customs of Bible Lands*. 1953.

ЦЕРКВА
ІСУСА ХРИСТА
СВЯТИХ
ОСТАННІХ ДНІВ

